

stran 2

Kdaj nadomestila za drugačno delo

stran 3

Gostinski lokali na vsakem koraku

stran 4

Enotni kriteriji so tudi krivični

Jubilejna, 40. prireditelj

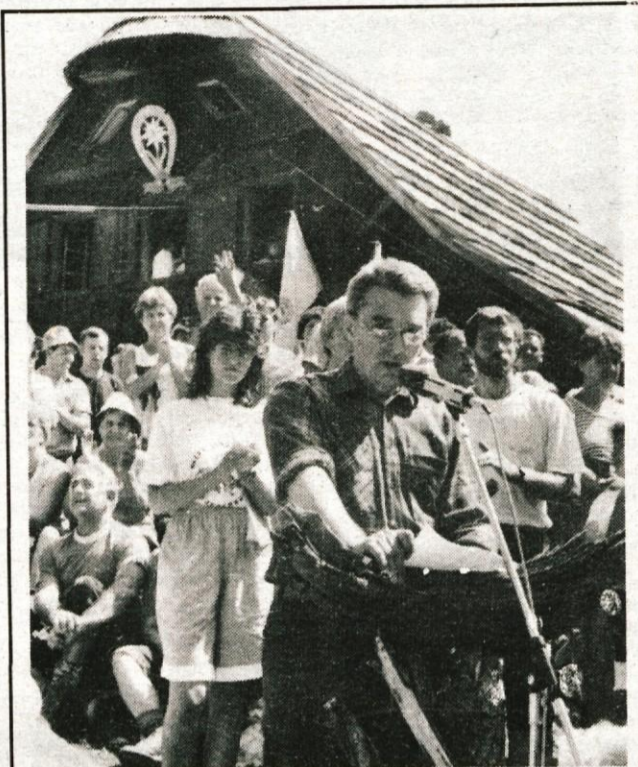
Sejem popustov

Kranj, 6. avgusta - Član predsedstva Republike Slovenije Ivan Oman bo v petek, 10. avgusta, ob 10. uri v Kranju odprl 40. jubilejni mednarodni Gorenjski sejem.

Prireditelj, katere začetki segajo častitljivih 497 let v zgodovino, bo letos, tako kaže, po dolgem času spet z eno besedo pestra oziroma z različnimi tržnimi značilnostmi sejma. Prireditelji so jo tokrat v napovedi označili kar kot sejem popustov.

Sejemski prostor v Savskem logu na 30 tisoč kvadratnih metrih je že nekaj časa razprodan. Zasedlo ga je skoraj 800 neposrednih razstavljalcev. Med skoraj 200 samostojnimi jih je 16 (neposrednih) iz več evropskih držav, ZDA in Japonske. Čeprav bo tokrat o razstavnih značilnostih in poudarkih težko govoriti, saj bo na sejmu pestra raznolikost izdelkov in blaga, pa bodo v ospredju prav gotovo kmetijska in gozdarska mehanizacija, pohištvo, avtomobili različnih proizvajalcev, raznolika zabavna elektronika in tehnika, stroji, pa tekstil, obutev, oprema za dom in gospodinjstvo. Celovito se bo z vsemi značilnostmi predstavila Železna Kapla, turistično pa gospodarska zbornica avstrijske Koroške. Letos bo na sejmu tudi Zavarovalna skupnost Triglav, seveda pa ne bo z zdaj že tradicionalnim poslovnim nastopom manjkala tudi Gorenjska banka.

Prireditelj od 10. do 19. avgusta pa bo tudi letos nekakšno "tradicionalno poživilo" kar zadava zabavno dogajanje v središču Gorenjske. Vsak večer bo namreč ob nagradnih žrebanih nastopal drug zabavni ansambel. Dvakrat bo nastopil le Agropop. ● A. Ž.

Spodnje Ravni, 5. avgusta - Planinsko društvo Jezersko je z današnjo slovesnostjo označilo 90-letnico odprtja Češke kočice. Več o tem dogodku na zadnji strani! Tekst in foto: S. Saje

Pričakovani prometni kaos

Jesenice, 6. avgusta - Investitorji in izvajalci so končno sporočili, da avtocesta mimo Jesenic do časa, ko bo zgrajen karavanški predor, še ne bo. Zakasnitve del, tudi prestavitev trase zaradi težavnega terena

Jeseničani so dočakali informacijo, ki so se je najbolj bali: avtocesta iz predora preko Mežakle do Most in Vrbe v nobenem primeru ne more biti dokončana do junija prihodnjega leta, ko bodo odprli karavanški predor. Zato se bodo zdaj odločali za spremembe prometne ureditve skozi Jesenice.

Lahko bi iskali vzroke, zakaj je kljub neštetim dogovorom prišlo do zakasnitve. Nedvomno jih je več, med njimi je dovolj tehten predvsem ta, da je po vsej dolžini trase skupno kar osemnajst objektov in da je teren eden izmed najtežjih. Projektanti so zatorej iskali najprimernejše rešitve. Ko so že začeli delati, se je med drugim tudi izkazalo, da je postopek uvrtavanja kolov na pobočju Mežakle praktično neizvedljiv in so morali preprojektirati oporne zidove in na odseku, ki je dolg 2.200 metrov tudi prestaviti traso avtoceste tako, da bo večinoma položena na viadukte. Zakasnitev na najtežjem odseku in številne druge nevedčnosti: avtocesta tako ne bo.

Zdaj bi lahko na dolgo ugotavljali, kako brezplodne in ničevne so bile vse obljube »pristojnih« funkcionarjev, ki so hodili na Jesenice in vedno znova zagotavljali, da bodo s svojo avtoriteto storili vse, da bo avtocesta istočasno s predorom. Ali ni bilo škoda besednega truda, če se pri nas prej ali slej izkaže, da od vsega nič ne bo?

Jeseničani bodo zatorej kar nekaj časa možne žrtve prometnega kaosa številka 1. Pričakovati je namreč treba težke in najtežje tovornjake na magistralni cesti, ki je obenem tudi lokalna. Težki tovornjaki pa so kot gradbeni stroji. Na gradbišču, kjer stojijo, je prepovedan vstop, kajti ob okvari gradbeni stroj zmelje vse pred seboj.

Koliko žrtev bomo zatorej »v kalkulirali« in koliko je na tem prostoru sploh vredno človeško življenje? ● D. Sedej

Kulturno nelagodje

Pravzaprav se takoj, ko dobi članek svoj naslov, pojavi vprašanje, če ustreza vsebini. Morda bi zvenelo drugače, če bi se bralo na primer *Nekulturno nelagodje*, prav gotovo pa ne bi bilo težko najti še kakšno variacijo na isto temo, toda ob istočasnem ali pa tudi ob nesinhronem premetavanju pripomni spredaj ali zadaj, bi ostali osnovni isti: kultura in nelagodje.

V takem položaju - namreč nelagodju - se je zadnje čase znašla kultura. Pa ne ravno zato, ker ji je nova vlada za začetek - podobno kot drugim družbenim dejavnostim - odrezala odstotke, ki bi ji morda do konca leta še zagotavljali kolikorotoliko dostojno uresničitev že tako ne ravno bogatih programov. Nelagodje se namreč začne porajati zaradi nemoči ob spoznanju, da se kultura pripenja le kot zadnji vagon v vlakovni sestavi, pa še to v nenehni nevarnosti, da ga kje na kakšni postaji morda še po nemarnem odklopijo in pozabijo. Bo kdo rekel, da je takšno gledanje neumestno in da se za obstoj kultu-

re ni treba bati, da se bo kak drobiž pač vedno našel in podobno.

Pa ravno tukaj kaže iskati izvor nevarnega razmišljanja: že dolgo časa se kulturni trendi pod težo problemov in kulturne politike upogibajo in kažejo le navzdol in nobenega znaka še ni od nikoder, ki bi kazal na kakšne spremembe. In teh očitno še nekaj časa ne bo: pod pritiskom bližnjih stečajev in naraščajoče socialne krize je od nekaj v veljavi zaščitni ukrep takimeno razbremenjevanje gospodarstva. S tega razgledišča pa je žal kulturo vedno videti na zadnjem mestu. Razlag in razlagalcev zakaj mora biti tako, pa je vedno dovolj pri roki.

S tega zadnjega mesta pa kultura ne zmore več posegati v civilizacijska dogajanja, skratka ne opravlja svojega poslanstva - ker tega ne zmore ali pa ker je že več ni. Muze pa - če bi občutile le nelagodje ob vsem tem, pa ne - obmolknijo. ● Lea Mencinger

Republiška odgovornost za park

Radovljica, 4. avgusta - V radovljiški občini so osrednji del letošnjega občinskega praznovanja pripravili v soboto v Bohinju. V Stari Fužini so odprli obnovljeni planšarski muzej, v tamkajšnjem kulturnem domu pa pripravili slovesnost, na kateri je zbranim o aktualnih družbenih in gospodarskih razmerah v občini spregovoril predsednik občinske skupščine Vladimir Černe, in nato še javno tribuno o Triglavskem narodnem parku. Tribuna je bila nadaljevanje nedavne precej burne skupščinske razprave o prostorsko-ureditvenih pogojih za območje Triglavskega narodnega parka.

Razprava je pokazala, da bo treba na novo opredeliti vlogo parka, spremeniti ali dopolniti zakon o parku in v njem tudi določiti ekonomsko in pravno odgovornost slovenske države za park, zagotoviti nadomestila vsem, ki so zaradi omejitev, drugačnega dela in varovanja naravne in kulturne dediščine prikrajšani pri zaslužku, razbremeniti parkovno upravo dejavnosti za pridobivanje denarja, razmisliti morebiti tudi o tem, ali bi za "uživanje" v parku uvedli nekakšno vstopnino...

Prireditve ob prazniku radovljiške občine se bodo nadaljevale še ta teden. Jutri, v sredo, bo ob 19.30 v radovljiški graščini koncert harmonikarskega orkestra Glasbene šole Radovljica, v nedeljo ob 8.30 pa tradicionalna, šesta kolesarska dirka Po ulicah Radovljice. ● C. Z.

V petek popoldne so številni domačini na Mestnem trgu pospremili na desetdnevno potepanje s kolesi po Madžarski peterico tabornikov odreda Svobodni Kamnitnik iz Škofje Loke. Boštjan Grum, Miran Jemec, Simon Pavlič, Primož Verčič in Stane Štajer bodo na kolesih prekrizarili 600 kilometrov madžarskih cest. H. J., foto G. Šinik

Oživljanje ženitvenih običajev

Bled, 6. avgusta - Minulo nedeljo se je s predstavitvijo para začelo prvo dejanje letošnje Blejske kmečke ohceti, tradicionalne turistično - etnografske prireditve s katero, po izvornih zapisih Tončke Maroltove in po spominih nekaterih starejših prebivalcev Bleda, ponazarjajo ženitvene običaje blejskega kota izpred sto in več let. Letošnji poročni par sta Karinka Soklič in Aleš Nagode z Jesenic.

Tako bodo jutri, 8. avgusta ob 12. uri, odprli sejem domače obrti, ob 18. uri pripravljajo koncert ansambla alpske glasbe, ob 20. uri pa bodo na prireditvenem prostoru postavili mlaj. V četrtek ob 21. uri bo "predajna" neveste, v petek pa bodo uprizorili vasovanje pri dekletih. Ob 21. uri bo ženina še zadnjič skrivaj obiskal nevesto pred oknom. Ob 22. uri bo "fantovščina" na prireditvenem prostoru. V soboto dopoldne se spored začne že ob 10. uri z vabljenjem. Ob 16. uri bodo pri Pibrču "nakladali balo", ob 17. uri pa bo "šran-ga". Blejska kmečka ohcet se bo zaključila v nedeljo s svatovskim sprevodom ter civilno in cerkveno poroko. ● V. Stanovnik

VIDEOTEKA

Dobri prijateljev ne srečaš na poti.

(nemški pregovor)

Dolga leta nas obiskujete, vračate se k nam. V kranjskem Merkurju si prizadevamo, da pridobimo in ohranimo vašo naklonjenost. Dodobra se že poznamo, blizu smo si, postali smo že prijatelji. In če si prijatelji pomagajo, se spoštujejo in se tudi obiskujejo, potem tudi mi pričakujemo vaš obisk v času Gorenjskega sejma od 10. do 19. avgusta.

Merkur Kranj

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Danajski dar

»Mislite mar, da sovrag je odšel, da darovi Danajcev niso brez grdih lesti?« Tako se je glasilo vprašanje, ki ga je svečenik Laokoon ves besen zastavil svojim rojakom Trojancem, potem ko so ti podrl obzidje in potegnili velikega lesenega konja v mesto, misleč, da so Grki (Danajci) medtem že odšli. Spomin na ta dogodek in na tisto, kar mu je sledilo, se skozi zgodovino ohranja z reklom: »Bojte se Danajcev, ko prinašajo darove!«

Spomnil se ga je tudi dr. Peter Jambrej, ko je komentiral ne-navadno spravljeni obisk predsedstva SFRJ in dr. B. Jovića v Ljubljani. Predsednik ob tej priliki sploh ni rožljaj z orožjem, govoril je kot bi prinašal darove. In poudaril je troje: da so odprte vse opcije za bodočo ureditev Jugoslavije, da nihče v Jugoslaviji Slovenije ne more preprečiti odcepitve - če bi to želela, in da se bo treba dogovoriti že do letošnje jeseni ali najkasneje do konca leta. Situacija, v kateri smo se znašli Slovenci po teh izjavah enega najbolj odgovornih srbskih in jugoslovanskih politikov je - brez pretiravanja - zgodovinska. Primerjamo jo lahko s trenutkom razpada Avstro-ogrskega cesarstva in z odločitvijo Slovencev za narodno-osvobodilni boj med drugo svetovno vojno. V tej situaciji moramo skrbno presoditi, kaj motivira dr. Jovića in njegove in kako oblikovati novo nacionalno strategijo za Slovenijo.

Če je tako, potem tokrat res ne kaže sprejemati danajskih darov; treba je še bolj utrditi svoje lastne notranje in zunanje politične položaje - da se nam ne bo (z)godilo tako kot novembra 1918. Takrat je dr. Korošec, predsednik Narodnega sveta Države SHS, odpotoval na Zahod, da bi dosegel mednarodno priznanje nove države. V Ženevi se je sestal z Nikolom Pašićem, predsednikom srbske vlade ter s predstavnikoma Jugoslovanskega odbora v Londonu (Trumbić in srbske opozicije, manjkal je le predstavnik kraljevine Črne gore. Dosegli so krasen sporazum o bodoči ureditvi nove, skupne države - Zenevske deklaracije (9. 11. 1918). Jugoslavijo so si zamislili kot federativno državo, v kateri bi bili narodi in državljani iz bivše Avstro-Ogrske, začasno združeni v Državi SHS, enakopravni s tistimi iz obeh kraljevin. Osnovali bi skupno vladno, v kateri bi bili po trije člani z vsake strani, v njeno pristojnost pa bi sodile zunanja politika, obrambne zadeve, vojna mornarica, pomorstvo in priprava konstituantne. Notranjo politiko bi še naprej vodila vsaka stran po svoje. Kmalu pa se je pokazalo, da je bilo vse skupaj le danajski dar. Eno je bilo tisto, kar se je prikazovalo na očeh sveta, drugo pa tisto, kar se je medtem godilo doma. Pašiću in Srbiji tak sporazum seveda ni ustrežal, sprejeli so ga le zaradi lepšega, za mednarodno javnost. Srbska vlada je takoj zatem odstopila in storili so vse, da bi doma in za kulisami onemogočili uveljavitev tistega, kar je bilo razglašeno v Ženevi. Srbske divizije so v tem času prodrle čez Dravino, Savo in Donavo ter dosegle jadransko obalo, Avstrija in Nemčija sta kapitulirali, »prečanski« Srbi pa so preko svojega voditelja Pribečevića izrazili željo, da se »zedinijo« s Srbijo. V takem vzdušju ter v odsotnosti Korošca in Trumbića, katerima so preprečili pravočasno vrnitev, je delegacija Narodnega sveta SHS izročila regentu Aleksandru biancu menico za novo državo (1. 12. 1918); slednji je nanjo seveda vpisal unitarno kraljevino SHS...

Danes se dogaja nekaj podobnega. Iz Beograda slišimo: če ne pristanete na Jugoslavijo, ki bo po naši meri, lahko greste po svoje. Toda to ni ne samoodločba ne odcepitve; to je ultimati: ali beograjska odločba ali amputacija. Zato v evforiji sprejemanja deklaracij, maščevanj in potovanja po svetu ne pozabimo na »lesti«, ki se pogrevajo v zatišju poletne vročine ter utegnejo kmalu zavreti in prekipeti na dan. Če ne prej, potem na jesen. Upam, da bomo tedaj pripravljeni; sovrag se namreč skriva povsod in v danajskih darovih je polno prevar.

Miha Naglič

Denar za raziskave

Jesenice, 6. avgusta - Raziskovalna skupnost Jesenice nima dovolj sredstev za vse raziskovalne naloge, ki so jih odobrili

Raziskovalna skupnost Jesenice je opozorila izvršni svet Jesenice na problematiko financiranja programa raziskovalne dejavnosti za letošnje leto. Priliv sredstev za raziskovanje je v prvih letošnjih mesecih izredno slab - komaj 10 odstotkov. Raziskovalna skupnost je tako ugotovila, da se iz prispevne stopnje ne bo zbralo toliko sredstev kot jih je potrdila skupščina občina Jesenice z odlokom o proračunu občine za leto. Dodatni problem predstavljajo tudi sredstva v višini 326 tisoč dinarjev, ki jih ima raziskovalna skupnost v Elanu.

Za vse raziskovalne naloge v občinskem programu bi potrebovali 900 tisoč dinarjev. Opredelili naj bi se, katere raziskovalne naloge iz programa naj bi podprli in podpisali pogodbe. Če pa bo priliv sredstev za raziskovanje še naprej tako slab, naj bi poiskali možnosti dodatnih sredstev za raziskovanje v okviru skupne porabe.

Dve izmed nalog lahko obenem uvrstijo tudi v program razvojnega sklada. To sta raziskava o uporabnosti naravne pitne vode v predoru Karavanke in razvoj magnetnega motorja. ● D. S.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zaslug s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

Naročnina za III. trimesečje je 120,00 din

Gorenjski glas urejamo in pišemo: Stefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovorne urednika), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrl - Zlebir (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Mencinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz šolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Košnjek (notranja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo), Gorazd Šinik (fotografija), Igor Pokorn (oblikovanje), Ivo Sekne in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72.

Javna tribuna o Triglavskem narodnem parku (TNP)

Kdaj nadomestila za drugačno delo

Stara Fužina, 4. avgusta - V radovljiški občini so ob prazniku občine namesto slavnostne seje pripravili javno tribuno o Triglavskem narodnem parku. Čeprav so pogovori o parku postali že "tema za različne priložnosti" (v zadnjih dveh letih smo bili na vsaj treh tovrstnih pogovorih), pa je tokrat na odločitev za organiziranje javne tribune vplivala predvsem zadnja skupščinska razprava o prostorsko ureditvenih pogojih za območje Triglavskega narodnega parka. V tej razpravi je bilo mogoče slišati različne pripombe, kritike, pobude in predloge, med drugim tudi to, da je zakon o TNP ponižujoč za Bohinjce in Gorjance, da bi ga bilo treba spremeniti in iz njega izvzeti vsaj takšne vasi, kot je, denimo, Stara Fužina, da naj bi iz meja parka izvzeli naselja in park "vrnili nazaj v hribe", da naj lova območja spet dobijo lovsko družine, da je treba park urediti tako, da bodo ljudje bivanje v njem začutili kot privilegij oz. da bodo od tega, da živijo v parku, tudi nekaj imeli...

Janez Bizjak iz TNP je za "ogrevanje" v javno tribuno s slikovitimi diapozitivi prikazal, kako umirajo gozdovi, kako se dolinski slog vnaša v planinski svet, kako se gospodarske stavbe na planinah spreminjajo v počitniška bivališča, kako tudi za Blejsko in Bohinjsko jezero velja pregovor - ni vse zlato, kar se sveti... Jože Dežman, ki je spretno vodil pogovor, je iz nedavne skupščinske razprave povzel glavne pripombe in predloge, sicer pa se je vprašal, ali bomo park, ki je v drugi kategoriji parkov na svetu, poskušali razvijati ali ga bomo spravili v nižjo kategorijo. Bohinjski delegat in občinski "minister" za turizem Jože Cvetek je pojasnil, da je za razumevanje nedavne precej burne skupščinske razprave treba poznati zgodovino parka in da je bila razprava predvsem posledica tega, da Bohinjci niso bili nikoli navdušeni nad ustanovitvijo parka in da so z njim imeli več slabih kot dobrih izkušenj. "Zdi se", je dejal Cvetek, "da se zadnja leta razmere spreminjajo na bolje in da ima parkovna uprava verjetno boljše odnos do domačega prebivalstva tudi zato, ker se zaveda, da parka ni brez ljudi." Nasprotja v parku se kažejo predvsem v tem, da ljudje želijo živeti in delati sodobno, park pa zaradi varovanja naravne in kulturne dediščine zagovarja tradicionalnost in prvobitnost. "Če hočemo v parku ohraniti grbinaste travnike, potem jih je mogoče ohraniti le tako, da jih domačini še naprej kosijo s koso. Ker je ročno delo nekajkrat počasnejše od strojnega in zato tudi dražje, jih bodo kosili s koso le, če

Jože Cvetek je dejal, da je od vsega bohinjca le luknja, v kateri je jezero, da pa sicer iztržek pobirajo drugi, zato se je zavzel za ustanovitev domače ribiške družine.

jim bo kdo plačal razliko," je dejal Jože Cvetek in se zavzel za takšno ureditev parka, ki bo ljudem omogočala, da razvijajo gospodarske in druge dejavnosti.

Dr. Avgust Mencinger, radovljiški delegat v zboru občin republiške skupščine, je dejal, da ima ob prebiranju zakona o Triglavskem narodnem parku občutek, kot da so Bohinjci indijansko pleme, ki mu je treba vse predpisati. "Bohinjecem, ki so zdaj zaradi zakonskih omejitev prikrajšani, zaupajmo, morebitni novi zakon o parku pa zasnujmo tako, da bo deloval predvsem vzgojno," je dejal dr. Mencinger in se zavzel za to, da bi se po cesti ob jezeru vozili le domačini, sicer pa naj bi jo zaprli za promet, in da naj bi za uživanje (in onesnaževanje) Bohinja ter za kopanje v jezeru uvedli nekakšno vstopnino. Jože Resman, predsednik radovljiškega izvršnega sveta, je dejal, da je Triglavski narodni park slovenski, nacionalni park in da bi zato morali najprej opredeliti ekonomsko in pravno odgovornost slovenske države do parka. Ker je zdaj v parku nared (ljudje nenadzorovano prihajajo in odhajajo in puščajo za seboj nesnago), je soglašal z

dr. Mencingerjem, češ da bodo razmere obvladljive šele takrat, ko bodo za obiskovalce uvedli plačilo.

Marija Cvetek je menila, da ne gre samo za denar, ampak tudi za vprašanje kulture in kulturnosti. Nekdaj so v Bohinj prihajali zdravniki in drugi izobraženci, predvsem pa kulturni ljudje, do katerih so bili tudi domačini zelo obzirni in strpni. Zdaj je drugače: prihajajo tudi hrupni turisti, ljudje, ki se glasno zabavajo tudi do jutra. Oboji, domačini in turisti, bi se morali poboljšati, je dejala Cvetkova in opozorila, da "vikendaši" sicer plačujejo precejšnje dajatve, da pa malo tega denarja pride nazaj v Bohinj. Janez Bizjak iz TNP je poudaril predvsem troje: prvič - bistveno, kar manjka v seda-

Marija Zupančič - Vičar, direktorica uprave TNP, je poudarila, da bi bilo treba na novo opredeliti vlogo parka, upravi parka pa zagotoviti tak položaj, da bi bila strokovno in finančno samostojna in neodvisna. Zdaj veliko energije porablja za pridobivanje denarja (največ z lovsko dejavnostjo), premalo pa ji jo ostaja za druge, pomembnejše naloge.

njem zakonu o Triglavskem narodnem parku, so denarna nadomestila za več dela ali za drugačno delo oz. za ohranjanje naravne in kulturne dediščine; drugič - vsi, ki kakorkoli "prodajajo" bohinjce naravne dobrine, bi morali vsaj del zaslužka vložiti nazaj v dolino; in tretjič - nikjer v svetu, tudi v sosednji Avstriji, domačini najprej niso bili navdušeni nad ustanovitvijo parka, zadovoljni so bili šele, ko so prav zaradi parka zaživel boljše od onih zunaj parka. Ivan Cerkovnik iz Bohinja je pripomnil, da park doslej ni izpolnil pričakovanj

Dr. Matjaž Kmecl, član predsedstva Republike Slovenije, je predlagal, da bi radovljiška, jeseniška in toliminska občina pregledale zakon o Triglavskem narodnem parku, povedale, kaj je v njem dobro in kaj bi bilo treba spremeniti, in slovenski državi, ki se je odločila za ustanovitev parka, izstavile izračun, koliko to stane.

Bohinjecem, ki so upali, da jim bo omejitve "poplačal" z nižjimi davki ali kako drugače. Planšarstvo je zamrlo, ker danes po bohinjčkih kmetijah ni tet, ki bi bile pripravljene delati po planinah, nekaj pa je k temu prispeval tudi zakon, ki je prepeval gozdno pašo. Kako nesmiselna je bila politika do Bohinja, pove tudi to, da je bilo v Ukancu dovolj prostora za številne počitniške domove in hišice, ne pa tudi za domačine. Janko Stuček, delegat občinske skupščine se je zavzel za spremembo zakona o TNP in za to, da bi zakon že opredelil, kdo bi bil upravičen do denarnega nadomestila in kdo ne. Mladen Berginc iz TNP pa je menil, da bi morali najprej v občinah, kamor sega park, uskladiti interese, nato pa enotno nastopiti na republiški ravni. Zakon o TNP je "seštevek desetih zakonov" in ne vsebuje ničesar takega, kar ne bi že drugi zakoni; družba pa ni sposobna uresničevati ne teh desetih, ne enajstega, o TNP. ● C. Zaplotnik

Samo še ena izmed zgrešenih investicij

Kaj bo z Elanovim testnim centrom v Mostah?

Blejska Dobrava, 6. avgusta - Po mnenju tistih, ki so kdaj smučali v okviru Elanovega kluba smučarjev na vodi v Mostah, je testni center ob Savi žal samo ena izmed mnogih Elanovih zgrešenih investicij. Za tiste čase ugledna stavba, že leta in leta pa propada. Kdo jo bo kupil ali vzel v najem?

Še se spominjamo ne tako davnih let, ko je imel begunjski Elan na Savi pred centralo v Mostah, v Kavčkah, pravijo domačini, razna prvenstva in tekmovanja v smučanju na vodi. Na zemljišču Savskih elektrarn so namreč zgradili poligon, s stavbo, ki je bila za tiste čase naravnost odlična, s prostori za štiri velike čolne. Elan je imel svoj klub smučanja na vodi in prav tu so trenirali in tekmovali mladi vodni smučarji.

Ob znani aferi Elan smo se seveda spomnili tudi Elanovega testnega centra, še posebej, ker so se začele širiti govorice, da namerava testni center preurediti in vzeti v najem neki inozemec, ki se dnevno mudi na poligonu.

Elanov testni center smo si tako ogledali prvič, kar sploh ni presenetljivo, saj je že ob vhodu s poti skozi Lipce pod Blejsko Dobravo velika in nedvoumna tabla: Nezaposlenim vstop prepovedan. No, to očitno že dolgo ni bilo zaposlenih, kajti nekdanji tako imenovani testni center ob Savi v Mostah je samo

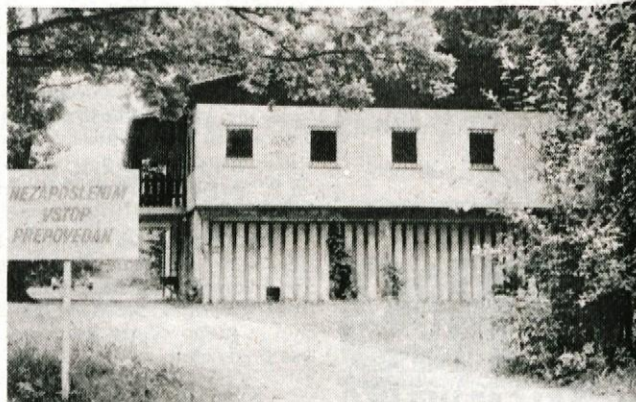
je, da so se tod v letih zapuščeniosti že mudili tudi nezaposleni. Vrata so zaklenjena, skozi zamrežena okna pa se vendarle da videti v notranjost: veliko prostorov, ki so opremljeni kot klubski, sem in tja kakšen zapuščen rekvizit, ki naj bi spominjal na to, da se je tu smučalo in treniralo.

V spodnjih prostorih, kjer so v dobrih starih časih stali štirje veliki čolni, stoji zdaj sam en sam, ves zapuščen in dotrajan. Veliko raznorazne navlake, na Savi pa zarjavela skalalnica in dva manjša čolna, ki se pozibavata že kaj več koliko časa.

Ko vprašamo domačina, kaj to je in kaj s tem bo, zmigne z rameni in pravi, da je prav čudno, da v okolici ni tudi nekega

Zarjavela skalalnica na obrežju v Elanovem testnem centru na Savi...

Nezaposlenim vstop prepovedan, piše ob vstopu v Elanov testni center v Mostah. Ta tabla je še edino, kar je dobro ohranjeno, kajti nekdanji očitno imenitna stavba propada, da o čolnih niti ne govorimo... - Foto: D. S.

tujca, saj se vendarle vsak dan oglasi in menda vse skupaj namerava kupiti ali vzeti v najem.

Kakorkoli že - Elanov testni center ob Savi v Mostah je samo

še en dokaz ali še ena Elanova zgrešena investicija! Prvič tu smučati sploh ni prijetno, pravijo tisti, ki so tod smučali, kajti onesnažena Sava smrdi in če si se kot smučar znašel v vodi, si imel neprijeten občutek, da si ves od odpadnega olja, katrana...

Ko smo poklicali Elan, so nam rekli, da so vsi na kolektivnem dopustu in da do kakršnekoli informacije o nadaljnji usodi testnega centra na Savi v Mostah zato še nekaj časa ne bo mogoče priti... ● D. Sedej

Kakšna je gostilniška ponudba v Radovljici in Lescah

Gostinski lokal skoraj na vsakem koraku

Gostinski lokali rastejo kot gobe po dežju, tako da suho grlo in prazen želodec v Radovljici in Lescah z lahko najdeti potešitev. Izbiramo lahko med številnimi okrepčevalnicami, gostilnami in restavracijami.

Sprehod po Linhartovem trgu v Radovljici

Takoj, ko pridemo v stari del mesta na desni strani pritegnjejo pogled mizice in sončni dežniki pred majhnim lokalom ČEBELICA. Lokal je odprt vsak dan, razen v nedeljo, od 8. do 21. ure, v soboto pa od 14. ure dalje. Lastnica Tatjana Konič je povedala, da v lokalni trenutno vlada poletno zatišje. Lokal bo odprt celo poletje. Čisto zraven Čebelice je restavracija PRI AVGUŠTINU, ki je junija letos dobil novo lastnico Blanko Lužnik. Povedala nam je naslednje: »Odperto imamo vsak dan od 7. do 22. ure pa tudi dalje, če so gostje. Gostom nudimo razne jedi na žaru, jedi po naročilu in razne sladice, poskusijo pa lahko tudi prave češke specialitete.«

Vrata LINHARTOVEGA HRAMA na koncu trga so bila zaprta. Na njih je napis: Zaprto od 21. julija do 20. avgusta. GOSTILNA LECTAR na drugi strani ceste pa bo odprta celo poletje. Lastnik Jože Andrejaš je povedal, da bodo gostilno zaprli šele po svetovnem padalskem prvenstvu, ki bo septembra v Lescah. Odprto imajo vsak dan od 9. do 23. ure, kuhinjo pa le do 22. ure. V gostilni sprejemajo tudi večje organizirane skupine gostov, ki jim nudijo popust. Med ostalimi jedmi postrežejo polže in žabje krake ter domači sladoled.

Nekaj metrov izven Linhartovega trga je še ena gostilna - KUNSTELJ. Lastnik Anton Šihlerle je povedal: »Odperto imamo vsak dan od 9. do 23. ure. Gostilno takrat zapremo zaradi gostov, ki jim oddajamo sobe. Prevladujejo tuji gostje, ki igrajo golf na Bledu in tem tudi oddajamo sobe, ki so A kategorije. K nam pa prihajajo tudi organizirane skupine, ki jih popiljajo agencije. Letos je močno upadel obisk domačih skupin gostov. Poleti ponujamo razne jedi na žaru in podobno ter sladoled. Pozimi jedilnik nekoliko spremenimo.«

Na poti proti Lescam

Ob cesti proti Lescam stoji bar LIPA. Lokal so odprli pred dobrim mesecem, lastnik Lud-

Lastnika Jože Berse in Inge Wolte: »Gostov imamo vedno dovolj, zvečer pa imamo težave z miličniki.«

vik Resman pa pravi: »Odperto imamo vsak dan od 7. do 11. ure zvečer, kadar je lepo vreme pa na željo gostov tudi dlje, vendar zapremo vrata na vt. Odprto bo čez celo poletje. V glavnem so naši gostje domačini in turisti iz kampa. Glede na turistično mrtvilo Radovljice se mi zdi, da imamo gostov dovolj. Poleg pijače jim ponujamo še sladoled in ledeno kavo, ponudbo pa bomo še popestrili.«

V Radovljici si lakoto lahko potešimo tudi s pizzo. V trgovskem centru na Cankarjevi ulici je BISTRO L PIZZERIJA, ki je odprta vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 22. ure, ob nedeljah in praznikih pa do 12. ure. Razen pizz pa tu lahko naročimo še tople sendviče, sladoled in gozdne jagode.

V istem trgovskem centru je še en lokal - TENIS BAR. Lastnica Vesna Rojc je povedala, da je lokal odprt vsak dan, razen v soboto, od 9. do 11. ure zvečer, ob nedeljah pa odprejo šele ob petih popoldne. Gostje so v glavnem mladi domačini.

Tržnica v Radovljici

Tu sta dva lokala. Prvi je mlečni bar BAMBU, ki je vsak dan odprto ob 8. uri, zaprejo pa ob 23. uri. Le ob nedeljah je odprto ob štirih popoldne. Ponudba zajema tople sendviče, več vrst čajev, razne koktejle, frappeje, palačinke na razne načine, sladoled in sadne kupe.

Sosednji lokal je KOČKA. Odprta je vsak dan od 7. do 21. ure, ob nedeljah in praznikih pa je zaprta. Odprta bo celo poletje.

Kam po enajsti uri zvečer?

Edini nočni lokal v Radovljici je nočni klub ARX CELLA pod hotelom Grajski dvor. Vendar pa je klub od 8. julija do 17. avgusta zaprt. Tako bo ponoči ustrezno le tistim, ki raje jedo takrat, kot pa podnevi. Ti se lahko odpravijo v TAVERNO SOVA v Lescah. Odprta je vsak dan, razen ob nedeljah in praznikih, od 18. ure do dveh zjutraj, kuhinja pa le do enih. Odprto bodo imeli celo poletje. Lastnica Tea Triplat pravi, da včasih dobra družba lahko ostane tudi dlje kot do dveh zjutraj. V prijetnem vzdušju vam tu postrežejo z raznovrstno hrano. Dobite lahko purana, pripravljene na različne načine, poleg tega pa nudijo še postvri, govedino na več načinov, od sladice pa so nekaj posebnega solnograški žličniki ter raznovrstne palačinke.

Gostilne in restavracije v Lescah

GOSTIŠČE TULIPAN je s ceste proti Bledu težko zgrešiti. Lastnica je Anica Šmid, ki pravi: »Odperto imamo vsak dan, razen ob ponedeljkih, od 10. do 23. ure in gledamo, da ta-

krat tudi res zapremo, saj nočemo imeti nobenih težav. Na dopust bomo šli šele septembra. Na jedilniku imamo različno domačo hrano, pizze in jedi po naročilu ter sladice.«

Na avtobusni postaji je restavracija LEGAT, ki je odprta celo poletje vsak dan od 6. do 23. ure. Tu pripravljajo vsakodnevno malico, golaž in testenine.

V Družbenem centru ima v najemu restavracijo CENTER Krsto Gicić. Poleg jedi, ki jih dobimo skoraj povsod ta restavracija pripravlja še pristno balkansko hrano, ki je po besedah g. Gicića ne dobimo nikjer drugje na Gorenjskem. Odprto je tu vsak dan od 11. do 23. ure in bo odprto celo poletje.

Leški barčki

KAFE BAR MANGO je odprt vsak dan od 15. do 23. ure. Avgusta bo verjetno zaprt, kot je povedal lastnik Matjaž Sopotnik. Septembra pa bo odprt tudi popoldne. Gostje so večinoma domačini, ki pa so sedaj na morju in je obisk zato nekoliko manjši.

SAFARI poleg avtobusne postaje pa je ves čas poln. Odprta je od 9. do 23. ure vsak dan in celo poletje. Ob tem pa lastnik Jože Berse dodaja: »Mnogi gostje želijo ostati dlje kot je predpisano in jim to tudi dovolimo. Ob tem pa nastane problem, saj imamo skoraj vsak večer obisk delavcev Postaje milice, ki včasih pridejo celo s psom. To zelo negativno vpliva na goste, med katerimi so tudi tujci, ki česa takšnega niso vajeni. Daljšega delovnika si ne moremo privoščiti, ker smo na občini tretirani kot okrepčevalnica, ki je po doloku lahko odprta le do 23. ure. Stanovalec iz sosseke zvečer ne motimo, z njimi smo celo v zelo dobrih odnosih.«

Podoben problem ima sosednji lokal M BAR, ki je odprto od 8. do 23. ure vsak dan razen v nedeljo. Lastnica Mojca Kaljal je povedala, da je že zaprosila za dovoljenje za daljši delavnik, vendar ji prošnje do sedaj še niso odobrili. Sicer pa bo bar odprt celo poletje.

Suzana Adžič
Foto: Jure Cigler

Podelitev plaket mesta Tržiča

Za letošnji občinski praznik je skupščina občine Tržič podelila svojim občanom šest plaket mesta Tržič in sicer eno zlato, eno srebrno in štiri bronaste plakete. Podelil jih je predsednik Peter Smuk v soboto, 4. avgusta, na slavnostni seji skupščine občine Tržič.

Zlato plaketo je prejelo Gasilsko društvo Bistrica, ki letos praznuje 60-letnico ustanovitve. Je eno najaktivnejših gasilskih društev v občini, samo se s prostovoljnimi delom trudi prispevati znaten delež k svoji opremljenosti, sodeluje v Občinski gasilski zvezi Tržič pri skupnih humanitarnih akcijah, se srečuje na prijateljskih tekmovanjih in se aktivno vključuje v družbeno življenje krajevne skupnosti Bistrica. Društvo stalno skrbi za vzgojo in pridobivanje mladih, v osnovni šoli heroja Bračiča se otroci lahko vključujejo v društvo Mladi gasilec. Vso pozornost pa društvo namenja tudi strokovnemu izpopolnjevanju svojih članov.

Srebrno plaketo si je za svoje aktivnosti pri razvijanju kulturne dejavnosti v podjetju prislužila Kulturno-animatorska skupina sindikata tovarne PEKO. Vsa leta si je ta skupina Pekovih delavcev prizadevala kulturo kar najbolj približati delavcu in avla podjetja je stalno na voljo tržiškimi in drugim umetniškimi ustvarjalcem. Leta 1978 so ustanovili svoj pevski zbor, ki sodeluje pri številnih kulturnih prireditvah doma in izven občine. Lani so v okviru sindikata organizirali slikarsko kolonijo, ki so se je udeležili tudi slikarji od drugod. Tesno sodelujejo z ljubljanskim lutkovnim gledališčem; vsako leto ob Novem letu razveseljujejo z njim tržiške otroke. Vsaj enkrat letno organizirajo za svoje delavce kulturno-zabavno prireditev, ki je vedno dobro obiskana.

Bronaste plakete pa so prejeli: Ivan Kapel za dolgoletno družbenopolitično delo in prizadevanja pri gospodarskem razvoju občine. Skoraj vse življenje je vpet v družbeno dogajanje v občini. Neprofesionalno je opravljal vrsto pomembnih zadolžitev, saj je bil delegat zborov občinske skupščine, predstavnik občine v regijskih organih in v republiki in bil dober predsednik izvršnega sveta v obdobju 1982-1986 ter predsednik skupščine občine v letih od 1986 do 1990. V njegovem času je bil dan največji poudarek razvoju telefonije v občini, med prvimi je začel opozarjati na nujnost razbremenitve gospodarstva. Znal je prislunhiti tudi drugače mislečim. Posebne zasluge pa mu gre do koncu njegovega mandata predsednika skupščine, ko je vse sile usmeril v nadaljnji razvoj demokracije v občini in prispeval svoj delež k demokratičnim volitvam.

Ludvik Soklič je eden najaktivnejših športnih delavcev Tržiča, največje pa so njegove zasluge pri organiziranju in razvoju športne dejavnosti v KS Lom pod Storžičem. Kot smučarski vadiatelj, trener in sodnik republiškega ranga je vzgojil vrsto uspešnih tekmovalcev. Leta 1960 so na njegovo pobudo pri KUD-u Lom ustanovili športno sekcijo, ob 30-letnici prvih smučarskih tekmovanj v Lomu je izdal knjigo z naslovom Smučanje v Lomu. Štiri leta je bil predsednik Šahovskega društva Tržič in bil uspešen organizator športne rekreacije v Tokosu. Je stalni član tržiške reprezentance v krosih. Osem let je vodil odbor za športno rekreacijo pri TKS Tržič. Zaslužen pa je tudi na kulturnem področju Loma in Tržiča kot igralec in režiser in kot tak veliko doprinesel tudi h kulturnemu utripu kraja.

Milan Zupan velja v Tržiču za enega najbolj prizadevnih predsednikov krajevnih skupnosti. V KS Kovor ima vrsto zaslug za razvoj kraja: v času njegovega predsednikovanja so uredili vse krajevne ceste in vaške ulice, ki so skoraj v celoti asfaltirane, zgradili so kanalizacijo od Stagen skozi vas Kovor, v vseh naseljih je bila obnovljena in na novo napeljana ulična električna razsvetljava, dokončana je bila urejena telefonija. Milan Zupan je eden tistih poštvalnih ljudi, ki mu nikoli ni žal časa in truda za akcije v dobro vseh ljudi.

Franc Teran je eden tistih tržiških občanov, ki se odločno zavzemajo za napredek svojega kraja, posebej za ureditev infrastrukture. V njegovi krajevni skupnosti Sebenje je bil pobudnik akcije zbiranja sredstev občanov in predsednik odbora za izgradnjo telefonije. Njegova zasluga je, da so se k izgradnji telefonskega omrežja priključile tudi sosednje krajevne skupnosti, veliko svojega dela pa je vložil tudi v izgradnjo rekreacijskega centra v KS Sebenje. Franc Teran uživa med sokrajani veliko zaupanje in spoštovanje; rezultati njegovega dela niso pomembni le za krajevno skupnost, pač pa posredno za vso občino Tržič. ● D. Dolenc

Letni bazen v Kranju

Optimalno v danih razmerah

Kranj- Letni bazen, ki se danes nahaja v kompleksu športnih objektov na stadionu Stanka Mlakarja je bil, verjeli ali ne, zgrajen leta 1939. V tem času so leta naredila svoje- objekti so dotrajani, naprave zastarele in bazen vedno težje kljubuje številnim obiskovalcem, ki se ob lepem vremenu kar trejo ob bazenu. Kljub častiljivi starosti objektov v sklopu letnega bazena se trudimo, da sta bazen in njegova okolica taka, kot bi jo obiskovalci želeli, je povedal Borut Farčnik, vodja delovne skupnosti Zveze telesno-kulturnih organizacij v Kranju.

»Kljub temu, da včasih kdo ni zadovoljen nad čistočo vode, moram reči, da je bil sanitarni inšpektor, ki redno tedensko obišče bazen in večkrat vzame tudi vzorce vode za temeljitejšo analizo, vedno "zadovoljen" z njeno čistočo, prav tako pa z uredenostjo okolice bazena in s sanitarijami,« je povedal Borut Farčnik in dodal, da vodo v bazenu menjajo enkrat dnevno, okrog sto kubičnih metrov vode pa se zamenja po naravnih poti, skozi razpoke, ki se pojavljajo na dotrajani "školjki" bazena. Mali bazen za otroke je prazen le čez noč, saj ga zvečer izpraznijo zjutraj pa spet napolnejo, saj se le-ta ne čisti avtomatsko.

»Včasih se kopalci močno razhudijo, ko od njih zahtevamo, da grejo ven iz bazena petnajst minut pred šesto zvečer, ko kopalnišče uradno neha obratovati. Žal je tako zato, ker moramo pripraviti bazen za plavalce ali vaterpoliste, ki svoje treninge začnejo ob šestih zvečer,« je opozoril Borut Farčnik.

Kopalna sezona na kranjskem kopalnišču se že vrsto let začne ob koncu junija in traja do začetka septembra, kar pa je precej odvisno od vremenskih razmer. Ob kopalniških mojstrih, ki skrbijo za red na bazenu, je v vsakem trenutku ob bazenu prisoten tudi reševalec.

Zdaj mogoče malo več pozornosti posvečajo gradnji novega zimskega bazena, ki bo delno rešil tudi problem z menjavanjem vode na letnem bazenu, saj bodo le tega "prikllopili" na novo kotlovnico zimskega bazena, velja pa, da bodo v prihodnje morali razmišljati tudi o temeljiti obnovi same "školjke" letnega bazena, prav tako pa bo treba prenoviti tudi ostale spremljajoče objekte (sanitarije, garderobe...). ● Igor Kavčič

S slavnostne seje tržiške skupščine

Vladata naj potrpežljivost in strpnost

Tržič, 4. avgusta - V tovarni Peko je bila v soboto dopoldne slavnostna seja občinske skupščine, katere so se udeležili tudi predstavniki pobratenih in prijateljskih mest Ste Marie aux Mines, Ludbreg in Zaječar.

Zbrane je najprej pozdravil podpredsednik skupščine Peter Belhar, za njim pa je povzel besedo predsednik Peter Smuk, ki je poudaril, da je Tržič že doživel nekaj prelomnic, med drugim leta 1492, ko je dobil trške pravice, drugič pred koncem 19. stoletja, ko se je iz obrtniškega mesta začel spreminjati v industrijsko in danes, ko je vsepovsod na pohodu doba informatike in ko se tudi Tržič nujno mora modernizirati in preusmeriti večino svojega gospodarstva. Vedno so Tržičani znali ohraniti svojo samostojnost in trdno upa, da jo bodo tudi tokrat, čeprav bo tudi v Tržič nujno pripeljati tuji kapital.

Prijazno je Tržičane nagovoril tudi župan pobratenega francoskega mesta Ste Marie aux Mines, Roland Mercier in poudaril, da so tudi oni veseli našega novega demokratičnega življenja pri nas, vendar se moramo zavedati, da to zahteva polno mero strpnosti in potrpežljivosti. Vsaka naglica bi lahko vse skupaj postavila spet na začetek.

Zbrane sta pozdravila tudi predsednik IS Zaječarja Ivan Anasanič in predsednik skupščine občine Ludbreg, Dragutin Glozinič. Predsednik Peter Smuk je podelil letošnje plakete mesta Tržič. Kulturni program, ki je spremljal slavnostno sejo skupščine, je bil pravo doživetje: nastopili so kvintet Gorenjci iz Naklega in kitarist Stane Bitežnik iz Tržiča.

V nedeljo, 5. avgusta, na sam občinski praznik, pa so se Tržičani zbrali pri spomeniku v bližini Doma pod Storžičem, kjer jim je spregovoril predsednik IS Francišek Meglič. ● D. Dolenc

Junija več gostov kot lani

Jesenice, 6. avgusta - Če primerjajo število gostov in nočitev junija meseca z enakim lanskim mesecem, ugotavljajo, da je bilo predvsem v Kranjski gori več gostov. Domači gostje tisti, ki prihajajo v Avstrijo in v Italijo po nakupih.

Po podatkih sekretariata za gospodarstvo in negospodarstvo jeseniške občine je slika turističnega prometa junija letos ugodnejša, če jo primerjamo z junijem lanskega leta. Vendar tako primerjava ni najbolj ustrezna, saj je promet manjši zaradi slabše zimske sezone.

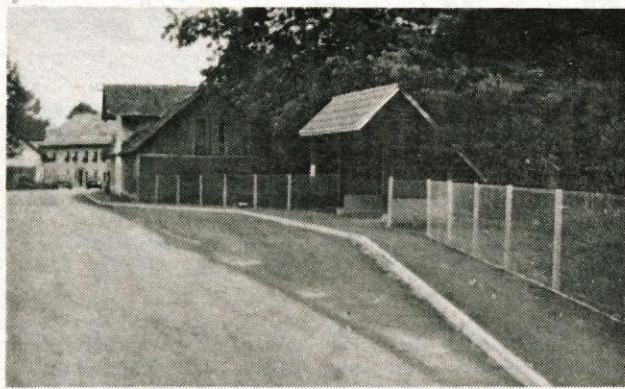
Število gostov junija je bilo v primerjavi z enakim lanskim mesecem večje za 21 odstotkov, vendar se je zmanjšala doba bivanja iz povprečno 3,5 dneva na tri dni, tako, da je število nočitev junija letos v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večje le za 5 odstotkov.

V Kranjski gori je bilo letos junija več domačih gostov. Ocenjujejo, da zaradi množičnih nakupov v Avstriji in v Italiji, saj so domači gostje prenočevali le krajši čas, bili pa so večinoma iz sosednjih republik. Domači gostje, ki ostajajo dalj časa, pa so predvsem starejši in letujejo izven sezone.

Junija je bilo v Kranjski gori veliko tujih gostov, ki prihajajo z agencijami iz Velike Britanije in iz Nizozemske. Najbolj pa se je povečalo število gostov iz Bolgarije, Poljske in Izraela, se pravi, iz povsem novih turističnih tržišč.

Največ nočitev in gostov v jeseniški občini je seveda v Kranjski gori, ki prevzame kar 90 odstotkov vseh. Največ pa se je število nočitev povečalo v Gozd Martuljku, zaradi novega hotela Špik, kjer se ukvarjajo tudi s kongresnim turizmom, saj seminarji in kongresni gostje zapolnijo kar polovico vseh hotelskih zmogljivosti. Ne nazadnje je treba upoštevati, da je bilo junija tudi lepo vreme, zaradi katerih je več gostov pri nas tudi ostalo, tudi v kampih.

Največ gostov je bilo predvsem v hotelih, manj pa v planinskih kočah, zasebnih gostiščih in v počitniških domovih. ● D. S.

Krajevna skupnost Šenčur

Telefonija in avtobusna postaja

Šenčur, 6. avgusta - Od 1. avgusta avtobusi v Šenčurju počakajo na novi avtobusni postaji pri šoli. V teh dneh pa v krajevni skupnosti končujejo tudi veliko telefonsko akcijo.

Izgradnja avtobusnega postajališča pri šoli v Šenčurju je bila v programu tega srednjeročnega obdobja in je bila zaradi dosedanjega neurejenega postajališča v križišču nujna.

"V vodstvu krajevne skupnosti smo bili odločeni, da postajališče, vsaj na eni strani, zgradimo še pred iztekom našega vodstvenega mandata," je pred dnevi pripovedoval predsednik sveta KS Šenčur Stane Verbič. "Gradnje smo se lotili na podlagi prispevka in sredstev iz natečaja. Narejenih je bilo tudi nekaj udarniških ur, saj smo na primer uredili odvodnjavanje. Sicer pa je bil izvajalec del Ciril Globočnik iz Voklega. Za izgradnjo podobnega postajališča na glosprotni strani pa bo najprej treba urediti prostorska vprašanja, kar pa bo že naloga novega vodstva v krajevni skupnosti."

Stane Verbič

V teh dneh pa v krajevni skupnosti končujejo tudi veliko telefonsko akcijo, ki sta jo vodstvo in gradbeni odbor pod vodstvom Janeza Podlogarja začela pred dvema letoma s podpisom pogodbe za nakup centrale. V kratkem bo na novo vključenih okrog 540 novih telefonskih naročnikov, poslej pa bo imelo v krajevni skupnosti telefon že skoraj vsako gospodinjstvo. Akcijo je odbor končal pol leta pred pogodbenim rokom, vsakega novega naročnika pa je priključek veljal od 1800 do 2000 nemških mark v dinarjih. Ob lanskem vrtočnem naraščanju stroškov in inflaciji je zasluga gradbenega odbora in vodstva KS, ki sta vsak dinar takoj "pretopila" v material, da niso stroški veliko večji.

"V novi centrali v Šenčurju je na voljo še kakšnih 100 priključkov, vendar jih bo moč uporabiti, ko bo zgrajena nova centrala v Kranju. Tako zdaj akcijo zaključujemo, obračun stroškov pa bo znan konec prihodnjega meseca. Sicer pa bomo tako avtobusno postajo kot novo centralo s telefonijo slovesno razglasili kot uresničitev programa ob letošnjem krajevnem prazniku v začetku decembra. Do takrat imamo v načrtu še nekaj manjših vzdrževalnih del na Domu Kokrške čete in če bo denar, tudi delno ureditev nekaterih cest. Od 1. avgusta pa smo v krajevni skupnosti bogatejši še za eno zasebno živilsko-špecerijsko trgovino. Sicer pa smo v krajevni skupnosti letos že uresnili tri četrtine letošnjega programa," je zadovoljen ugotovil predsednik sveta KS Stane Verbič. ● A. Žalar

Tekmovanje harmonikarjev

Pokljuka - Turistično društvo Pokljuka organizira letos jubilejno dvajseto tradicionalno turistično zabavno prireditvev - Tekmovanje harmonikarjev na diatonični harmoniki za prvenstvo Slovenije. Geslo prireditve bo Pozdrav s planin, pokrovitelj pa Zveza združenj borcev NOV Prešernove brigade Kranj in Tovarna glasbil Melodija Mengeš. Prireditve bo zadnje nedeljo v avgustu, 26. avgusta, ob 10. uri na jasi pred Šport hotelom na Pokljuki. Tekmovanja se lahko udeležijo samo harmonikarji amaterji, ki bodo zaigrali dve melodiji-partizansko in narodno (obe skupaj 4 minute). Prijavnino bodo udeleženci plačali pred pričetkom tekmovanja organizacijskemu odboru. Prijave za tekmovanje pa naj harmonikarji pošljejo na naslov: Albin Golja, 64260 Bled, Koritenska c. 21, najkasneje do 15. avgusta. V prijavi naj bodo rojstni podatki, točen naslov in naslova obeh melodij. Zbirališče harmonikarjev bo zadnje nedeljo v avgustu ob 9.30 pred Šport hotelom, od koder bo skupni odhod na prireditveni prostor. Prevoz s avtobusi na Pokljuko bo zagotovljen s avtobusne postaje Bled. Prvi avtobus bo odpeljal z Bleda ob 8.30. Če nameravate nastopiti in se pomeriti na tekmovanju, pohitite s prijavo, ker je število prijav omejeno na 35. ● až

Zanimiva izleta

Kranj - Društvo upokojencev Kranj vabi svoje člane in druge upokojence na izredno zanimiv izlet na Dunaj. Izlet bo v torek, 28. avgusta; odhod pa bo ob 0.30 ponoči izpred Kina Center v Kranju. Povratek bo še isti dan pozno ponoči. Pot bo izletnike bo vodila čez Maribor in Graz. Na Dunaj bodo prišli v jutranjih urah. Zatem bo sprehod po starem delu mesta. Ogleдали si bodo Habsburški dvor, Štefanovo cerkev in nato z avtobusom še Rotovž, Parlament, Univerzo, Burgtheater... V načrtu je tudi ogled zabaviščnega dela Dunaja v Pratru in zadnje še parka in dvorca Schonbrunn. Seveda so v programu tudi priložnostni nakupi. Ob povratku pa bo postanek v moderni krčmi ob avtocesti. Izlet bo vodil Janko Bidovec.

Sekcija za kolesarjenje pri Društvu upokojencev Kranj pa vabi ljubitelje kolesarjenja na kolesarski izlet, ki bo v petek, 10. avgusta. Odhod bo ob 8. uri izpred Društva upokojencev Kranj, Tomšičeva 4 proti Kokrici skozi Duplje do Trziča in nazaj. ● až

Krajevna skupnost Kokra

Enotni kriteriji so tudi krivični

Kakršnakoli primerjava med najbolj oddaljeno krajevno skupnostjo v občini in tisto v mestu je nemogoča. Pri enotnih kriterijih za dodeljevanje sredstev so zato oddaljene krajevne skupnosti vedno prizadete.

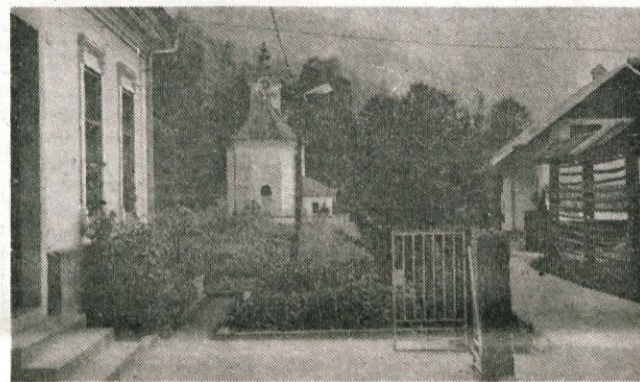
Kokra, 6. avgusta - Na tradicionalno slovesen in prisrčen način so v krajevni skupnosti Kokra v kranjski občini 21. julija proslavili tudi letos krajevni praznik. Moto letošnjega praznika ni bila sprava; saj so jo v tej odmaknjeni, 12 kilometrov dolgi krajevni skupnosti, daleč stran od mestnega utripa in že kar na robu občine, opravili, kot je na slovesnosti rekel novi predsednik sveta KS Jože Rezman, že takoj po vojni. Pač pa je iz recitala v kulturnem programu vel drugačen navdih "sprave"; kot nekakšen klic po spoznanju, prepričanju in razumevanju, da Kokra, ljudje v njej, življenje, kjer je telefon že hitra povezava, včasih pa je bil klic s hriba na hrib prešibak za pogovor, skratka, da je Kokra v vsej svoji obvarovani naravni lepoti, domačnosti, skromnosti in prijaznosti hkrati veliko drugačnejša od katerekoli mestne ali primestne krajevne skupnosti.

Pravzaprav o programu krajevne skupnosti za letos tako predsednik devetčlanskega sveta KS Jože Rezman in poslanec iz krajevne skupnosti v občinskem zboru KS Stane Bergant nista veliko govorila. Program, ki ga je sprejelo še prejšnje vodstvo KS po skupnem dogovoru s krajinami na podlagi srednjeročnega programa, je vsakega naloga in tudi izizz novoizvoljenemu vodstvu. Čeprav se do nedavnega pogovora z obema glavnima možema v krajevni skupnosti izvoljeni v novo vodstvo še niso sestali, sta tako Jože Rezman kot Stane Bergant prepričana, da bodo glavna in hkrati bistvena vprašanja za krajevno skupnost (kot je Kokra) v prihodnje lahko rešili le z drugačnim odnosom in razumevanjem v občini.

"Res je, da imamo tudi v naši krajevni skupnosti kar precej tako imenovanih komunalnih problemov," je povedal predsednik Jože Rezman. "Vendar so ti drugačni kot v drugih krajevnih skupnostih. Če se v Kokri pogovarjamo o vodvodu, to pomeni kar nekaj vodovodov, o cesti, je to 24 kilometrov makadamskih cest, o odvodnjavanju, potem so te ceste do domačij, o avtobusnem postajališču, potem jih je

kar lepo število. Skratka, težko je pri nas govoriti in se dogovarjati o skupnih akcijah. Edina zares skupna akcija je pravzaprav pokopališče oziroma mrliška vežica, ki je v programu in za katero ocenjujem, da jo moramo čimprej zgraditi."

Veliko, na pogled različnih, vendar pa še kako skupnih, pa je v tej krajevni skupnosti s 300 prebivalci, problemov. Skupna je prav gotovo zaskrbljenost, da ne bi jutri posamezne domačije, ki so bile še včeraj kmetije, ostale prazne. Poskrbeti bi bilo treba za olajšave tem domačijam in ljudem, ki bi nado-

Trenutno največja skupna akcija v krajevni skupnosti so mrliške vežice

Zgled urejenosti in čistoče

Mojstrana, 6. avgusta - Med kraji v zgornjesavski dolini je letos zanesljivo najlepše urejena Mojstrana. V resnici nikoli sploh ni bila zanemarjena, vendar je prav v zadnjem času čutili posebno skrb in trud za lep in domač izgled kraja.

Obiskovalci so prijetno presenečeni, ko pridejo v Mojstrano, kjer jih pričaka lepa lesena tabla z napisom Vrata... Posebej pohvalno pa je, da se niso odločili za betonske cvetličnjake, ki stojijo v nekaterih drugih krajih in niso prav nič prijazni. Še posebej ne, če v njih ponavadi raste plevel...

V Mojstrani so postavili lične lesene cvetlične zabojčke in take tudi za odpadke. Podoba vasi je tudi zato povsem drugačna, zato krajin, ki tako skrbijo za svoj kraj in Turistično društvo za služijo vso pohvalo. Predvsem pa Miran Rabič, ki za vse to tudi skrbi in ki tudi doma sam izdeluje vse table, lesene koše za odpadke in lesena cvetlična korita. Prav Miran Rabič dokazuje, kaj se da napraviti, če imaš do takega dela veselje, še posebej pa prvi čut in smisel... ● D. Sedej

Ne le to, da ima Miran Rabič, ki skrbi za ureditev kraja, pravi smisel in čut do lepe okolice, Mojstrana je tudi drugače nadvse čista... - Foto: D. S.

mestile težave s kakršnimi se danes srečujejo. Gospodarjenje na kmetiji bi bilo treba spodbujati, ne pa bremeniti.

"Sedaj veljavni kriteriji za dodeljevanje sredstev krajevnim skupnostim so po mojem mnenju nepravilni. Kar zamislite si, kako naj naša KS sodeluje v natečaju za dodelitev sredstev, če recimo (za primer) skupna akcija za vodovod pomeni izgradnjo kar nekaj vodovodov. Upam, da bom imel v občinskem zboru KS še kakšnega sogovornika, ki me

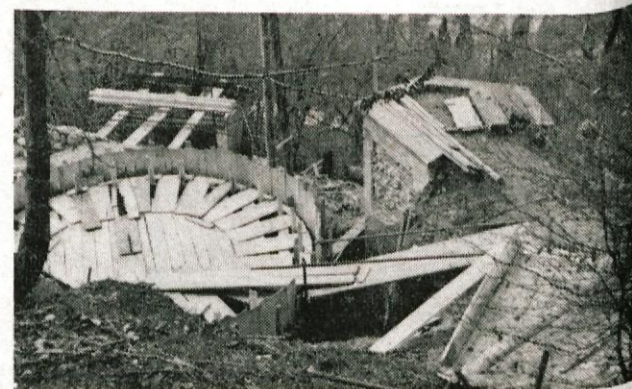
Stane Bergant

bo podpril glede drugačnosti, posebnosti v primerjavi z mestnimi in primestnimi krajevnimi skupnostmi in zato tudi za drugačne kriterije za tovrstne KS kot je naša. Rad bi dosegel razumevanje, da danes za 24 kilometrov makadamskih cest skrbijo domačini, da poleti "družbena" cesta ostane pozimi na skrbi in breme domačina, da kmetiči turizem pomeni tudi na primer nemoteno oddajo mleka, da skrb za ohranitev domačij pomeni tudi šolo, davčno olajšavo, da kmetje tukaj niso bili vnaprej določeni, da jim divjad (jelenjad) lahko dela škodo... Vse to imam v mislih za dialog in pogovor v skupščini, v želji, da bi krajevna skupnost Kokra še naprej ostala krajevna skupnost in da bi ji bilo tudi priznana drugačno vrednotenje v primerjavi s tistimi, kjer dogovor za skupno akcijo pomeni tudi široko, če ne že celovito rešitev nekega problema," je tokrat iz povsem drugačnega zornega kota vloge in delovanja KS razmišljal pred dnevi Stane Bergant. ● A. Žalar

Tržič skrbi za nove vire vode

Nov rezervoar na Hofnarici

Tržič, avgusta - Da je preskrba prebivalcev z vodo ena prvih nalog v občini, se dobro zavedajo tudi v Tržiču in ena prvenstvenih nalog Komunalnega podjetja Tržič so gradnje vodovodov, zbiralnikov. Pravkar pošešno gradijo glavni vodovod od Raven proti BPT in Hofnarici ter upajo, da bosta rezervoar in del vodovoda dokončana že do konca leta.

Gradnja 100-kubičnega vodnega rezervoarja je težavno in zahtevno delo, kajti zaradi nedostopnega terena, vsa dela potekajo ročno.

Na Hofnarici gradijo nov 100-kubični vodni rezervoar za oskrbo mesta Trziča, Pristave, Križ in nekaj okoliških vasi z vodo. Gradnja je izredno težavna, kajti locirana je visoko v hribu nad Sv. Jožefom in vsa dela se opravljajo ročno. Sredstva za ta vodovod se zbirajo pri skupščini občine (bivši SKIS), ki bodo z znižano prispevno stopnjo sicer okrnjena, vendar upajo, da zaradi tega ne bo ogrožena izvedba cevovoda. Predvidevajo, da bosta rezervoar in del vodovoda zgrajena do konca leta. Rezervoar na Hofnarici gradijo iz sredstev razširjene reprodukcije ob ceni vode, prispevkov za priključke, iz amortizacije in s kreditom Zavarovalne skupnosti Triglav.

"Gradnja tega rezervoarja in vodovoda je potrebna še pose-

sebnost zato, ker se lomski vir ukinja, voda iz ravskega vira je bila večkrat oporečna, sam dotok vode za Trzič pa premahehen. Ko je bil zgrajen nov cevovod iz Črnege gozda skozi Podlublje do Raven in obnovljeno zajetje pitne vode v Črnem gozdu, je manjkala le ta povezava od Raven do BPT in Hofnarice," nam je povedal Lado Srečnik, direktor Komunalnega podjetja Trzič. Po končanem delu na Hofnarici, se bodo lotili še obnove dela vodovoda v Pristavi, ki ga je pred leti poškodoval plaz - takrat je bil le začasno usposobljen, zdaj bo dokončno. Iz tega vodovoda se bodo potem lahko pitno vodo oskrbovali prebivalci Žiganje vasi, Retenj, Sebenj in Brega, s tem pa bo razbremenjen vodovod Žegnanj studenec. ● D. Dolenc

Pogovor z Mihom Pogačnikom

PREPOZNAVANJE VLOGE UMETNOSTI

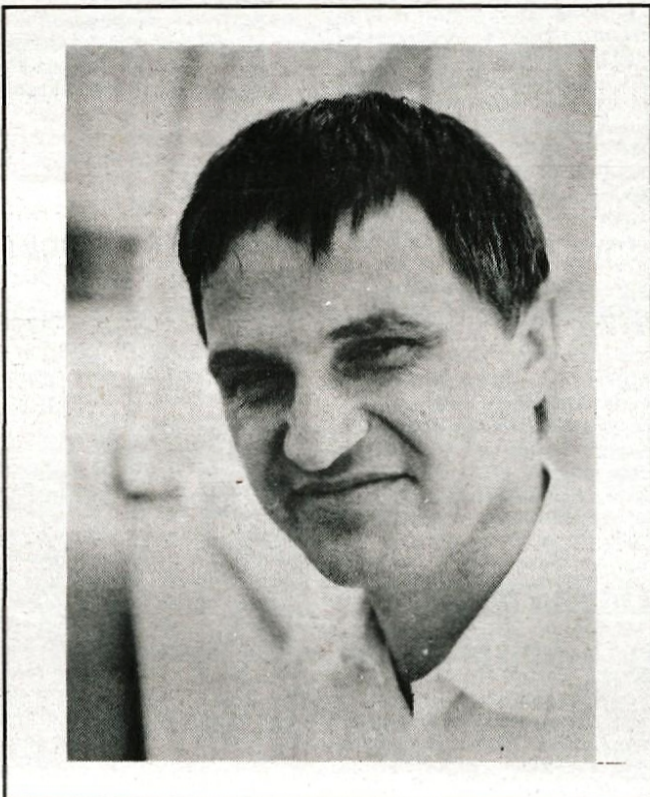
Bled - Minulo nedeljo se je na Bledu zaključil Idriart festival, že stalna bienalna prireditev, s katero se Bled vključuje v verigo Idriartovih festivalov na vseh koncih sveta. Svojevrstna prireditev, ki jo je organizacija Idriart s sedežem v Ženevi začela pred devetimi leti v francoskem Chartresu, je znova ponudila domačim in tujim udeležencem raznovrstnih tečajev nov, drugačen ali kot radi rečemo alternativen pogled na različna področja, do katerih pa naj bi si ljudje lažje utirali spoznavno pot preko globljega razumevanja umetnosti - od glasbe naprej. O vsem tem je tekla beseda v razgovoru s predsednikom Idriarta glasbenikom - violinistom Miho Pogačnikom.

Kaj je osnovna ideja Idriarta, bi ga lahko šteli med nova duhovna gibanja, ki v zadnjem desetletju zajema vse več ljudi?

"Idriart festival ni samo festival glasbenih in drugih kulturnih dogodkov, gre še za nekaj drugega. Od nekdaj me je mučilo, da kultura nima pravega vpliva na socialni, politični in ekonomski razvoj v svetu. Kar pogledamo, kaj je na prvih straneh časopisov, kaj je prva vest v televizijskih poročilih. Pri kulturi gre vedno za vprašanja: človekove zavesti in umetniki so bili pri tem vedno za korak naprej, to vemo iz zgodovine umetnosti nasploh. Tudi Idriart gre v nekem smislu 'naprej' - vsak festival naj bi bil dogodek, eksplozija, mala revolucija, ki naj v kraje, kjer se festival odvija, prinese nekaj novega, alternativne ideje, nove možnosti razvoja, mišljenja. Ideje morajo seveda biti predstavljene na primeren, pravi način, pa če gre za biodinamično kmetijstvo ali pa waldorfsko pedagogiko, za kar je bilo na Bledu največ zanimanja med domačimi udeleženci, med tujimi pa je seveda ta stvar bolj znana. Srednja in vzhodna Evropa so trenutno področja, kjer so ljudje najbolj željni slišati, videti in doživeti kaj novega, spoznati nove možnosti razvoja, mišljenja. Ni nujno, da recimo Slovenci sprejmejo tak alternativni način razmišljanja, kot ga imajo možnost spoznati v Idriartovih tečajih, prav pa je, da zanj vedo - odločitve pa je na posamezniku."

Glede na veliko število domačih udeležencev ne le iz Slovenije, pač pa tudi iz drugih krajev Jugoslavije, bi sklepali, da te vrste alternativna, ki jo daje Idriart, vzbujajo zanimanje tudi pri nas. Se vam zdi, da je sedanji čas velikih sprememb v Evropi kot naroden za tako nekonvencionalne festivale, kot je idriartovski?

"Menim, da so ljudje željni vsega novega, drugačnega. Konec julija je bil festival v Budimpešti, kamor so prišli lahko tudi Čehi, Vzhodni Nemci, Poljaki. V štirih letih, kolikor je minilo od prvega festivala na Madžarskem, se je brez kakšne reklame razvedelo o Idriartu po vsej vzhodni Evropi in lahko rečem, da so takojmenovane zahodne ideje - v pozitivnem pomenu besede - ljudje tu poslušali prav preko Idriarta. Zanimanje je bilo tolikšno, da smo morali število poslušalstva omejevati. Zakaj tolikšno zanimanje za Idriart? Zato, ker tu velja samo ena zapoved - individualnost, le ta je sveta. Pri Idriartu - tako kot pri umetnosti - gre zgolj za individualnost. Ne zanimajo me množična gibanja, ne zanimajo me politične stranke, zanima me le razvoj posameznika. Pot do tega pa vodi preko umetnosti. Umetnost, ki jo je Evropa ustvarila, je tako velika in dragocena, da je pravzaprav nedopustno, kako na suboparen, konvencionalen način jo predstavljamo. Ni čudno, da se mladina potem zanima za druge stvari, beži v rock, v vzhodnjaško filozofijo ipd. V Idriartu pa si prizadevamo, da ljudem umetnost in druga področja predstavimo ne na tradicionalen način - ne v nekakšnem rdečem in modrem abonmaju -

pač pa tako, da spoznajo svoje neomejene sposobnosti spoznavanja sebe, ljudi, sveta."

Ima kraj, kjer se odvija Idriart festival, pri tem posebno vlogo?

"Seveda ima, ljudje se v nekem kraju vedno bolje počutijo kot v drugem in za Bled se boste gotovo strinjali, da se, posebno jutraj, ko še ni turističnega hrupa, slovenska duša v njem močno izraža. V takem kraju je mogoče festivalsko srečanje pripraviti na drugačen način kot recimo v Braziliji ali pa v Tbilisiju. Zato so mesta za festivale skrbno izbrana. V prihodnosti načrtujem festival, ki bo potekal tako v Jeruzalemu kot v Kairu in na ta način poudaril tisto, kar povezuje ljudstva s teh področij, festival bo tudi na Islandu s podaljšanjem na Grenlandu. Skratka, Idriart ne deluje po nekakšnih šablonah, pač pa se programi menjajo, dopolnjujejo glede na okolje, kjer se pač dogajajo."

Tudi letošnji blejski festival se ni dogajal le na Bledu, pač pa tudi na Joštu nad Kranjem in sicer s piknikom in koncertom...

"To je bil moj prvi koncert v cerkvi na Joštu, v programu je sodeloval še ansambel Omerzel - Terlep. Ni pa to nič nenavadnega, pogosto si izbiramo nenavadne kraje za koncerte. Lani v Braziliji se je festival na primer dva dni odvijal na vožnji s katamaranom po Amazonki: ustavili smo se v neki vasi in v cerkvi priredili koncert, na katerega je prišla vsa vas. V Mehiki, kjer bom te dni na festivalu v Oaxaci, se bomo podali na izlet k indijancem Mixes, kjer obstaja zanimiv konservatorij, na katerem se študira obnem poljedelstvo in muziko - brez dvoma zanimiv princip."

Ali ima blejski festival stalen program ali se morda menja?

"Obstaja lista želja, na vrhu sta biodinamično kmetijstvo in waldorfska ter camphillska pe-

ke druge zavesti, drugače sploh ni možno, umetnik deluje celovito ali pa ni umetnik. Prav ta celovitost človeka, to stanje zavesti je potrebno tudi pri poslušanju glasbe, pri dojemanju drugih vrst umetnosti. Resnično slišimo glasbo šele, ko smo tudi kot poslušalci celoviti. To je osnova Idriarta, to je podlaga, priprava na razumevanje, sprejemanje vseh različnih novosti, znanj. Vse skupaj pa prispeva k posebnemu vzdušju, prevladuje sproščenost, prijateljstvo med različno govorečimi, ne poznamo gala prireditev, sam nastopam na teh koncertih v srcaji s kratkimi rokavi..."

Na koncertih v blejski Festivalni dvorani je bilo po 500 poslušalcev...

Festivalska publika je res nekaj posebnega. Kot violinist nastopam tudi v okoljih, kjer prevladuje nekakšna okostenelost, prideš, odigraš in greš. Toda glasba ni rezervirana za glasbenike, je za vse ljudi. Ko sem gostoval na Kitajskem, sem imel koncert tudi v tovarni za delavce, ki sicer nikoli ne bi prišli v koncertno dvorano poslušat Mozarta, Bacha. Bil sem prvi zahodni glasbenik, ki je prišel v tovarno igrat le zanje. Poskušal sem jim s svojim nastopom zbrisati predsodek, da je klasika za izbranec. Treba je le malo pomagati ljudem, da se jim odpro ušesa tudi klasično glasbo. Nič ne ni tak, da bi lahko sprejemal le lahko glasbo. Sicer pa, kjer je le mogoče, po koncertu povabim poslušalce k pogovoru o procesu poslušanja glasbe, tako kot je to na blejskem festivalu."

Idriart festival torej ponuja možnost razvoja individualnosti?

"Tako je, preko umetnosti naj bi se drug v drugem prepoznali, prebudili. Brez umetnosti in razumevanja sebe in sveta z njeno pomočjo pa te prebuditve ni."

Po letošnjih festivalih v Mehiki, Avstraliji in na Filipinih, se Bled v vašem Idriartovem kalendarju pojavi spet leta 1992?

"Če bo šlo po sreči, bi lahko med dvema festivaloma pripravil le krajsi tečaj za gospodarstvenike in politike; menim, da bi skupaj poiskali načine, kako lahko umetnik pomaga ekonomistom in politikom in obratno. Sponzorstvo poznamo, toda gospodarstveniki ne vedo, kaj jim lahko umetnost nudi. Gre za eksistenčna vprašanja. Današnji podjetnik mora postati podjetnik odgovornosti, ne podjetnik uspešnosti. Brez odgovornosti za svet se ne more ničesar več nadaljevati. In na kakšen način priti do te odgovornosti? Tu ima umetnost veliko vlogo. Pred štirimi tedni sem imel v brazilskem Sao Paulu tečaj s podjetniki velikega brazilskega koncerna, kjer smo ob glasbi razpravljali o povezavi umetnosti in gospodarstva. Mimogrede naj omenim, da je v tej tovarni vodstvo zgradilo delavcem koncertno dvorano. Konferenca in vse dogajanje je bilo tako zanimivo, da smo sklenili naslednje leto vse skupaj nadaljevati, pritegnil pa sem še svoje sodelavce s področja glasbe, slikarstva. Nekaj podobnega bi si želel tudi s slovenskimi ljudmi." ● Besedilo in slika: Lea Mencinger

Se pravi, da poskušate z glasbo in drugimi lepimi umetnostmi buditi vse tisto pozitivno v človeku, da si razvija svobodnega duha kot uči hegeljanska misel?

"Kdor se ukvarja z umetnostjo, pač deluje na nivoju ne-

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava *Kranj, kakršnega ni več*. V Prešernovi hiši razstavlja akad. slikar *Josip Pejsa*.

JESENICE - V galeriji Kosove graščine je na ogled razstava starih grafičnih listov *Alpski svet*.

BLED - V etnogaleriji Skrina je na ogled prodajna razstava *Unikatno ročno tkanje*. - V sredo, ob 21. uri bo v festivalni dvorani nastopila Folklorna skupina *KUD Abrašević* iz Beograda.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je na ogled razstava *Pletarstvo v Radovljici*.

KAMNIK - V razstavišču Veronika v Kamniku je odprta razstava akademskega slikarja *Rajka Čubra*.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu je na ogled razstava likovnih del akad. slikarke *Jasne Kozar - Hutheising*.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

TRŽIČ - V paviljonu NOB je na ogled razstava slik prof. *Skenđerija Bajrovića* iz Ljubljane. V Kurnikovi hiši je na ogled razstava o delu koroškega bukvnika *Andreja Šustra Drabosnjaka*.

Z amaterskih gledališč

FESTIVALSKA PRIZNANJA

Kranj - Kranjsko Gledališče čez cesto se je konec julija vrnilo z dveh poletnih gledaliških festivalov za amaterske odre, kamor se je uvrstilo po uspešnih nastopih na republiškem srečanju v Postojni. O tem je režiser predstav Izток Alidič povedal nekaj besed.

Vaša igra z naslovom Mars se je predstavila kar na dveh gledaliških festivalih. Lep uspeh, kajne?

"Lahko bi tako rekel. Še najbolj uspešno se je kranjska predstava odrezala v Trebinju na festivalu amaterskih gledališč. Diplomati za igro sta prejela Špela Trošt za vlogo mame Bulko in Kondi Pižorn za vlogo dr. Vidalija. Uspeh pa je zaočkilo tudi priznanje za scenografijo predstave Borisu Benčiču. Program festivala je bil sestavljen tako, da je vsaka republika prispevala predstavo za uradni festivalski program, sedem predstav pa se je predstavilo v spremljevalnem programu."

Z vašo dramo Mars ste razen v Trebinju sodelovali tudi na beograjskem Bramsu, srečanju malih amaterskih odrov: kako ste se odrezali tamkaj?

"Ostali smo brez priznanj, toda sodelovanje ni namenjeno le temu. Imeli pa smo nekaj smole pri terminu, saj se je predstava pred nami zavlekla, postavitev scene za našo predstavo pa tudi vzame nekaj časa, tako da smo lahko igrali šele po polnoči. To pa je tudi za publiko in žirijo naporna reč, ne le za igralce. Naj še dodam, da v Beogradu nisem nastopal le kot režiser in avtor predstave, pač pa sem namesto zadržanega Kondija Pižorna vskočil še kot dr. Vidali. So rekli, da uspešno."

Po poletnih gostovanjih se že pripravljate na novo gledališko sezono?

"Skoraj že. Še prej, konec avgusta bo kranjska skupina Teater ante portas gostovala v Mostarju na festivalu alternativnih gledališč z Widkieviczevim Norcem in nuno. Kot je znano, s to predstavo gostujemo decembra tudi na Poljskem." ● L. M.

Srednja vas v Bohinju

POKAL FOLKLORISTOM

Pred kratkim je Folklorna skupina KUD Triglav Srednja vas v Bohinju prejela priznanje in pokal za svoj nastop septembra lani v Padovi. Bohinjski folkloristi so bili namreč lani povabljeni na srečanje ob 20. letnici prireditve Bande e folklore a piove di sacco v italijanski Padovi. V konkurenci 58 folklornih skupin so dosegli več kot odlično drugo mesto. Folklorna skupina v Srednji vasi, vodi jo Janez Iskra, nastopa že šestnajst let. Da so uspešni in na pravi poti, ne nazadnje dokazuje tudi priznanje prejeto na tej mednarodni prireditvi.

NOVI ROCK 90

Ljubljana - Ni še točno, ali bo letošnja prireditev Novi rock 90 7. ali 14. septembra, ve pa se, da bo potekala le en dan. Žirija v sestavi Marko Prpič, Marjan Ogrinc, Peter Barbarič in Urban Vovk je med dvaintridesetimi prijavljenimi skupinami in izvajalci izbrala le eno skupino - It's Not For Sale iz Laškega. Kot posebni gost prireditve bo nastopila prištinska skupina Billa-Billa-Billa. Ob letošnji deseti obletnici prireditve se bosta pojavili kar dve uveljavljeni skupini. Beograjska skupina Partibrejkersi se je nedavno tega predstavila z udarno novo ploščo, najbolj izstopajočim tovrstnim jugoslovanskim izdelkom v zadnjih nekaj letih, z odmevnimi koncerti pa so si letos dokončno utrdili položaj enega najbolj vročih in kvalitetnih jugoslovanskih rock 'n roll bendov.

Podobno vročo in atraktivno godbo lahko pričakujemo od angleške skupine Oyster Band, trenutno najkvalitetnejša predstavnik nove generacije britanskega folk rootsa. Ob njihovem nastopu bodo prišli na svoj račun vsi, ki že nekaj let nestrpno čakajo na ljubljanski koncert Poguesov. Oyster Band so bili lani proglašeni za tretjo najbolj atraktivno koncertno folk roots skupino, njihova lanska studijska plošča Ride pa za daleč najboljšo folk roots ploščo. Žirija je organizacijskemu odboru Radia Student priporočila tudi novosadsko novopsihedelično skupino Obojeni program, katere velika plošča je ena ključnih osvežitvev letošnjega poletja.

JAZZ NA KOROŠKEM

Beljak - Koncertna agencija Knapp v Beljaku je za avgust pripravila nekaj zanimivih glasbenih prireditev za ljubitelje jazza. Jutri, v torek, ob 20.30 uri bo v Landhaushofu v Celovcu nastopil Tradicionalni jazz studio Praga. Praški glasbeniki bodo koncert ponovili v četrtek, 9. avgusta, ob 20.30 v Millstattu. Praški jazzisti bodo svoj glasbeni nastop na Koroškem zaključili s koncertom v Casino Vrba (Velden) v nedeljo, 19. avgusta.

PREJELI SMO

Blejske slike in razmišljanja ob krajevnem prazniku

Bled - beseda, ki slovenskemu človeku prijetno zveni. Spominja ga na nekaj našega, slovenskega in navdaja s ponosom. Otok s cerkvo in grad na skali vabita tujca na obisk v našo deželo. Slovenskemu človeku v tujini je simbol domovine. Bledu so posvečene pesmi in naše najlepše literarne stvaritve. Janez Svetina v zadnji številki "Zvona" piše: "Bled je neke vrste osrednji slovenski simbol, v tej pokrajini je neka posebno globoka simbolika, ki se lahko dotakne najglobljih strun v našem srcu."

Bled - Prva nedelja v juliju. Pozno popoldne. Nov gostinski-trgovski center imenovan "Gadafijev center". Vroče je, soparno, nikjer zelenja. Moti me bleščeca belina marmorja in velikost tega centra. Čeprav je nekaj majhnih zasebnih trgovin opremljenih z okusom in ljubeznijo, se ne morem znebiti vtisa, da sem na tržički tržnici. Nekaj odprtih sončnikov pred zasebnimi gostilnicami blaži belino marmorja. V izloži največje okrogle stavbe, ki me spominja na mošejo je tabla z napisom, ki oznanja, da je lokalni prodajalec inženiring Radovljica je najbrž tudi investitor in načrtovalec. Poskušam si dopovedati, da se bomo te arhitekture in tega centra počasi navadili, vendar zaman. Morda bo arhitekt, ki ga je ustvaril dobil nagrado za to stvaritev. Morda, vendar ta center ne bi smel stati tu na Bledu, ampak nekje v severni Afriki v Gadafijevem cesarstvu. V nežno silhueto cerkvice, otoka in gradu na skali se ne bo nikoli vklopil. Ostal nam bo, velik, bel, bleščec na zunaj. Ostal bo, spomenik neke dobe, spomenik nekim ljudem, ki so mislili, da vse znajo in vse smejo. Žal predrag spomenik.

Bled - Hladno popoldne. Neprijetno rosi. Ob lokvanjih na vodi umazana pena, odpadki, veje, vejice, plastika, vsemogoče. Najhuje je ob regatni štartni hišici. Ogorčen sem. Kdo je kriv, se sprašujem? Vlada? Nova, stara? Župan? Najbrž ne. Če pa rečem komunalna služba in brezbrizhen odnos vseh nas, tudi slučajnih obiskovalcev, ki ne protestiramo, sem že bliže. Tudi pomankanje denarja ne more biti izgovor, kajti za večje grablje in človeka, ki bi dnevno čistil vodno površino pa še imamo denar. Ne samo v sezoni, saj si že vse leto delamo reklamo. Zmotijo me udarci vesel. Nekaj deset metrov proč obrača dvojec. Vem, da jih

bo v najkrajšem času priveslalo še nekaj, vem da na drugem koncu jezera stojita trenerja, ki opazujeta vsak njihov gib. Ne ovira jih ne sonce, ne dež, ne mraz, ne vročina. Zasluženo so v svetovnem vrhu, nosilci olimpijskega in številnih svetovnih odličij. Morda se marsikomu ti uspehi ne zdijo pomembni, meni pa dajejo upanje in slutnjo, da smo tudi kje drugje sposobni priti v svetovni vrh.

Bled - Rikljeva hiša. Pred našimi očmi propada ena najznamenitejših blejskih hiš. Omet odpada, okolico prerašča plevel in grmovje, iz zarjavelih strešnih žlebov raste mlado drevje. Kaj nisem nekaj podobnega že videl? Da, na televiziji. Tako nekako je pragozd pričel preraščati svetišča izumrlih civilizacij. Lastnik te stavbe je baje turistični velikan "Kompas Jugoslavija". Simboli-

Nekaj sto metrov dalje stoji v parku čudovita vila, negovana, urejena. Kot nalašč za visoki turizem, si mislim. Tudi tokrat sem razočaran. Na vili je namreč napis "Triglavske narodni park" v njej pa pisarne. Spomnim se, da sem na nasprotni strani jezera videl prav tako čudovit dvorec v katerem so tudi pisarne. Narodni park sem si do sedaj predstavljal kot področje neke dežele v katerem so s posebnim zakonom zaščiteni ljudje, ki tam stalno živijo in so zato, da tam žive tudi materialno spodbujani, zaščiteni krajina, živali in rastline. Za ljudi, ki pa so zaposleni da skrbijo za ta park pa sem si predstavljal, da so v glavnem na terenu, ne pa v pisarnah.

Tri slike blede. Vse so bolj žalostne. Še veliko jih je, nekatere so tudi lepše, spodbudnejše. Bralcu svetujem naj si Bled sam ogleda in in sam ustvari sodbo o našem turističnem biseru. Videl bo nekaj lepih hotelov, nekaj privatnih penzionov, sedaj tudi čisto vodo.

Videl pa bo tudi številne propadajoče vile, zanemarjene in zapuščene sprehajalne steze, propadajoče hiše in hotele v samem centru.

In vendar - na otoku spet zvonijo Ave Marijo. Nam ta zvon obeta vrnitev normalne čase? Upam.

Avgust Mencinger
Radovljica

Turizem nad 1000 m

Sem Gorenjec, rojen Jeseničan, 43 let že tlačim to našo lepo deželo, pa sem šele pred leti odkril še en gorenjski biser: Slapove v Gozd Martuljku. Ob cesti E 94 ni nobenih oznak, šele v gopzdčku so, ko se noga pla-

nica usmeri proti kanjonu Prvega slapa. Pri prvem in drugem slapu sem bil pred tremi leti s teozofi iz cele Jugoslavije. Že takrat smo se srečevali z Italijani, Avstrijci, Angleži in Nemci. Ali ni žalostno, da nam tujci kažejo lepote, ki jih imamo pred nosom? Radiestezijsko smo premerili tudi ves teren v tem prelepem kotičku Triglavskega narodnega parka. Meritve so pokazale odlične rezultate. Z eno besedo - »super« zdravilno področje. »Če si za dva dni v teh hribih, zaleže za 50 Oblakovih seans,« je rekla starejša gospa iz Ljubljane, ob najinem pomenku o bioterapiji, ko sva mežikala v sonce tam pred Lipovčevo kočjo.

Z Aristidom Havličkom sva imela skupino okrog 25 ljudi. Mlado in staro, tudi otroci so bili vmes, delali smo vzhodnjaške vaje, agna joga, pozdrav soncu, dihalne in sprostitvene vaje, vadili smo akupresurno terapijo, predvsem pa smo bili na čistem zraku v svežini gozdov.

Priti do drugega slapa, splezati pod sam vodopad, vleči skozi nos negativne ione veličastnega 50 m slapa, se greti na soncu in vdihavati vonj gorskih rož, vidite, to je pa že razkošje vredno vsega tistega znojca, ki ti ga da strmina gora. Moji prijatelji Jani so kar zarele oči, vedno je bila med prvimi, takoj za gorskim reševalcem Lojzetom in če bi bila bolj večja v plezanju, bi se znašla tam nekje sredi Spika.

Hoja v Srce Špika je za prave gornike tortica, za nas turistične planince pa je bila bolj grizenje kolena, toda ko si enkrat na sredi, pod plazom, ko se ti kažejo samo še stene, veš, da Karavanam gledaš že v rame, če ne v oči. Omamlja te piš iz gorskih vrhov, diš rožmarina, gorskih trav, ležiš in mežikaš v sonce, opazuješ nebo, čisto in modro, sive lene oblake, in tu je mir, božanski mir. Vse prekine drhteč glas dveh nevrotičnih ženskih bitij zrelih za psihiatre, koj za tem se zasliši ubrano petje, venček naših slovenskih narodnih - še je nekaj pametnih ljudi. Potem se spustimo v dolino, toda le na 1000 m. Tam smo še ves teden. Ob svoji hrani, polenti, rižu, sadju, postu. Ni nam mar za meso. Tam na jasi in ob potoku meditiramo: SO vdih, HAM izdih. Globoko skozi nos. Oči so zaprte. Lahko bi bila tretja svetovna vojna, pa nam ne bi bilo prav nič mar. Naša pljuča se čistijo, možgani pa polnijo s kisikom, lahki smo, veseli in mirni. Teden je mimo, kot bi trenil z očmi.

Slovo je prekmalu tu, je pa pristrčno in če ne prej, čez leto dni, bomo spet tu nad 1000 metri, na Rajski livadi med teleti.

Gozd Martuljek, julij 1990

Tomaž Iskra

Turistična ponudba ali kulturni turizem

Malo je krajev na Slovenskem, ki bi bili lepši, kot je blejski otok in malo je cerkva, ki bi bile primernejše za izvajanje klasične glasbe, kot je otoška. Pa vendar: plakatov, ki bi turiste in domačine opozarjale na otoško prireditve je zelo malo, predvsem pa so tako oblikovani, da so skoraj neopazni. Ko spoštovani obiskovalec, v tem primeru tudi poslušalec pride na otok, se vrh stopnic komaj prerine mimo »roštilja«, malo dlje pa naleti še na leseno barako, kjer verjetno čez dan prodajajo spominke. Da je vse skupaj neokusno in popolnoma skregano z okoljem in arhitekturo otoka, ni treba posebej poudarjati. Koncert se prične ob 20. uri, če bi se 30 minut kasneje, verjetno redki poslušalci in predvsem izvajalci ne bi bili moteni s skoraj deset minutnim zvonjenjem otokskih zvonov. Bilo je res mučno gledati izvajalca, kako se trudi s kitaro preglasiti ta močan zvok (hrup). Pa vendar je bi večer, 23. julija, več kot lep, po zaslugi dveh vrhunskih slovenskih umetnikov (T. Lorenz, J. Novak), ki bi si zaslužila precej več pozornosti s strani organizatorjev, ki v svojih pisarnah koncert odključajo in s tem svoje delo opravijo. Pa da ne bo kdo slučajno rekel, da pri nas turistom česa manjka,

Polona Vetrh, Ljubljana
Slavica Osterman, Bled

Odrpto pismo g. Viktorju Žaklju

Spoštovani!

V časopisu smo lahko prebrali Vaše pismo, v katerem med drugim strokovno ugotavljamo, da je eden od delegatov Demosa v republiški skupščini »ravno prav omejen«.

Vaše pismo odpira vrsto vprašanj:

1. Ali je za ugotavljanje omejenosti poslancev slovenskega parlamenta pristojen vsak član Socialistične stranke Slovenije, ali le nekdanji pisec Popitovih govorov - njen predsednik?
2. Ali ste prepričani o skladnosti med usmeritvijo Vaše stranke v ugotavljanje omejenosti poslancev slovenskega parlamenta in načeli socialistične internacionale, za katere članstvo se - neuspešno - potegujete?
3. Kdo je pristojen za ugotavljanje morebitne omejenosti članov SS Slovenije, oziroma predsednika SS Slovenije (da ne bi bilo kršeno osnovno pravilo prava »Nemo iudex in causa sua«)?

4. Ali je ugotavljanje omejenosti poslancev slovenskega parlamenta skrajni politični domet strank sedanje »združene opozicije« (naj zapišem »frakcij rdeče armade«?), ki ima sicer toliko povedati o kulturi političnega boja?
5. Bo Slovenija ob sedanjih opoziciji v parlamentu, ki uporablja zgolj metode sprenevedanja in skrajno nizkih udarcev, za kar s pridom uporablja sprivatizirane monopolne medije (glej objavljeni dokument v Demokraciji št. 26 in podpisane (!) storitve prav to, kar sama ves čas počne, na ves glas v pravi miloševićevski sprevrženi maniri očita vladajoči koaliciji, kdaj preživela v praksi uporabo besed konstruktivni dialog?

S spoštovanjem
dipl. ing. Branko Grims
S. Žagarja 39
64000 Kranj

Aljančič še direktor Elana?

Prosimo, da v zvezi z vašim člankom »Aljančič še direktor Elana?«, objavljenem v Gorenjskem glasu dne 31. 7. 1990 in v interesu popolne obveščenosti javnosti objavite naslednje pojasnilo:

Uroša Aljančiča je delavski svet DP Elan razrešil dolžnosti predsednika poslovnega odbora le nekaj dni pred dejanskim potekom dobe, za katero je bil imenovan. Ker ni bil ponovno izbran, ne glede na odločitev v sporu sedaj, ne opravlja dolžnosti predsednika poslovnega odbora. Odločitev sodišča je bila povsem formalna, ker je v skladu z našo razlago 60. člena zakona o podjetjih (Ur. list SFRJ št. 77/88 in št. 40/89), po katerem je o zahtevi za razveljavitev sklepa o razrešitvi dolžan ponovno odločiti organ, ki je sklep o razrešitvi sprejel, to je delavski svet DP Elan. V vsebinskem smislu ni mogoče govoriti o uspehu pritožbe in s tem tudi ne o morebitnih vzrokih za uspeh, ker bo o zahtevi odločil delavski svet.

Predsednik sodišča
Bogdan Greif

Ko dobrane se mračje (J. Murn)

Tam na vzhodu kranjske občine na valoviti cerkljanski ravnini so zaselki in vasi Vopolvej, Lahovče, oba Zaloga, Glinje, obe Trati, Šmartno, Cerkljanska Dobrava, Nasovče... Ena lepša od druge. Asfalt čez vas, nove hiše,

nova gospodarska poslopja, prebeljene cerkve.

No, recimo Lahovče. Vas je taka kot nevesta. Ima vsaj dve bogati in znani gostilni, zasebno moderno mesarijo in celo novo zasebno tovarno, bogate kmetije, lične delavske hiše. Ko imam opravka tam okoli, si mislim: tu so doma podjetni, pridni ljudje, ki imajo kaj za pokazati in ki vedo, kaj hočejo.

Pa sem po službeni dolžnosti moral prečesati vse gozdove okrog Lahovč in okrog prej naštetih vasi. Gozdove, ki so lahovski in od sosedov. In kaj sem odkril v njih? Gozdovi so tako zasvinjani z odpadki, da je človeka sram, da je človek. Samo v gozdovih okrog Lahovč sem našel na več velikih »odpadov«, na katerih so celi kupi plastike, steklene, posodja, kemijskih snovi, starih čevljev, štedilnikov, tekstila. In to je razmetano, kakor je Lahovčanom padlo s traktorja ali prikolice, ko so vozili vsak na svoje smetišče.

Struge potokov, ki tečejo skozi te gozdove, so »okrašene« z vsobarnavo plastiko, ki jo premoremo.

Saj v gozdu se nič ne vidi, »smeti« ni več. Nesreča je pač a: ni nikjer nobene jame ali jarka, »amor bi vse to »skril«.

Člo, k se vpraša, kakšen odnos do »rave, gozda imajo ljudje v La. ovčah. In kakšnega do reda, čisto, e, pitne vode. Kaj si mislijo, ko se »an za dnem vorjo mimo teh »vrtov« in vedno bolj skrunijo zemljo, kjer je gozd doma. Ali so sposobni napraviti odpad tuji na njivi s pšenico, deteljo ali celo na zelniku?

Vprašujem se, s čim se ukvarja krajevna uprava. Koga neki imajo za predsednika? Mogoče celo ta največ zvozi na ta »pokopališča«.

Kaj dela osnovna šola v Zalogu? Ali nima v celem letu nobene čistilnega dneva? Ali se tudi šolski odpadki znajdejo na teh »posvečenih mestih«?

Kakšna neki je talnica, ki pritekla izpod teh gnojišč? In kaj mislijo podjetni posamezniki iz teh vasi, ki imajo ribogojnice ob teh onesnaženih potokih?

No, ljudi še pokopujejo globoko tudi v Lahovčah. A prav bi bilo, da bi prekrili z zemljo vsaj največja smetišča v svojih gozdovih. Sele potem bom tudi jaz s ponosom šel ali se peljal skozi Lahovče ali sosednje vasi. Če boste organizirali kakšno čistilno akcijo, me dobite na naslovu:

Marjan Štampihar
Cesta 1. maja 12
64000 Kranj

(morda je bilo že junija) 1942 prišel v partizane v Poljansko četo. Preden je padel, je bil politdelegat v prvem vodu Poljanske čete, katerega poveljnik sem bil tedaj jaz. Če se prav spominjam, je imel partizansko ime Krpan - verjetno zato, ker je bil krojač. Tudi Janeza Žaklja - Anžona sem poznal že pred odhodom v partizane, ko je ta prihajal k Marjanci v Javorje obiskovat svoje dekle Pepco, ki je tudi bila iz Žirov. Z Milanom sva se spoznala maja 1942, ko se je z bratom Janezom vrnili iz prezimovanja doma v Žireh v Poljansko četo. Poznal torej nisem le Vinka Žaklja, ki je padel januarja 1942 v Dražgošah. Znano je, da sta bila Vinko in Pavle že leta 1941, ko sta delala v Kranju, aktivista in organizatorja OF v Žireh. Vinko Oblak je bil najbolj prizadeven in zaslužen organizator narodnoosvobodilnega gibanja in OF na območju Žirov leta 1941. Razen Pavleta Žaklja so bili vsi ostali prvoborci. Vsi so bili pogumni in dobri borci. Janez je bil od maja, ko je prišel v Poljansko četo, do smrti, pomočnik puškomitraljezca pri mojem bratu Jožetu, ki je imel partizansko ime Mitja. Oba sta padla 4. avgusta 1942, to je drugi dan silovite nemške ofenzive na Blegoš.

O ukinitvi poimenovanja osnovne šole v Žireh po teh prvoborcih pa bodo odločali Žirovci sami in mislim, da tega ne bodo dopustili. Tudi jaz mislim, da to ne bi bilo prav in pošteno do padlih prvoborcev. Saj so vsi izkrevneli in žrtvovali mlada življenja na oltar domovine že na začetku najtežjega obdobja slovenskega naroda, ko je ta ječal pod jarmom krutega fašističnega okupatorja, to je že leta 1942. Potrebno je bilo veliko poguma, narodne zavesti in ljubezni do domovine, pa tudi entuziazma, ko se je kdo odločal za odhod v partizane in s tem za neizprosno boj z veliko močnejšim sovražnikom.

Ne gre torej za vpisovanje šolskih otrok med »padle prvoborce«, temveč za spomin in zgled ljubezni, narodnega ponosa in žrtvovanja za svojo domovino, kar naj se prenaša na mlade rodovce. Vse to velja tudi za poimenovanje po Prešernovi brigadi, ter za druga taka poimenovanja.

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja Za kmeta in za komunizem

Ker sem si želel lepo novo obleko, sem prosil lastnico, naj kot trgovka, ki se spozna na blago, ob priložnosti pogleda v kakšni ljubljanski trgovini, če imajo kaj lepega in kvalitetnega. In res mi je iz trgovine Görec v Ljubljani, kjer je običajno kupovala blago, prinesla nekaj vzorcev kamgarna, da sem lahko izbral. Meter domačega kamgarna je stal okrog 200 do 350 dinarjev. Med vzroci je bil tudi primer iz Anglije uvoženega kamgarna. Odločil sem se zanj. Cena za meter tega blaga je bila 400 dinarjev. Za obleko sem potreboval 3,2 metra. Podloga in kanafas je stala nad 200 dinarjev, krojačevo delo 200 din. Ta obleka me je torej stala približno 1.700 din ali mo osemmesečni zaslužek. Čevlji so tedaj stali okrog 200 din, srajca okrog 100, oz. od 50 din naprej, odvisno od kvalitete. Skupaj s spodnjim perilom me je stalo približno toliko, kolikor je znašal moj letni zaslužek. Pri tem ni bila všteta delovna obleka in obutev. Tako je bilo torej tedanje življenje hlapecv in deklet. Ljubljana, 5. junija 1990

Čas vojne

Pričujoči pogovor z Antonom Peternelom - Igorjem je bil zasnovan kronološko in od tu naprej poteka skozi vojni čas. Ker se je o teh dogodkih (poljanska vstaja, dražgoška bitka, velike preizkušnje partizanov spomladi in poleti 1942...) že veliko pisalo in ker je naš

prostor omejen, hkrati pa so nekatera dejanja osvetljena v novi luči, bo ta del pogovora objavljen posebej, v reviji Žirovski občasniki.

Vojni čas torej v našem časopisu preskočimo, vendar ne povsem; sledi nekaj vprašanj in odgovorov iz zadnjih dni NOB, o rečeh, o katerih se doslej ni dosti vedelo, ter o takih, ki jih kličejo v spomin aktualna dogajanja.

Kakšni so vaši spomini na Vinka Oblaka in brate Žakelj, se pravi na padle prvoborce iz Žirov, po katerih se imenuje žirovska osnovna šola? Pojavil se je predlog, da bi to poimenovanje ukinili, češ da otrok ne kaže vpisovati med »padle prvoborce« ali v »Prešernovo brigado« (primer Železnikov)... Racionalno jedro te zahteve, ki ostane, ko odteče žolč, s katerim je prežeta, pa je po mojem vprašanju, ali ima nesporno pogumno ravnanje teh mladih mož in fantov v času velike preizkušnje slovenskega naroda danes še svoj vzgojni pomen?

Vinka Oblaka in padle brate Žakelj sem ohranil v lepem in trajnem spominu. Z Vinkom Oblakom sem se že pred vojno pogosto srečeval, ko je ta živel v Gorenji vasi pri mesarju Mlakarju in zanj po vaseh kupoval živino in prašiče. Bil je veseljak in poštenjak, ljudje pa so ga imeli radi in ga cenili. Srečevala sva se tudi na raznih zabavah in plesih, na katerih je s svojo veselostjo in šaljivostjo zabaval vse navzoče, zato smo ga imeli vsi radi, razume se, da še zlasti dekleta. S Pavletom Žakljem sva bila v času, ko se je pri mojustru Trpinu na Volči učil krojaške obrti, veliko skupaj in bila velika prijatelja. Neštetokrat je bil pri nas v Delnicah. Po dolgih letih sva se spet srečala, ko je v začetku julija

Gradimo mostove, podirajmo pregrade

»Od otrok se učimo o otrocih« - na 5. evropskem srečanju otroškega gledališča v Luksemburgu. »Plemena« (otrok) se (z govornico telesa) spoznavajo z gledališčem in med seboj. Jugoslavijo predstavljajo otroci iz Kranja, Radovljice, Ljubljane in Kopra. Četrtnina otrok je slušno prizadetih. Slikovitost cestnega gledališča.

V mestecu Echternach, polnem zgodovine in modernih nomadov (večina holandskih turistov) na luksemburško nemški meji, v mehki, valoviti, gozdni pokrajini mirnih rečic je bilo med 15. in 29. julijem, 5. evropsko srečanje otroškega gledališča pod pokroviteljstvom Sveta Evrope, v organizaciji luksemburškega ministrstva za kulturo, z donacijami večjih in manjših sponzorjev, z 240 otroci iz vse Evrope (prvikrat so prišli mladi iz Sovjetske zveze, Nemške demokratične republike, Romunije in Bolgarije) in nad 100 odraslimi, profesorji in supervizorji ter luksemburško ekipo, na čelu s profesorjem Bernom Thillom.

5. festival evropskega otroškega gledališča

15-29. avgust
Echternach

Srečanja, namenjena otroškemu gledališču se vrstijo vsako drugo leto, nastala pa so iz resnične želje, da bi se mladi (gledališčniki) bolj spoznali med seboj, skrbno negovali vse, kar jim je skupnega in spoštovali razlike in drugačnosti. Vsako srečanje ima svojo temo in luksemburško je potekalo pod motom: Plemena - gradimo mostove, podirajmo pregrade.

Otroci, stari od 12. do 14. let so v šestih delovnih skupinah spoznavali predvsem govornico telesa, njene

izrazne možnosti in pota nebesnega gledališča, nadvse primerno za gluhozorne, gluhe, slušno ali govorno prizadete otroke, ki so se zelo dobro vključevali med vrstnike. Vsako skupino so vodili štiri »animatorji«, priznani gledališčniki in pedagogi, med katerimi je bil tudi znani slovenski profesionalni lutkar Brane Solce. Redno dopoldansko delo v gledaliških delavnicah je trajalo od devetih dopoldan, otroci so bili vanje razdeljeni že vnaprej, medtem ko so si popoldanske delavnice izbirali po lastni želji. Izbrana je bila pestra: improvizacije, ustvarjanje igre, pripovedovanje zgodb, cirkus - z monocirkom in klovni, cestno gledališče, mim, show - kabaret, plesno gledališče, ustvarjalni gib, ljudski plesi, lutke, papirnate lutke, maske in igranje z masko, časopis »Jucundus« (ki je izhajal vsak dan) in še kaj.

Večerno življenje se je odvijalo v manjšem cirkuškem šotoru in lepih notranjih in zunanjih dvoriščih echternaske opatije; tu so bile predstavitve posamičnih dežel, ki so vse nastale »bliskovito in na kraju samem«, nadvse zabavna pa je bila kostumirana patry: »Šestdeseta leta«.

Ustvarjalna mrzlica je seveda naraščala tem bolj, čim bolj se je bližalo sklepno dejanje - nastop vseh otrok na očarljivem mestnem trgu, med stebrom justice in gotsko mestno hišo.

»Plemena« so pokazala plodove trdega dvotedenskega dela in privabila trume mimoidočih na slikovite koticke Echternacha.

Zgodbe, ki so jih pripovedovala, so bile različne. Nekatere so bile kot prikazni iz davnine, z elementi obrednega teatra, z mnogo bobnanja, druge spet so temeljile na kontrastu prvinskosti in civilizacije, tretje so osvetljevale svet otroštva, četrte pot, ki vodi skozi človekovo življenje v neki skupnosti.

Domiselni kostumi, maske, živa glasba in seveda razdajajoča se, navdušena in navdušujoča otroška iskatejska zvedavost in izraznost so navdušili občinstvo, ko so se »plemena« zliila med seboj, da bi pod velikim totemom iz belih, imponantnih papirnatih mask (nastalih v delavnici Braneta Solceta) in vsak v svojem jeziku na skupno melodijo zapela, kako so se imela v Echternachu in kaj so tam počela.

Prireditelji so poskušali na čim bolj originalen način predstaviti tudi svojo deželo ter prestolnico, zato so gnali »plemena« na peš-rally skozi mesto Luksemburg. Z vodičem, ki je bil zelo skrivnosten, in mapo, v kateri so bile »točke«, ki jih je bilo treba odkriti, so se ozuljeni in radovedni tuji dokopali do več ali manj kazenskih točk, zvedeli marsikaj o kulturnih, zgodovinskih in sodobnih znamenitostih prestolnice in njenih prebivalcev. Razpoznavani rally je sledil tudi v Echternachu, a v mestecu, ki ima 3.400 ljudi, poti niso predolge.

Echternach bo slovenski skupini - otrokom in odraslim - ostal v spominu kot spoznanje, da je gledališče čudovito in nikoli do konca odkrito in da se vanj zmorejo vključevati tudi otroci, ki jih včasih kar odrinemo na stranski tir življenja.

Alenka Bole Vrabc

GORENJSKI GLAS
več kot 60 let

Tržič vendarle dobil razglednice

Tržič, julija - Več let že na Turističnem društvu in Tržiču ugotavljajo, da nimajo razglednic kraja in iz leta v leto se dogovarjajo, da jih je treba izdati, da vendar ne morajo turistov puščati praznih rok. A ni in ni se našel založnik zanje. Zato pa je toliko bolj presenetljivo dejstvo, da se je razglednic spomnil Ljubljčan Franc Simončič, lastnik nove trgovine PAPIRUS na Deteljici. Deset različnih razglednic s prelepimi motivi Tržiča in okolice je ponudil v ovitku. Dobro gredo v prodajo. Pa je odpadlo eno breme... ● D. Dolenc

Na Starem vrhu so letos že devetnajstič pripravili Dan oglarjev

Sončen dan med črnimi oglarji

Stari vrh, 5. avgusta - Turistično društvo iz Starega vrha že vrsto let pripravlja etnografsko turistično prireditev, ki spominja na čase oglarjenja v okoliških vaseh. Čeprav na nekaterih kmetijah še danes kuhajo oglje in oglarjenje še malo ne sodi v preteklo časa, pa se običaji seveda spreminjajo. Zato je prireditev vsako leto znova dobro obiskana, letos pa so številni gostje in domačini uživali tudi ob najrazličnejših družabnih igrah in poskočni glasbi ansambla Strmina.

»Letošnja prireditev ob dnevu oglarjev tu na Starem vrhu se je začela že včeraj zvečer, ko smo zakurili kres in pripravili ples. Presnečeni smo bili nad velikim obiskom, prav tako pa smo z obiskom zadovoljni tudi na današnji prireditvi. Vreme je lepo, tako da delo vseh, ki pripravljamo Dan oglarjev ni bilo zastoj. Za prireditev aktivno skrbi petindvajset članov našega turističnega društva, letos pa smo poleg programa ob oglarjski kopii pripravili tudi različna tekmovanja od balinanja za ovco, do streljanja za srnjaka, pa tekmovanje v žaganju, skakanju z vrečami... Na tukajšnjih kmetijah je trenutno veliko gostov, ki so prišli na prireditev. Največ gostov imamo s Primorskega, iz Gorice in Kopra, nekaj je Ljubljčanov, med tujci pa na tukajšnje kmetije hodijo največ Belgijci in v zadnjem času Italijani. Večino tu ostanjejo teden dni, hodijo na sprehode, obiščejo okoliške hribe, tuici pa se odpeljejo tudi

do bližnjih kulturno - zgodovinskih spomenikov, do Blede,« je ob prireditvi povedal Pavle Dolenc, predsednik Turističnega društva.

Stari vrh je turistično društvo, ki je bilo ustanovljeno z namenom, da bi s skupnimi močmi olepšali kraj, da bi organizirali propagando ob razvoju kmečkega turizma v okoliških vaseh in seveda, da skupaj organizirajo prireditev, med katerimi je najbolj poznan Dan oglarjev, ki so ga letos pripravili že devetnajstič.

Številni obiskovalci, ki so v nedeljo prišli na Stari vrh so posedali v senci pod gozdom, vročina pa ni bila prehuda niti za plesalce, saj je bilo plesišče ves čas polno. Takole pa sta o prireditvi razmišljala dva od obiskovalcev.

Marjan Cesar iz Ljubljane: »Na Stari vrh smo prišli na pobudo tašče iz Škofje Loke. Tukaj je izredno prijetno, všeč mi je tako okolje kot prireditev. Nikoli še nisem bil na tej prireditvi, gotovo pa je, da bomo z družino in hčerko še kdaj prišli, posebno če bo tako dobro

vreme kot danes. Tudi cene niso previsoke in sploh se dobro počutimo.»

Meta Sezonov iz Ljubljane: »Starši že vrsto let hodijo k Tavčarju na kmečki turizem in zato smo vsako leto tudi na tej prireditvi. Sem pridemo skupaj z družbo, z znanci iz Belgije. Prijeten dan je, tukaj je zelo lušno, zabavamo se in uživamo ob oživljanju tukajšnjih običajev. Zelo se nam zdi škoda, da je prireditev premalo znana po drugih koncih Slovenije, po Ljubljani, kajti gotovo bi bila zanimiva še za marsikoga, ki zanje ne ve. Sicer pa sem tudi sama sodelovala pri tekmovanju v žaganju.»

● V. Stanovnik

Šola za gorske vodnike v Nepal

Pomoč naših alpinistov domačinom

Kranj, 4. avgusta - Kranjčan Peter Markič odhaja prihodnji teden v Nepal, kjer bo vodil letošnji tečaj v tamkajšnji šoli za gorske vodnike. O šoli, kjer je bil že dvakrat, je ob njem desetletnici pripravil gradivo za dvojezični bilten. Kot posvetilo biltena je zapisana misel pobudnika šole pokojnega Aleša Kunaverja, češ da je Everest cilj, šola za gorske vodnike pa je poslanstvo.

Že leta 1969 je med odpravo na Anapurno Aleš Kunaver rešeno načrtoval plezalno šolo za šerpe, višinske nosače na alpinističnih odpravah. Zavedal se je namreč zatona klasične dobe himalajizma in nujnosti urjenja šerp v plezalni tehniki, da bi lahko ostali cenjeni nosači tovorov med višinskimi tabori na odpravah v stenah Himalaje. Tudi dejstvo, da je pleme Šerp izgubilo že veliko svojih najboljših sinov med spremljanjem odprav zaradi neznanja, je Aleša spodbujalo k uredništvu zamisli. Toda gradnja šole se je začela šele deset let pozneje. V še ne dokončanem objektu so leta 1979 opravili prvi tečaj za gorske vodnike, uradna otvoritev šole pa je bila novembra 1980. leta. Od začetka do danes je bilo v šoli 9 tečajev, saj so Nepalci v letih 1983 in 1988 že načrtovali izobraževanje odgovajali.

»Na večini tečajev doslej je sodeloval vsaj en Kranjčan,« razlaga kranjski alpinist Peter Markič, ki je bil leta 1985 in-

struktor in leto pozneje vodja šole, pa dodaja: »Letošnji obisk šole v Nepal ne bo namenjen samo izobraževanju, ampak tudi zamenjavi ostrišja stavbe. Zato bo poleg mene kot vodje in instruktora Luka Karničarja, dr. Matija Horvata, Janija Beleta ter Vladimirja Mesariča, v letošnji ekipi še gradbenik Klemen Kobal. Za snemanje filma o šoli sta zadolžena Matjaž in Iča Fistravec.

Jugoslovani pripravljamo v šoli začetne tečaje, Francozi pa nadaljevalne. Gre za posredno pomoč alpinističnih dežel Nepal, saj tečajniki dobijo poklic gorskega vodnika. Mi jih usposabljam po programu Komisije za odprave v tuja gorstva pri PZS, ki tudi izbira instruktore. Tečaj traja 20 dni; med njim je 15 različnih predavanj, večina časa pa je namenjena praktičnemu delu, med katerim so na sporedu tudi ture na bližnje šesttisočake. Letos nas čaka tudi zahtevno delo pri zamenjavi strehe na šoli. Čeprav je nepalska planinska organizacija uradno

sprejela skrb zanje, je v Nepal namreč še vedno navada, da tisti, ki kaj zgradi, to tudi vzdržuje.

Glavni problem glede nadaljnega obstoja šole je, da imamo pri nas malo denarja in vsako leto težje zberemo 10 tisoč dolarjev za pot 4 instruktorev v Nepal. Vse premalo ljudi se zaveda, da bi našo odsotnost na tečaju takoj nadomestili vodniki iz kake druge alpske države, kjer sta planinska zavest in smisel za poslovnost bolj razvita, nam pa bi bila za vedno zaprta vrata v šolo. Nikakor si ne moremo privoščiti, da bi tako poceni izginiili s svetovnega prizorišča; s tem bi izgubili osnove naše identitete, o kateri zadnji čas toliko govorimo.«

Da bi popularizirali delo šole doma in v svetu, je ob 10-letnici šole izšla zanimiva brošura, za katero je gradivo pripravil Peter Markič, prevedla pa jo je Dušica Kunaver. Kot je zapisala soproga pokojnega Aleša v uvodu knjizice o šoli, se je Aleš loteval težkih podvigov le s prepričanjem, da ima okrog sebe odlične prijatelje. Brez njih tudi šole v Manangu ne bi bilo več. Pri težavah, ki spremljajo nadaljevanje njegovega dela, se mnogi sprašujejo, zakaj ves trud. Odgovor je že Aleš našel v žarečih obrazih

domačinov, ko po končanem tečaju sprejemajo spričevala. Naši alpinistični instruktoreji bodo torej letos že desetič delili pomoč Nepalcem v obliki nujnega gorniškega znanja. Od doma bodo odšli 8. avgusta, se sredi tega meseca podali na 8-dnevno pot od Katmanduja do Mananga, tam prebili tri tedne in se vrnili s svojega poslanstva prve dni oktobra. ● Stojan Saje

Torek, 7. avgusta 1990

Inšpektorji o zasebnih podjetjih

Z zasebnim podjetjem ceneje do avtomobila

Kranj, 3. avgusta - Med raznimi oblikami podjetij, ki jih opredeljuje zakon, je tudi zasebno podjetje ali družba z omejeno odgovornostjo (d.o.o.). Da takšno podjetje lahko začne delovati, ni dovolj samo registracija pri pristojnem sodišču, ampak mora izpolnjevati tudi z zakonom določene pogoje, ki zadevajo tehnično opremljenost, varstvo pri delu, varovanje okolja in drugo, in si pridobiti t.i. inšpekcijsko odločbo.

Čeprav zakon o podjetjih ne določa natančno pristojnosti organa, ki izdaja tovrstne odločbe, pa tudi zdaj vse postopke vodi tržna inšpekcija, ki je to nalogo opravljala že po prejšnjem zakonu o podjetjih in tudi kasneje, ko je veljal zakon o združenem delu. Gre že za ustaljeno prakso: tržni inšpektor razpiše komisijski ogled, pri katerem vedno sodelujeta inšpektor dela in sanitarni inšpektor, odvisno od vrste dejavnosti pa tudi gradbeni, požarni, veterinarski ali še kateri drugi inšpektor.

Eden izmed pogojev za ustanovitev zasebnega podjetja (družbe z omejeno odgovornostjo) je plačilo osnovne vloge v znesku najmanj 2.000 dinarjev. Ivan Cspič, vodja tržnega inšpektorata v Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko, ugotavlja, da je vloga prenižka (v sosedni Avstriji je menda najnižja 5.000 šilingov) in da je to brzokone tudi razlog, da imamo poleg "živih" tudi mnogo "spečih" podjetij. Njihovi lastniki praviloma še naprej delajo v družbenih podjetjih in čakajo na ugodno priložnost, da bi sklenili posel. Splošno znano je, da so tudi mnogi vodilni delavci ustanovili svoje podjetje, za katero so opravljali ali še opravljajo posle med rednim delovnim časom v družbenem podjetju, včasih celo na njegove stroške ali v njegovo škodo - tudi tako, da so za svoje podjetje "vzeli" iz družbenega le dobričnosne posle in zanimive poslovne partnerse.

Večina zasebnih podjetij se želi ukvarjati s prometom blaga na debelo, prav pri teh pa je, vsaj kar zadeva izpolnjevanje pogojev, tudi največ problemov. Po zakonu

V inšpekcijskih službah se tudi sprašuje, ali lahko od ustanovitelja oz. direktorja zasebnega podjetja pred izdajo odločbe zahtevajo izpolnjevanje pogojev o strokovni izobrazbi, tako kot to, na primer, določajo pravilnik o izobrazbi ljudi, ki opravljajo blagovni promet in storitve v blagovnem prometu, zakon o graditvi objektov in drugi.

no o blagovnem prometu se promet na debelo opravlja v skladiščih in na velikih tržnicah, lahko tudi v tranzitu, ne pa samo tako. Kaj to pomeni? Zasebnik, ki se hoče ukvarjati s prometom blaga na debelo, mora imeti ustrezno (lastno ali najeto)

Čeprav se inšpekcijske službe vključujejo v "poslovanje" zasebnih podjetij še pred začetkom njihovega dela, pa se jim kljub temu zastavljajo nekatera vprašanja, tudi pomisleki. Ugotavljajo, da nekateri obrtniki ustanovljajo podjetje samo zato, da bi lahko sami nabavljali reprodukcijski material brez plačila prometnega davka. Iznajdljivi posamezniki so (ali še bodo) izkoristili ugodnosti, ki jih imajo podjetja pri nakupu motornih vozil, in so si nabavili osebne avtomobile. Mnogo zasebnih podjetij posluje brez "inšpekcijske odločbe"; nekatera opravljajo dejavnosti, ki so sicer vpisane v sodni register, vendar ne izpolnjujejo inšpekcijskih zahtev; druga izpolnjujejo pogoje le ob komisijskem ogledu, potem pa se hitro poslabšajo...

Če podjetje začne delovati, ne da bi prej pridobilo inšpekcijsko odločbo, stori gospodarski prestop, za katerega so predvidene denarne kazni od 150 (!) do 4.500 dinarjev.

skladišče, po sprejetih merilih veliko najmanj 100 kvadratnih metrov, v primeru, da gre za več trgovskih strok ali za posebne dejavnosti, pa še večje.

Podjetja vpišejo v sodni register raznovrstne dejavnosti, takšna registracija je objavljena tudi v uradnem listu, ob inšpekcijskem ogledu pa se ponavadi izkaže, da izpolnjujejo pogoje le za en del dejavnosti. Registrirana dejavnost in dejavnost, za katero je ugotovljeno, da zasebnik izpolnjuje vse predpisane pogoje, sta si zato pogosto v navzkrižju. V inšpekcijskih službah ob takšnem neskladju sprašujejo, ali ne gre za zavajanje... ● C. Zaplotnik

Preverjanje obljub

Z mislimi se bomo verjetno še vračali v predvolilni čas. Ne zato, da bi za čem "žalovali", ampak predvsem za to, da bi lažje preverjali, kaj so stranke obljubljale tedaj in kaj bodo od obljubljenega zdaj tudi izpolnile.

Če nas spomin ne vara, so nekateri strankarski predstavniki v volilnem boju obljubljali, da bodo potem, ko bodo prišli na oblast, celo pospeševali propadanje "zavoženih", gospodarsko slabo stoječih organizacij, ki ne zmorejo tržne konkurence in se vzdržujejo pri življenju le z družbenimi finančnimi injekcijami. Zdajšnja politika ne kaže, da bi bilo tako. Podjetja, ki so že prej živovarila in hodila po nevarnem stečajnem robu, hodijo po tem robu tudi zdaj, pritiskajo na občinske in druge denarne sklade, se oprijemlje vsake, še tako majave rešilne bilke. Vlade vsaj za zdaj niso toliko pogumne, da bi se v občutljivih družbenih razmerah, odločale za "politiško carskih rezov", za stečajne postopke in za organiziranje nove, donosnejše proizvodnje. Nasprotno: več kot očitno je, da vodijo politiko preprečevanja stečajev. V primerih, ko gre za organizacije z dokaj zdravimi temelji, a hudimi prehodnimi težavami, je to dobro; v primerih, ko pa gre za podjetja, ki so slabo izrabila dosedanje izdatno pomoč in tudi po vseh domačih in mednarodnih strokovnih ocenah nimajo nobene prihodnosti, pa vsekakor slabo. Tudi na Gorenjskem bi lahko našli kako podjetje, ki je v težavah že več let, a se mu je predvsem z dosedanjim politično naklonjenostjo uspelo obdržati do danes, precej velikodušno pa se mu pomaga tudi zdaj - ne zaradi ekonomske upravičenosti, ampak predvsem zaradi bojzani pred brezposelnostjo, socialnimi nemiri in podobno... ● C. Zaplotnik

Goveda zbolela za tuberkulozo

Po petnajstih letih spet primer tuberkuloze

Kranj, 3. avgusta - V kranjski občini v zadnjih petnajstih letih ni bilo tuberkuloze pri govedih, pred nedavnim pa so jo odkrili v enem od hlevov v Dvorjah pri Cerkljah, kjer so zbolela tri goveda. Čeprav so bile v občini že pripombe, ali je še smiselno vsako leto pregledovati goveda in za to namenjati precejšnja sredstva, pa je zadnje odkritje "okuženega hleva" potrdilo, da je treba s pregledi nadaljevati tudi v prihodnje. Po odredbi o preventivnih akcijah, ki jo je sprejel kranjski izvršni svet, naj bi letos pregledali 30 odstotkov vseh govedih v občini, prav toliko so jih lani, preostale pa naj bi v naslednjih dveh letih.

Govedo lahko zboli za tipom goveje, ptiče ali človeške tuberkuloze. Za živali iz hleva v Dvorjah je bilo ugotovljeno, da so zbolela za govejo tuberkulozo in da so se okužila s kapljicno infekcijo. Kot kaže, je v omejenem primeru prišlo do prenosa bolezni s krave, ki jo je lastnik kupil pred leti, še na dve živali. Ker je nevarnost, da bi goveda, ki so zbolela za tuberkulozo, okužila tudi ljudi, se bolezni zatira tako, da se vse živali izloči iz hleva, hlev temeljito razkuži in pusti nekaj časa prazen. Veterinarska inšpekcija je tako ukrepala tudi v Dvorjah: bolne živali so odstranili, lastniku pa iz posebnega računa zdravstvenega varstva živali v kranjski občini, plačali razliko med zavarovano vsoto in plačilom, ki ga je prejel za pogojno užito meso.

Ker se ljudje lahko okužijo s tuberkulozo že tako, da pijejo ali jedo neprekuhanu mleko, veterinarska inšpekcija upravičeno zahteva, da se oddaja v javno porabo samo pasteurizirano oz. prekuhanu mleko in da se v večjih stanovanjih naselijh prepreči "divja" prodaja mleka. Ker so zdajšnji zakoni preblagi in je nevarno, da bi tovrstna prodaja brez učinkovite kaznovalne politike dobila še večji obseg, inšpekcija zahteva takšno spremembo zakonodaje, da bo omogočila učinkovito ukrepanje. ● C. Zaplotnik

Mešetar

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so bili julija stroški priraje litra mleka na kmetijah (s povprečno mlečnostjo 3800 litrov na kravo) 4,59 dinarja. Stroški so bili za 3,6 odstotka višji kot junija. Na povišanje sta najbolj vplivali dve postavki: osebni dohodki so kljub temu, da so uradno zamrzjeni, porasli v enem mesecu za 7,6 odstotka, podražitev plinskega olja za 15 odstotkov pa je povzročila porast stroškov traktorskih storitev in s tem povečanje izdatkov pridelovanja krme.

Kmetje za julija oddano mleko ne bodo dobili toliko, kot je izračunal Kmetijski inštitut Slovenije. Odbor za mleko je namreč sklenil, da bo povprečna odkupna cena (tudi zaradi težav mlekarj in velikih zalog mlečnih izdelkov) takšna, kot je bila junija - 4,35 dinarja za liter. Mlekarne naj bi plačale 3,32 dinarja za liter, k temu pa je treba prišteti še republiško kompenzacija 0,37 dinarja, dodatek za kakovost, ki v povprečju znaša 0,26 dinarja, in povprečno premijo 0,40 dinarja.

Čeprav se je živina 1. avgusta nekoliko podražila, je neskladje med odkupno ceno in stroški prirasta govedi še vedno veliko. Po modelni kalkulaciji Kmetijskega inštituta Slovenije so bili julija stroški prirasta kilograma goveda 34,49 dinarja oz. za 4,7 odstotka višji kot junija, mesarji pa plačujejo živino precej ceneje. V škofjeloških Mesoizdelkih, na primer, po 20,30 dinarja za kilogram mladega pitanega goveda (extra kakovostnega razreda).

V Metalki, ki ima med drugim poslovalnici tudi v Kamniku in Domžalah, prodajajo tudi kmetijske stroje.

vrsta stroja	cena (v din)
motorne kosilnice Poljostroj diesel s sedežem	42.190,00
traktorske kosilnice Superior	18.540,00
traktorske kosilnice Unima	10.197,00
traktorske kosilnice IMT - 539, bočna	10.094,00
traktorske kosilnice SCT DK - 1600, dvojni nož	20.492,00
diskasta rotacijska kosilnica IMT, hidrav. dvig	28.631,00
puhalniki za seno Grič 4000, z noži	17.409,00
puhalniki za seno HIKO Olga Meglič, z noži	16.304,00
ventilator za dosuševanje sena JUG 5,5 KW	18.750,00
traktorske priklovice Tito Skopje 4 t	27.750,00
traktorske priklovice Viševica 4 t	28.750,00

Za zdrave ljudi in živali

Mlečnost krav in sestava mleka (II)

V usmerjeni zasebni mlečni proizvodnji v občini Kranj, dosežemo večjo intenzivnost priraje mleka pretežno z izboljšanjem kakovosti volumizirane krme ob razmeroma skromni uporabi koncentratov. Takšen obrok je praviloma značilen tudi za poporodno obdobje, ko so potrebe po hranilnih snoveh največje. Zato prihaja v tem obdobju pogosto do pomajkljive preskrbe krav s hranilnimi snovmi, zlasti z energijo, kar ima za posledico obsežno črpa-

nje telesnih zalog in pogostejši pojav zdravstvenih, zlasti presnovnih in reprodukcijskih motenj, ki lahko ogrozijo reden potek produkcijsko - reprodukcijskega ciklusa. Vsa bolezenska stanja v čredah smo tekoče reševali, odstranjevali vzroke in živali zdravili. Bolezni smo diagnosticirali na osnovi kliničnega pregleda živali in z uporabo enostavnejših diagnostičnih metod, ki jih uporabljamo na terenu. Volumizirano krmo so kra-

ve dobivale praviloma ad libitum, različne koncentrate pa individualno. Med poskusom smo analizirali deset vzorcev sena, devet vzorcev koruzne silaže, šest vzorcev travne silaže, vzorec pripravljenih krmil GKM II - Apatin in pet vzorcev doma pripravljenih krmnih mešanic. Na osnovi sestave obroka in ugotovljene konzumacije smo ugotovili ustrezno obroka glede na potrebe živali. Orientacijsko ugotovljena

konzumacija krme prvi teden po porodu in analiza potreb je pokazala primanjkljaj za okoli 10 litrov mleka. Osemindvajseti (28) dan po porodu smo opravili drugo orientacijsko kontrolo bilance hranljivih snovi v obroku. Molznice so dobivale podobno sestavljen obrok kot prvi teden po porodu. Glede na proizvodnjo je primanjkovalo neto energije in beljakovin za proizvodnjo okoli 7 l mleka. V osmem tednu po porodu smo ponovno kontrolirali zauživanje krme in bilanco hranljivih snovi. Primanjkovalo je prebavljivih surovih beljakovin in še za proizvodnjo 5 l mleka.

Mag. Dušan Likosar, dipl. vet. ŽVZG Kranj

Novosti pri odčitavanju električne energije

Povprečna poraba namesto odčitavanja

Elektrogospodarstvo Slovenije je ugotovilo, da so bila pogosta odčitavanja električnih števecv v gospodinjstvih ob spremembah cen neracionalna, zato je pripravilo republiškem izvršnemu svetu spremembo splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije. Izvršni svet je s spremembami soglašal. Veljajo od 17. julija letos, uporabljati pa so se začele 1. avgusta.

Miha Skuber, vodja oddelka za prevzem in prodajo električne energije pri TOZD Elektro Kranj, je o novostih povedal: »Opažamo, da se pri 95 odstotkih odjemalcev bistveno ne razlikuje poraba med obračunano električno energijo pri letnem obračunu predhodnjega leta in dejansko porabljeno energijo. Do odstopanja prihaja le pri 5 odstotkih porabnikov elektrike in sicer pri tistih, ki se jim režim odjema bistveno spreminja zaradi opustitve ogrevanja z elektriko, odselitve družinskih članov ali vse družine. To je spodbudilo razmišljanje, da ni smiselno odčitavanje električnih števecv ob vsaki podražitvi. Lani se je cena elektrike zaradi velike inflacije spreminjala kar devetkrat. To je povzročilo veliko problemov z odčitavanji: ni bilo na razpolago dovolj delovne sile, roki so bili kratki...»

Prva novost je, da dobavitelj električne energije ne bo več odčitaval z električnega števca ob vsakokratni spremembi cene, ampak le v dveh primerih - ob koncu zimске sezone (aprila), oziroma poletne sezone (oktobra) in seveda ob koncu obračunskega obdobja. Električna energija se bo obračunavala v sorazmerju s številom dni veljavnosti posameznih tarifnih postavk med dvema zaporednima odčitavanjima. Ostali postopek letnega obračuna ostaja enak kot doslej, kar pomeni, da se akontacija izračunava na podlagi porabe elektrike v preteklem obračunskem obdobju z upoštevanjem sezone (zimska, letna sezona) in porabo izračuna po ceni, ki je veljala na dan izstavitve položnic.

Novi način bo ustrezen za veliko večino gospodinjstev uporabnikov, ki elektriko plačujejo v dvomesečnem obroku s položnico ali pa mesečno s trajnimi nalogi preko banke. Sprememba pa ponuja ugodno možnost tudi vsem tistim (sicer maloštevilnim) gospodinjstvom uporabnikom, ki ocenjujejo, da so neenakomerno trošili elektriko. Po načelu odčitaj si sam imajo vsi možnost, da v predpisanih petih dneh po uradni objavi nove cene v

sredstvih javnega obveščanja izključno pisмено sporočijo stanje odbirka električnega števca, skupno s številko odjemnega mesta (označena je na vsaki splošni položnici za število obroka) in na obračunu porabljene energije TOZD Elektro Kranj, Ul. Mirka Vadnova 3 (za občine Kranj, Trzic, Škofja Loka - brez Žiri, delno Radovljica in Ljubljana-Siška) ali pa TOZD Elektro Žirovnica Moste 2/a (za občini Radovljica in Jesenice).

»Z objavo spremembe cen v dnevnih časopisih bo natisnjen tudi poseben obrazec, v katerega se vpišejo podatki, izpolnjena ga pa se posreduje nam. Da bi se izognili nepravilnostim pri akontacijah in obračunih, dajemo odjemalcem možnost, da v roku petih dni od spremembe cene posredujejo odbirek električnega števca. Podatke bomo preverjali in tiste, ki ne bodo primerljivi, ne bomo mogli upoštevati,« je dejal Miha Skuber.

TOZD Elektro Kranj je med dvanajstimi slovenskimi distribucijskimi organizacijami po kriterijih elektroenergetskih naprav in prodani električni energiji uvrščen na četrto mesto. Na svojem področju skrbi za nemoteno in kvalitetno dobavo električne energije za 48.500 odjemalcev, od tega je 43.000 porabnikov na letnem obračunu - gospodinjstva, ostali odjemalci pa so na ostalem odjemu: tovarne, obrtniki, ustanove... Zanimiv je podatek, da je bilo v lanskem letu zaradi neplačanih računov izdano kar 47.773 opominov odjemalcem, ki niso pravočasno plačali računov, za odklop je bilo izdelanih le 5.000 nalogov, dejansko pa je bilo odklopljenih le 106 odjemalcev električne energije. To potrjuje ugotovitev, da je veliko porabnikov odlašalo s plačilom računa, dokler niso dobili še opomin, z grožnjo izklopa električne energije. Temu je sklep Republiškega izvršnega sveta naredil konec.

»Druga novost je skrajšanje plačilnega roka. Doslej je smel dobavitelj ustaviti dobavo električne energije, če uporabnik niti v 30 dneh od dneva zapadlosti plačila ni plačal računa. Po novem je ta rok skrajšan na 10 dni. Opozorjam odjemalce, da zamudniške odslej ne bomo več opominjali, ker je opomin natisnjen že kar na položnici za reden obrok. Po 10 dneh pa se bodo pričeli odklopi odjemalcev, ki niso pravočasno poravnali svojih obveznosti.«

Drago Papler

Čop in Žvegelj svetovna prvaka

Konec tedna se je v Franciji končalo 6. mladinsko svetovno prvenstvo v veslanju. Na njem sta nov uspeh dosegla Iztok Čop in Denis Žvegelj v dvojcu brez krmarja. S tem sta dokazala, da sta v tej kategoriji med mladinci nepremagljiva in da si lahko obetata dobre rezultate tudi v članski konkurenci.

Če pogledamo nazaj sta mlada blejska tekmovalca nepremagljiva že od lanskega maja, saj na niti eni tekmi v mladinski konkurenci nista bila premagana. Zato so v našem taboru pred svetovnim prvenstvom tudi pričakovali uspeh in dober rezultat. Čop in Žvegelj pa sta dokazala, da sta v vrhunski formi, da se borita kot prava šampiona in ponovno drugič osvojila naslov svetovnih prvakov. ● V. S.

Sindikarno prvenstvo v plavanju

Radovljica, 6. avgusta - Zveza telesnokulturnih organizacij iz Radovljice vabi vse delovne organizacije, da se v čim večjem številu udeležijo občinskega prvenstva v plavanju za leto 1990. Prvenstvo pod pokroviteljstvom ZTKO Radovljica organizira Plavalni klub iz Radovljice. Tekmovanje bo v petek 31. avgusta na letnem kopalnišču, prijave pa sprejemajo najkasneje do ponedeljka, 20. avgusta.

Tekmovanje je namenjeno rekreaciji delavcev, zato se ga lahko udeležijo vsi povprečni plavalci. Tekmovalne discipline so 50 m prsno, 50 m kravl, 50 m hrbtno in štafeta 4 krat 50 prost. Moški bodo nastopili v treh, ženske pa v dveh kategorijah. Tekmovanje v posamezni disciplini se točkjuje le, če štarta v posamezni kategoriji najmanj pet nastopajočih. Pravico do nastopa imajo vsi zaposleni v občini Radovljica, za posamezno delovno organizacijo pa lahko nastopa neomejeno število tekmovalcev. Posameznik lahko štarta samo v eni disciplini in štafeti.

Za ekipno uvrstitev se štejejo osvojene točke vseh nastopajočih posameznikov. Uvrstitev moških in ženskih ekip se bo proglašilo posebej in skupno. Točkovanje štafete velja za uvrstitev v moški konkurenci. Za skupno uvrstitev se upošteva le tiste DO, ki nastopajo v moški in ženski konkurenci. V primeru enakih časov se bolje uvrsti starejša tekmovalka ali tekmovallec. Za celotno uvrstitev SSI 1990 se bo upošteval faktor množičnosti. Štartinina za posameznega prijavljenega tekmovalca se vplača pred pričetkom tekmovanja organizatorju (40 din).

Prva ekipa v skupnem seštevku in prvi ekipi v obeh konkurencah dobita pokale, posamezniki pa prejmejo medalje za uvrstitev do 3. mesta. Vsi nastopajoči prejmejo spominsko značko SSI 1990. Prijave s priimki in imeni, navedbo kategorije in letnico rojstva ter disciplino sprejemajo pri ZTKO Radovljica, najkasneje do ponedeljka, 20. avgusta. Prijave štafet bodo sprejemali tudi na štartu. ● V. S.

NK Creina skrbi za mlade

Kranj - Nogometna sezona je pred vrati. Veliko je nogometnih navdušencev na Gorenjskem, ki sicer pričakujejo starte slovenskih ligašev (Naklo, Sava, Triglav), so pa tudi klubi, ki razmišljajo »revolucionarno«. Žal je ta izraz primeren ob primeru NK Creina - Primskovo, ki so na priprave v Bohinju peljali za teden dni mlade. V drugih športih je to sicer kar običajen pristop, v nogometu pa so bili skoraj gotovo varovanci trenerjev Kodeleta in Kužnika - izjeme. Teden dni v kampu Danica, tik poleg nogometnega igrišča, je minil hitro. Najbolj obetavni igralci tega kluba (med njimi tudi reprezentanti Slovenije) so v tednu dni precej napredovali - predvsem v tehniki nogometa, del priprav so namenili tudi telesni pripravi. Petnajst mladih je ob pomoči pokrajinske TO (šotor), bohinjskih turističnih delavcev (usluge v kampu) in ob izvrstni hrani v lokalu Danica preživelo na ta način zares bogat teden v Bohinju. Na koncu so se pomerili z nogometiški Bohinja (kombinirano člansko moštvo) in izgubili z 1:2, ker je za mlade fante (14 - 16 let in mlajši) lep uspeh. Predvsem pa bi ta pristop lahko koristil tudi v prihodnje tistim klubom, ki so sicer nosilci razvoja nogometa oziroma imajo vsaj bogato tradicijo.

Planinska tura na Oltar

Kranj, 3. avgusta - V nedeljo, 12. avgusta 1990, organizira Planinsko društvo Kranj turo na 2621 metrov visoki Oltar v Julijskih Alpah. Udeleženci izleta se bodo odpeljali ob 6. uri izpred hotela Creina v Kranju mimo Mojstrane v Vrta. Malo nad slapom Peričnik bodo stopili na lovsko stezo in se povzpeli do bivaka II pod Šplevto, kjer bodo pomalicali in pustili odvečno opremo. Vodnika A. Zevnik in P. Švegelj, ki načrtujeta turo le v lepem vremenu, bosta od bivaka vodila planince po lahki smeri na greben gore, od koder bodo vrh Velikega Oltarja dosegli po njegovem krušljivem grebenu. Po počitku na vrhu se bodo izletniki vrnili na sedlo in nazaj do bivaka ter nato po melišču v dolino. Ker bo hoje okrog 9 ur in bo vmes tudi brezpotje, turo priporočajo samo izkušenim planincem, ki naj imajo poleg standardne planinske opreme tudi smučarske palice in nekaj pomožne vrvice. Prijave za izlet sprejemajo v pisarni PD Kranj na Koroški cesti. ● S. S.

Tekmovanje balinarjev v počastitev občinskega praznika: V soboto dopoldne so se na balinišču na Ravnah v Trziču pomerile štiri ekipe balinarjev in sicer ekipa invalidov Balinarskega kluba "5. avgust", Invalidsko društvo Borec Kranj in Balinarski klub Invalid Jesenice. Izven konkurence pa je nastopila 1. ekipa Športnega združenja "5. avgust" Trzič. Pokal turnirja je v trajno last dobila zmagovalna ekipa invalidov ŠD "5. avgust" Trzič, drugi so se uvrstili Kranjčani in tretji Jeseničani. Izven konkurence pa je zmagovalna ekipa ŠD "5. avgust" Trzič. - Foto: D. D.

Skakalci na Gorenji Savi

Tekmovanje lepo uspelo

Kranj, 4. avgusta - To soboto je bilo v počastitev občinskega praznika Kranja - 1. avgusta, tradicionalno že devetnajsto tekmovalstvo v smučarskih skokih na 65-metrski skakalnici na Gorenji Savi, osmič pa so se ob tej priložnosti spomnili tudi prezgodaj umrlega Francija Talerja, nekdanjega smučarskega delavca.

Na skakalnici v vznožju Šmarjetne gore se je v soju žarometov pomerilo 44 tekmovalcev iz Avstrije, Češke in Slovenske republike ter Jugoslavije, zanimive skoke pa je spremljalo okoli 1000 gledalcev.

Zmagal je, nekoliko presenetljivo, Boštjan Česen, član kranjskega Triglava (v prvi seriji je bil 4.) pred tekmovalcem iz Zahomca (Avstrija) Rauschem in domačinom Francem. Poprvi seriji je sicer vodil Kri-

štof Gašpirc, skočil pa je 62 metrov, kar je bil tudi najdaljši skok na tej - že drugi nočni tekmi na skakalnici na Gorenji Savi. V drugi seriji ni imel sreče - po zopet dolgem skoku je namreč padel in tako na koncu pristal na 12 mestu.

Rezultati: 1. Boštjan Česen 195.5 točk (58.5 m, 61,5 m); 2. Peter Rausch (Zahom) 193.2 točk (59.5 m, 60 m); 3. Urban Franc 192.4 točk (58.5 m, 60.5 m); 4. Marjan Jagodic 191.3

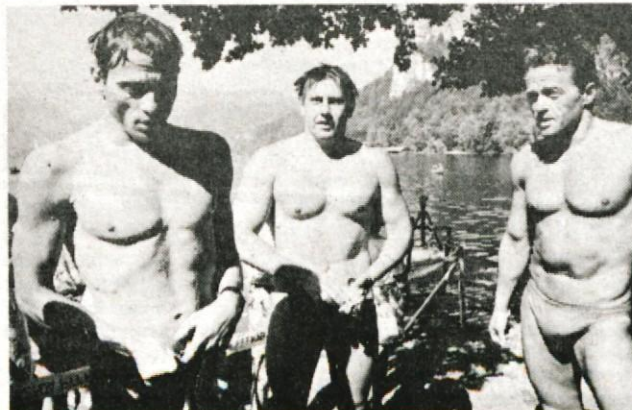
Kaveljci in korenine na Bledu

Na štartu 355 maratoncev

Bled, 5. avgusta - Med številnimi obiskovalci Bleda so bili minulo nedeljo tudi udeleženci akcije "Brazde vzdržljivosti", ki jo letos že dvajsetič organizirata RTV Slovenija in Zavarovalnica Triglav. Plavalnega maratona se je udeležilo 355 tekmovalcev, ki se v topli vodi ob hitrem plavanju niso niti pošteno ohladili. Z nastopom številnih mlajših udeležencev pa akcija postaja vse bolj družinska.

Pot 2000 m dolgega plavanja so tekmovalci začeli v Zaki in le deset jih je do cilja, pod hotelom Park, omagalo. Ostali pa so dosegli enega od potrebnih rezultatov za uspešno sodelovanje v akciji. "Nekateri od udeležencev naše akcije Brazde vzdržljivosti imajo letošnji program že izpolnjen, saj so že tekli na suhem, bili so v planinah in opravili kolesarjenje. Letošnji pogoji za uspešen nastop v akciji so enaki kot prejšnja leta, razen teka na smučeh, ki ga zaradi pomanjkanja snega nismo mogli izpeljati. Tako morajo moški uspešno prekolesariti 150 kilometrov, ženske pa 75 kilometrov. Moški morajo v določenem času preteči razdaljo 20 kilometrov, ženske 10 kilometrov, prav tako pa morajo vsi uspešno opraviti celodnevni planinski pohod in preplavati razdaljo dveh kilometrov," je povedal vodja akcije Mito Trefalt.

V rekreativni akciji Brazde vzdržljivosti je letos na seznamu 580 udeležencev, kot je povedal Mito Trefalt pa pričakujejo, da jih bo okrog 400 uspešno končalo predpisane preizkušnje: "Vsi izpolnjeni pogoji pomenijo veliko priznanje za vse udeležence, ki jih je zadnje tri, štiri leta v naši akciji okrog petsto, okrog tristo pa jih izpolni pogoje."

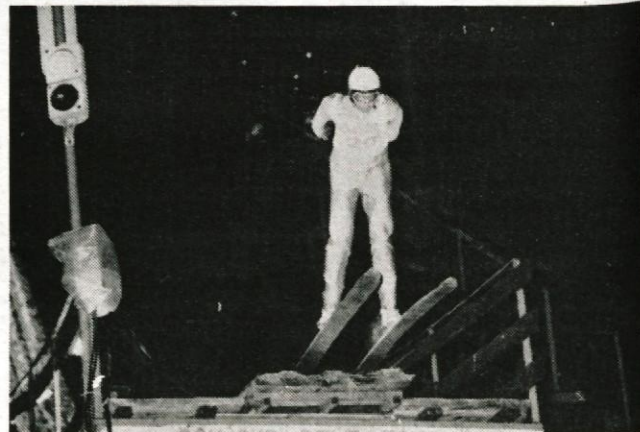

Najhitrejši trije so za 2000 m dolgo progo porabili komaj pol ure.

Zmagovalec - Boštjan Česen

točk (57.5 m, 60,5 m); 5. Iztok Melin 187.7 točk (57 m, 60 m) - vsi Triglav Kranj; 6. Matej Žagar 185.2 točk (58 m, 59 m); 7. Martin Bayer 183 točk (58 m,

Mednarodni šahovski turnir na Šobcu

Lesce, 5. avgusta - V nedeljo dopoldne se je na Šobcu začel 17. tradicionalni mednarodni šahovski turnir, ki ga je Šahovsko društvo Murka iz Lesca organiziralo v počastitev praznika občine Radovljica in leškega krajevnega praznika. Kot je povedal predsednik Šahovskega društva Murka, Vojin Perovič, je na turnirju sodelovalo 41 ekip iz Slovenije in Avstrije, od tega 18 ekip iz Gorenjske. Ekipe so bile po moči igralcev razvrščene v štiri skupine.

NAR, ki je dosegla 15 točk. Domača ekipa MURKA 1 je bila četrta.

2. skupina: 1. FRONTA 2 iz Ljubljane (14 točk), 2. ZEBRA Kranj (13 točk), 3. NOVA OPREMA iz Slčovenj Gradca (12 točk). Domača ekipa MURKA 2 je bila peta.
3. skupina: 1. DRAGOMER (15 točk), 2. DEL Ljubljana (14 točk), 3. FRONTA 3 (14 točk);
4. skupina: 1. BISTRICA (14 točk), 2. SAVA Kranj (13 točk), 3. ŠKOFJA LOKA (10 točk), domača MURKA pa je bila četrta.

Na vseh turnirjih do sedaj je igralo 887 ekip šahistov, ker je povprečno 52 ekip na turnir. Po besedah Vojina Peroviča je to eden najbolj množičnih turnirjev v Sloveniji.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi pokalov najboljšim so se šahisti odpravili na piknik, ki ga je tudi organiziralo Šahovsko društvo Murka.

Suzana Adžič
Foto: Gorazd Šinik

TEMA TEDNA

OOO, DIREKTOR,
VI STE?

pite in zato ne verjamate, da so mnogim dopustniški dnevi tesnobni, se morate postaviti v vrsto pred kakšno telefonsko kabinico.

Včasih smo se pred telefoni naveličano prestopali in zavijali z očmi, ko smo nehoti prisluškovali telefonskim pogovorom dopustnikov z domačimi. Bila je vedno ista pesem: vreme tu in tam, vročina in opekline, hrana in čas povratka. Danes pa se neredko sliši: kaj pa v firmi? Je sodelavka Sonja kaj sporočila? Ni?!? Ah, potem je pa hvalabogu še vse v redu... Bogo, a ti kaj veš, kdo je na prisilnem dopustu? Veš, tukaj sem prebral, da... itd. itd...

Nič presenetljivega zatorej ni, da se tudi direktorji - ali pa predvsem direktorji! - vedno pogosteje oglašajo svojim tajnicam. In

gredo koj potolaženo in veselo na pivo, če jim tajnica zažvrgoli: Oh, gospod direktor, a vi ste? V prevodu namreč direktor ni slišal vladnostnega »oh, gospod direktor, a vi ste«, ampak je pravilno razumel »oh, gospod direktor, še ste...«

Kaj se vendarle dogaja na teh zemljepisnih dolžinah in širinah, da smo prežeti s toliko apatije in obenem s toliko strahu? Gospodarski zlom - nedvomno. Saj so res tudi drugje po svetu delavci ostali na cesti, a država je poskrbela za alternativo in perspektivo, tu pa je prihodnost še vedno zavita v neke socrealistične čveke, da bosta ekonomija in trg in prestrukturiranje in privatizacija in kaj več kaj vse, dala boljše delo in kruh. Že, že, ampak - kdaj, kje in kako? Vladnega Programa ni, zatorej tudi ni nobenih upov in utehe, zato depresija in obup. Za povrh vsega pa še pravni in zakonski kaos, ko v firmah nihče ne ve, kaj sploh velja in kaj ne.

Da pa bo zmeda še večja, naša vrla oblast poskrbi za kakšno čistko, da se bo vedelo, kdo je »gazda«. A včasih ne vžge, vsaj v Primexu ni. Tam so se delavci strumno potegnili za svojega direktorja, ki naj bi ga odnesla direktorska čistka. Mar je danes delavecem, kakšne barve je bil njihov direktor! Če je dober, naj ostane, ne pa da na njegov stolček pritiskajo nespobni povzpethniki iz ozadja!

Kdaj da bo bolje?

Pesimisti: v svetu nikoli, optimisti ala Marković pa že itak trdijo, da smo vsak dan na boljšem. Če bi vprašali Bohinjce, kdaj se nam bolje piše, bi rekli: »Ah, to pa ve samo Ukc.« Če jih boste pobarali, kje naj bi našli Ukca, bi zmignili z rameni:

»Ja, Ukc je pa na Uskvnici!« ● D. Sedej

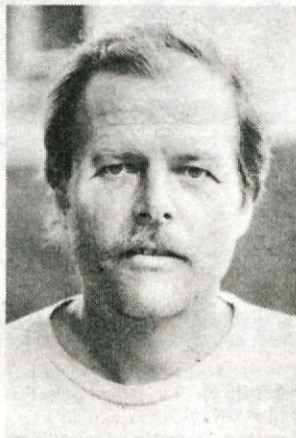
Vlavec je obogatil turistično ponudbo Bleda

Mali hlapon za otroke in odrasle

Bled, 5. avgusta - Pisk in sopihanje parne lokomotive vzbujata radovednost številnih turistov in obiskovalcev Bleda. Na prostoru ob TVD Partizanu, pod Športno dvorano, namreč že mesec dni voz pravi mali vlavec, ki sta ga postavila dva ljubitelja železnice in modeliranja.

Uroš Filiplič iz Pševa je že pred desetimi leti začel delati parno lokomotivo. Spoznal sem ga pred petimi leti, ko sem ob njegovi hiši opazil nekaj tračnic. Naredil sem električno lokomotivo, naredila sva vagoncine in progo. Lani sva na otroški veselici v Stražišču v sedmih urah na vlakcu prepeljala 1500 otrok, kar je za naju pomenilo veliko spodbudo. Začela sva iskati parcelo, kjer bi postavila progo. Prenašanje vse opreme je namreč naporno,

ker je tehnologija precizna pa je tudi precej možniti, da se kaj pokvari. Tako sva spoznala tajnika blejskega turističnega društva Marka Potočnika in mu razložila s čim se ukvarjava. Sprva ni bil navdušen nad našim predlogom, da bi vlavec stalno vozil na Bledu, ko pa je videl za kakšen vlak gre in da je to pravzaprav posebnost, smo se hitro dogovorili o sodelovanju. Konec aprila sva izvedela za lokacijo ob TVD Partizanu, maja sva kupila mate-

Miloš Jocić

Vožnja s parno lokomotivo je pravo doživetje

rijal, doma naredila celo progo novo, konec maja pa smo jo začeli postavljati. Konec junija je bila otvoritev in sedaj vozita parna in električna lokomotiva. Sam vozim z električno, dokler parna ni pripravljena za vožnjo, je ob našem obisku povedal Miloš Jocić, strojni inženir iz Stražišča.

Parni vlavec je za obiskovalce Bleda prava atrakcija, na njem pa se radi vozijo tako otroci, kot starejši obiskovalci. Posebnost pa je tudi cena vožnje, ki se sicer prav nič ne sklada z ostalimi blejskimi. Za tri kroge vožnje je namreč treba odšteti le deset dinar-

jev. Sem pride veliko otrok in odraslih, ki si ogledujejo vlavec in zaželijo vožnje. Mnogi s strahom vprašajo koliko stane, ko pa jim povemo za ceno se kar odahnejo. Res je, da je material za izdelavo vlakca drag, vendar pa zaenkrat še ne plačujeva posebnih davkov. Kasneje bo najbrž vožnja kakšnih pet dinarjev dražja, vseeno pa tako poceni, da si jo bo vsak lahko privoščil. Seveda so nad vlakcem zelo navdušeni mladi obiskovalci, kot smo opazili, pa nič manj tudi nekateri starejši, pravi Miloš. ● V. Stanovnik, slike: G. Šinik

Pogosti obiskovalci na Bledu so tudi železničarji, ki občudujejo miniaturni vlavec

Most čez Radovno spet v zastavicah - Že nekaj let se dogaja, da se v turistični sezoni most preko Radovne na Fortuni »pokvari«. Med sezono je veliko motoriziranih turistov napoti preko Kočne in Gorij na Bled ali z Bleda v Kranjsko Goro, zato je na tej cesti kar precej prometa. In vedno znova je treba ugotoviti, da je most dotrajan in nujno potreben popravila. Tokrat so ga spet morali ograditi z zastavicami. Le kdaj se bo našlo toliko denarja, da z mostom na Fortuni vsaj nekaj časa ne bo težav? - Foto: D. S.

DAHNILI SO DA:

V Škofji Loki: Emina Čehić in Anton Potočnik iz Železnikov; Metka Žakelj in Peter Banič iz Žirov; Majda Bogataj in Peter Hladnik iz Klada; Marija Ferenčak in Branko Habjan iz Železnikov.

Na Jesenicah: Irena Pečnik in Velimir Radman iz Kranjske gore; Marjeta Kern in Silvo Terček iz Mojstrane; Jasminka Šaula in Pero Oavlovič z Jesenic; Gordana Ignjatović in Mladen Košir z Jesenic.

Male gorenjske vasi:
Smokuč

Piše: D. Sedej

Smokuški puntarji

V vaseh pod Stolom je zanesljivo najstarejša vas Smokuč, v kateri pa živi tudi »živa enciklopedija« te prijetne vasi: Mirko Zupan, Griželnov Mirko po domače. Če bi zabeležili vse zanimive spomine, ugotovitve in ocene, ki jih podaja Mirko, bi bilo snovi za več kot šest nadaljevanj. Mirko namreč ne pozna le življenja in zgodovine svojih vasi, ampak je vseskozi kot kmet pronicljiv opazovalec in ocenjevalec našega življenja. Pravi puntar - kot so v dobrem smislu te besede baje kmetje v Smokuču vedno tudi bili.

cev, ki so bili v rodinski fari. Včasih je bilo 39 hiš in kajž. Pri Griželnovih so imeli tri hiše; hiša, ki jo je podrl Mirko in postavil veliko novo, je bila stara 170 let.

Včasih je bilo veliko obrtnikov: pri Muleju so imeli vino-toč, pri Osvarju so se ukvarjali z beljenjem, v vasi so bile tri kovačnice, pri Figovc je bila »ledrarija«, bila je trgovina in gostilna. Gnali so na planino Žago in na Zelenico. Štiri vasi so imele 381 hektarov. A še parcelne številke povem?« pravi Mirko, ki pozna na planinah sleherno parcelno številko.

Kmečke pravice in svoj lov

»Včasih so kmetje lahko veliko bolje gospodarili. Imeli so kmečke pravice, ki so jih kupili od grofov. Kmečka pravica je bila za šest odraslih govedov in 30 ovac: če je kdo pasel več, je doplačal, če manj, mu je srenja vrnila. Zanimivo pa je, da se pravice niso smele prodajati in da so pravice ostale na hiši, na hi-

šni številki. Vse je bilo pošteno in lepo popisano, vsi so se dogovorili natančno držali. V stari Jugoslaviji pa so imeli v Smokuču sto govedov, 22 konj in 350 ovac.

Srenja ali agrarna skupnost je imela tudi svoj lov. Če so go-spodje vzeli tisoč hektarov v lo-vni zakup za, recimo, tri tedne, je agrarna skupnost dobila zakupnino, recimo za 20 krav. Tega denarja si umni srednjski upravitelji niso razdelili, ampak so ga smotno uporabili: leta 1929 se je s tega denarja kupila gasilna brigadna, obnovil gasilski dom, leta 1934 se je zgradil vodovod Smokuč, leta 1939 vodovod na Rodinah...

Domačija Mirka Zupana je vsa v rožah, za katere Mirko sam skrbi. Kot pravi, rože dobro uspevajo če so v lesenih zabojčkih, na lesenih podlagi in če je zraven hlev. Zakaj hlev? Zaradi amonijaka....

"F'nt kruha in plč moke"

Kmetijstvo je imelo veliko večjo družbeno vlogo kot danes. V stari Jugoslaviji se je tudi zgodilo, da je vaška srenja prosila vojsko, naj vendarle za poletne mesece »spusti« pastirja, ki je služil vojaški rok in -prošnji so ugodili! Vojska je tudi redno povrnila vso odškodnino, če je kopala, denimo, rove.

Glavni pastir je bil »čednk«, ki je imel še »tretineka«. Pastir je dobil »fnt« kruha, »plč« moke, »maslc« kaše, »unčo« špeha, v nedeljo pa še klobaso.

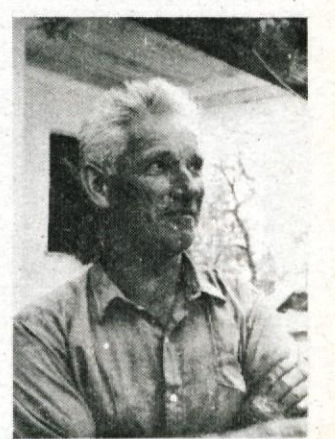
Tretinek tudi, le denarja manj, jeseni pa je od gospodarjev, ki jim je pasel, lahko pobral dva kilograma koruze in prav toliko krompirja. Pri nas ni bilo »berne«, ki so jo pobirali drugod.

Potoško planino so uničili

Od kdaj smo puntarji? Menda od tedaj, ko se je delala cerkev na Breznici. Smokučani smo bili vezani na Rodine, duhovnik pa je moral daleč naokoli v Breznico, da ga niso domačini natepli. In za puntarje se imamo še danes.

Sam se nikoli ne bom sprijaznil s tem, da se po planinah gnoji z umetnim gnojem in buldožira, to je smrtni greh! »Pucajo naj se«, ne pa gnojijo in škropijo s herbicidi! 16 hektarov veliko Potoško planino so povsem uničili in tudi druge uničujejo! Našim kmetijskim strokovnjakom sam pravim salonski strokovnjaki, saj pojma nimajo, kaj se dogaja. Zame pa je teorija brez prakse kot kolo brez »akse«!

Sam nikoli nisem dobil niti enega dinarja premij in niti dinarja nepovratnih sredstev, ki so jih drugi kmetje tako obilno dobili! Zato pravim: komunisti niso mogli bolje denarja nalo-

Mirko Zupan

žiti kot tako, da so ga dali nekaterim kmetom, ki morajo tako biti zanesljivo na njihovi strani.

Mirko Zupan je vse, kar ima, ustvaril izključno z lastnimi rokami: danes ima v hlevu dvajset govedov in imenito hišo, v kateri prav zdaj opremlja sobe za kmečki turizem. Delaven je, marljiv, razumno ocenjuje današnji čas in položaj kmeta, saj veliko ve o nekdanjih časih, ko so kmetje garali (»vsako rjuho sena se je tedaj splačalo prnesti na ramenih v dolino«), nedvomno pa so umno gospodarili ob znatno pametnejši kmetijski politiki kot smo jo imeli in jo pri nas imamo še danes.

"Smo v en koč"

»Smokuč je po pripovedovanju starejših nastal takole: včasih je bila nad Smokučem vas Krnica, baje pa se je odtrgal plaz in pokopal vas. Ostala je ena sama kočca, Rmanova in ti so oddali sporočilo: smo - v - en - koč, kar se je spreminilo v Smokuč,« pravi Mirko. »Leta 1780 je bilo v vasi 358 prebival-

Skoraj neverjetno, vendar se bo zgodilo!

Eden od naročnikov
Gorenjskega glasa bo 19.
avgusta 1990 dobil osebni
avto

JUGO

JUNIOR

To bo glavna nagrada v žrebanju, ki ga bomo izvedli zadnji dan na Gorenjskem sejmu.

Ne prezrite petkove številke Gorenjskega glasa, v kateri boste prebrali vse o tem kaj morate storiti, da boste tudi vi sodelovali v žrebanju. V tej številki bodo objavljeni tudi kuponi za popust pri vstopnini in popust pri nakupu pri nekaterih razstavljalcih na sejmu.

PORAVNAJTE NAROČNINO ZA III KVARTAL - TO JE EDEN OD POGOJEV ZA SODELOVANJE V ŽREBANJU

OBLIKOVANJE IGOR POKORN

TOVARNA POHISTVA
AJDOVSCINA

V SALONU POHISTVA
V PRIZIDKU
VEČNAMENSKE
DVORANE PFC
GORENJSKI
SEJEM KRANJ

LIPA
POHISTVO

ZA PRJETNO POCUTJE
IN IZOBILE
V VAŠEM DOMU

CANKARJEVA 4,
KRANJ

PRI NAS SO CENE
PADLE NA GLAVO!

Poletna razprodaja do
18. avgusta 1990!

Vrhpolje 170, YU-61240 Kamnik telefon & fax (061) 832-875

AZUR - Kamnik d.o.o.
Gradbena trgovina & proizvodnja

Pri AZUR-ju v Kamniku se dobi vse –no, skoraj vse!
Trgovina na Vrhpolju 170 (le 1 km iz Kamnika
proti Celju) — med ostalim gradbenim materialom — nudi:

za	5,30 din kom	modularni blok
za	50,00 din vreča	cementa
že za	92,00 din m ²	porolit 10 cm (DIN standard)
že za	130,00 din m ¹	okenske police (Izdelamo po meri)
za	190,00 din m ¹	okenske police (Carrara, Italija)
že za	190,00 din kom	cvetlična korita
že za	224,00 din m ²	keramične ploščice* (Italija)
že za	3.500,00 din grt	sanitarni blok (Italija)*
za	3.500,00 din	vrtni kamini
že za	4.550,00 din	notranji kamin
že za	tovarn. ceno	dimniki Schiedel

za sanitarije in keramiko (Italija) KREDIT

* Organiziramo dostavo na dom.
* Naše ekipe montažerjev vgrajujejo vse vrste naročenih kaminov in vrtnih grilov.

Vabimo vas, da nas obiščete ali pokličete;
poslali vam bomo katalog s cenami

OBLIKOVANJE IGOR POKORN

v vseh prodajalnah
od 30. julija
do 11. avgusta

Ketma

konfekcija - pletenine - srajce - bluže

POSEZONSKO ZNIŽANJE
CEN
DO 50 %

Občine v naseljih postavljajo lastna prometna pravila

Nepotrebne omejitve na štirideset

Pred naselji vse pogosteje brez pravega razloga stoje znaki za omejitev hitrosti na 40 kilometrov na uro, na drugi strani pa v občinah "pozablajo" na oznake prednosti v nekaterih križiščih in na parkirišča pred lokali.

Kranj, 6. avgusta - Za nemoten in varen promet v naseljih je odgovorna občinska skupščina, ki lahko sama, njen izvršni svet ali upravni organ predpiše tudi lastna pravila obnašanja v prometu. Prometni inšpektorji UNZ Kranj ugotavljajo, da ta pravila, žal, vedno niso najbolj primerna, zato so pred dnevi na vse gorenjske občinske izvršne svete naslovili pismo, v katerem na to opozarjajo. Ena od najbolj motečih potez občinskih organov je po njihovem mnenju omejitev hitrosti vožnje v naseljih na 40 kilometrov na uro.

Po Zakonu o varnosti cestnega prometa je največja dovoljena hitrost vožnje v naselju 60 kilometrov na uro, prometno-tehnične okoliščine in prometne razmere (številni pešci brez pločnikov, kolesarji, bližine šol, vrtcev, nezadostna preglednost križišč ipd.) pa dovoljujejo občinam, da z znaki predpišejo tudi nižjo hitrost.

Zadnje čase so se tovrstne omejitve dobesedno razpasle. Vse več naselij je, kjer so hitrosti v celotnem naselju, ne le na kritičnem delu, omejene na 40 kilometrov na uro. Policijski inšpektorji pravijo, da gre v večini primerov za docela neustrezno in neutemeljeno omejitve.

Policiisti z radarskimi kontrolami v naseljih ugotavljajo, da omejitve hitrosti 60 kilometrov na uro prekorači bistveno manj voznikov kot omejitve 40 kilometrov na uro, ker je omejitev na 60 kilometrov običajna in so je vozniki vajeni. Nižje omejitve, zlasti na 40 kilometrov, pogosto prekoračujejo,

vendar največkrat v meji do 60 kilometrov. Hitrost 40 kilometrov na uro je tudi za vozilo najmanj prikladna.

Policija je pri nadzorovanju predpisanih nizkih hitrosti vožnje skozi naselja večkrat v precepu, ali naj upošteva prometne znake ali realne razmere, ki brez nevarnosti dopuščajo voznikom večjo hitrost od 40 kilometrov na uro. Ne nazadnje tudi kazni niso več tako majhne;

Ivan Demšar, UNZ Kranj: »V stališčih za uresničevanje določb Zakona o varnosti cestnega prometa je določeno, da je za vsako omejitev hitrosti od predpisane potrebno opraviti skrivne meritve hitrosti. Če jo večina, to je 85 odstotkov, voznikov prekoračuje brez nevarnosti, je taka omejitev neustrezna. Iz Slovenije smo predlagali, naj se v zakonu splošna omejitev v naseljih zmanjša na 50 kilometrov na uro, vendar je zvezna vlada ostala pri 60 kilometrih, ker gre v glavnem le za nespoštovanje predpisov o največji dovoljeni hitrosti, to pa ne sme biti razlog za zmanjšanje hitrosti v predpisu. Z zmanjšanjem hitrosti bi preveč upočasnili prometni tok na cestah, usposobljenih za večje hitrosti, in s tem še poslabšali prometno varnost.«

za 30 kilometrov prekoračene hitrosti v naselju vozniku poleg denarne kazni od 400 do 2000

dinarjev ali celo zapora do 60 dni obvezno sledi še odvzem vozniskega dovoljenja za čas od treh mesecev do enega leta. Zato prometni inšpektorji svetujejo občinskim izvršnim svetom, naj (ob njihovem strokovnem sodelovanju) preverijo umestnost nizkih omejitev hitrosti skozi naselja in večino znakov odstranijo.

Hkrati pa občine opozarjajo na križišča, ki so povsem brez znakov o prednosti (cela Jermana na Bledu, v Lescah, v Britofu, na Kokrici, na Orehku, v Kranjski gori in drugod). Domačini se ravna po običajih, ki pa v prometu ne veljajo in za katere vozniki od drugod ne vedo, zato prihaja do nepotrebnih prometnih nezgod.

V UNZ Kranj opozarjajo tudi na neusklajeno delo organov pri izdaji obrtnih in obratovalnih dovoljenj. Zasebniki odpirajo gostinske, trgovske in druge lokale, ki nimajo niti enega parkirnega prostora za goste. Ti parkirajo na pločnikih, kolesarskih stezah, v ozkih ulicah, na zelenicah, ovirajo ali celo ogrožajo promet vozil in pešcev, ki zahtevajo posredovanje policije, lastniki lokalov pa so potem nejevoljni. Podoben problem je z zasebnimi avto-prevozniki. V obeh primerih bi morali biti pogoj za izdajo dovoljenja zagotovljeni parkirni prostori. ● H. Jelovčan

Amnestija

Obsojenci iz Doba so radostni preklicali gladovno stavko, ko je republiški parlament pristal na predlog ministra Rajka Pirnata o zakonu o amnestiji, ki naj bi po avgustovskem razmisleku prišel na poslanske klopi. Že zdaj pa lahko rečemo, da s to potezo vroča juha še zdaleč ni shlagjena, nasprotno, da bo jeseni, ko bo v predlogu zakona konkretno zapisano, komu in za koliko se bodo skrajšale kazni, postala še bolj vroča. Izčiniti se zna celo pravi politični problem.

Vlada in skupščina sta se namreč z odločitvijo o zakonu o amnestiji znašli v hudem precepu med zahtevami in pričakovanji zapornikov, da jim bodo kazni znižane za tretjino, in javnim mnenjem, ki ni pretirano naklonjeno predčasni osvoboditvi kriminalcev.

Med valom amnestij, ki je v pomladi narodov plusnil k nam iz vzhodnoevropskih dežel in iz Hrvaške, ter našo "posledico" je namreč bistvena razlika. V naših zaporih ni političnih zapornikov, ki naj bi jih nova oblast osvobodila, ampak "navadni" kriminalci, tatovi, posiljevalci, morilci. Med njimi je tudi vrsta povratnikov. Ti izsiljujejo novo vlado, pa naj to prizna za izsiljevanje ali ne.

Takemu izsiljevanju in zapornikom s takšnimi dosjeji javnost ni pretirano naklonjena. Gotovo bi bila do njih bolj razumevajoča, če bi tožili zaradi slabih razmer v slovenskih zaporih ali terjali spremembo kazenske politike (visoke kazni za majne "ribe", nizke za velik gospodarski kriminal) ali večjo družbeno pomoč po vrnitvi v "normalno" življenje. S tem, ko hočejo za vseh tisoč zapornikov brez izjeme, torej tudi za najbolj zakrknjene povratnike, izsiliti opustitev tretjine kazni (približno takšno je že zdaj razmerje pomilostitev, ki pa si jo mora vsak zaslužiti!) pa od javnosti najbrž zama pričujejo gromovite aplavze. Torej je odprto tudi vprašanje, kdo bo jeseni ploskal vladi... ● H. Jelovčan

SEDEM DNI

Smrt na kolesu

Selca, 3. avgusta - Danes ob 7. uri se je na regionalni cesti Škofja Loka - Zelezniki v kraju Selca zgodila prometna nezgoda zaradi izsiljevanja prednosti voznika kolesa. Jože Veber, rojen leta 1913, doma iz Selc, je vozil kolo po lokalnem dovozu od pokopališča proti regionalni cesti med Škofjo Loko in Zelezniki. Ko je pripeljal do križišča s to cesto, je zavil levo na regionalno cesto proti Selcam, ne da bi se prepričal, če to lahko stori varno. V tem trenutku je pravilno po svoji desni strani pripeljal voznik osebnega avta KR-157-091 Janez Bradeško iz Šovelj, ki kljub zaviranju in umikanju na nasprotni vozni pas trčenja ni mogel preprečiti. Voznik kolesa je zaradi poškodb umrl na kraju nesreče.

S traktorjem po bregu

Podbrezje, 3. avgusta - Danes ob 17. uri in 15 minut se je zgodila delovna nezgoda s traktorjem v vasi Podbrezje. Voznik Pavel Debeljak, rojen 1914. leta, iz Podbrezja 107, je vozil po njivi v kraju Lopate traktor, na katerem je bila montirana posipalka za umetno gnojilo. Pri vzratni vožnji je zapeljal na rob pobočja nad regionalno cesto Naklo - Podbrezje - Posavec, na kar se je traktor prevrnil po strmem bregu. Med prevračanjem je voznik Debeljak padel s traktorja in se hudo ranil, zato so ga odpeljali na zdravljenje v ljubljanski klinični center.

Požara v gorah

Tolsti vrh, 6. avgusta - V nedeljo, 5. avgusta 1990, nekaj pred 12. uro je na južnem pobočju Tolstega vrha izbruhnil požar, ki je do 15. ure zajel okrog 1 kvadratni kilometer veliko gozdnato območje. Požar, ki je izbruhnil na višini okrog 1200 metrov, je gasilo približno 70 gasilcev iz Kranja, Tržiča in okolice. V popoldanskih urah so ogenj, ki je nastal po domnevah miličnikov zaradi koncentracije sončnih žarkov skozi črepinje odvrženih steklenic z višje planinske poti na podlago, uspeli omejiti, vendar so na požarišču vso noč dežurali vojaki iz kranjske vojašnice in poklicni gasilci. Kot smo danes izvedeli od poklicnih gasilcev, požarišče še tli, zato so na pomoč poklicali zagrebški helikopter za gašenje z vodo. Obenem smo izvedeli, da je že 2. avgusta zvečer izbruhnil podoben požar na pobočjih Storžiča, ki so ga pogasili naslednji popoldan. Ker je nevarnost požarov v naravi zaradi suše in vročine velika in stalna, je nujna previdnost z izvori ognja na slehernem koraku! ● S. S.

Pravi naslov za potepuške pse

Kranj, 6. avgusta - Eden od stanovalcev s Tominčeve v Stražišču se je pred dnevi pritoževal zaradi potepuških psov, ki so na njegovem vrtu raztrgali mlado srno, zdaj pa ni nikogar, ki bi mrhovino pospravil in stopil "na prste" očitno sestradanim potepuškom psom.

Za odgovor smo prosili dr. Petra Tišlerja iz Živinorejsko veterinarskega zavoda v Kranju, ki je (v četrtek) dejal, da v zavodu za ta primer ne vedo, da pa je sicer njihova služba zadolžena med drugim tudi za to, da pospravi poginule živali in bodisi v sodelovanju z lovci bodisi sama poskrbi tudi za potepuške pse. Predpogoj za njihovo ukrepanje pa je seveda, da jih ljudje - o tem velja poseben dogovor z lovci - o tem obvestijo, saj sami ne morejo nadzirati cele Gorejske.

Sicer pa, kot je še dejal dr. Peter Tišler, strogi ukrepi proti steklini v Kranju ne veljajo več, odkar so opravili obsežno vakcinacijo lisic, preventivno pa še vedno cepijo pse proti steklini.

Pravi naslov za potepuške pse je torej Živinorejsko veterinarski zavod. ● H. J.

NA SONČNI STRANI ALP

Beda in blišč počivališč

Črnivec - Podtabor, 3. avgusta - Vročina poletnih dni zahteva tudi od najvztrajnejših voznikov občasn postanek na poti. Žal se turistu, ki se odloči ustaviti ob gorenjski magistralni cesti, ne piše nič dobrega. Ves zmeden je že zato, ker so načrtovalci in graditelji cest postavili počivališča povsem neenakomerno: najprej kilometer za kilometrom zama izše parkirišče, potlej pa na kratki razdalji najde več počivališč zapored, kot na odseku ceste Črnivec - Podtabor, na primer. A pravi šok doživi šele, ko izstopi iz avta! Večina počivališč, o tem smo se prepričali na lastne oči, je bolj podobna neurejenim smetiščem. Neugledne sode za smeti največkrat izpraznijo komunalci šele na pobudo dežurne prometne milice, drevja in grmovja nihče ne obrezuje, "okraski" za njim pa tako nikomur niso mar. Tujec pač ne razume, da je upravljalec počivališč vsak in nihče, pa da je zato podoba počivališč ob viaduktih Peračica in Lešnica lahko bedna, samo dober kilometer naprej, pri Podtabru, pa se ob stalno odprti gostinski prikolicci Ljubljancana Tomaža Sušteršiča in njegovega pomočnika Staneta Kloarja dobesedno vse blešči od čistoče in urejenosti. Zgleduj se! ● Besedilo in slika: S. Saje

Tudi to se zgodi

"Privatbesitz" ob Radovni

Kaj vse ne naredi vročina, želja po užitarjenju ob hladni vodi, v absolutnem miru, da ne vidiš ob sebi nikogar... - iz družbene zemlje privatno, iz ljudi pse!

Samo pogledite, kako sta si svoj nedeljski užitek ob Radovni zamislila mlada zakonca, on črnolas, ona blondinka, z nadebudnim sinčkom. Na izbran košček brežine ob Radovni sta postavila mizico, stole, senčnik, razprostrla brisače in blazine, zakurila ogenj. Tako, zdaj smo tu mi gospodar. Samo mi! Kajti, če bo kdo hotel motiti naš zasluženi mir, sta tu psa, ki bosta branila naš osvojeni teritorij: labradorec in ogromen temno siv volčjak.

Prihajali so seveda tudi drugi, ki so upali, da jih bo ena redkih poti le pripeljala do vode, ki je sicer marsikje nedostopna. Pred nami družinica z dvema majhnima otrokoma, morda dveh in štirih let. Precej proč od njih, na veliko manj ugodnem prostoru so hoteli razgrniti odejo. A morali bi videti ona dva. Saj nista nič rekla, le psa, tistega velikega volčjaka sta pustila, da je obračunal z njimi. Pes je bil napačalen, lajal v otroke, onadva

pa ga niti z besedo nista skušala zavrniti, kaj šele privezati. Kje pa! Saj sta ga vendar vzela s seboj prav s tem namenom. Seveda je vse skupaj povzročilo veliko razburjenje in ko so prišli spet novi ljudje, se je blondinka razburila, češ, človek nima nobenega miru, mar ne more biti človek malo sam, kar pojdite drugam, saj je Radovna dolga, tule smo mi, on pa je na zahtevo, naj priveže psa spraveval, če naj ga v "tla zabije".

Saj bi se lahko skregali do sittega, a kaj, ko si človek noče kvariti nedelje. Hitro smo se "sčistili", mlada družinica z dvema otrokoma čisto na drug konec, kjer so bili sicer že drugi kopalci in se nihče ni obregnil vanje, mi smo se pred psi reševali na drugo stran vode. Mladi par je s dosegel svoje. Sam zase so obdržal svoj prostor na soncu, nič "milom" samo "silom". Tako se to dela, dragi moji.

So med nami "mali Hitlerji", kaže, in vedno bodo, če jim bomo to pustili. ● D. Dolenc

P.S. Če koga zanima, kdo sta ta dva "prijazna" mlada zakonca, imamo v uredništvu fotografijo.

Brezskrbno... in varno... vroče poletje... Foto: J. Cigler

OBIŠČITE NAS

na 40. mednarodnem Gorenjskem sejmu v Kranju od 10. do 19. avgusta 1990. Pričakujemo vas na sejmišču v večnamenski dvorani, kjer boste dobili vse potrebne informacije o naši ponudbi.

PRISRČNO VABLJENI!

**MARLES HIŠA -
VEČ KOT STREHA NAD
GLAVO!**

SVETOVANJE
FINANČNE
AGENCIJSKE
IN DRUGE
STORITVE

GLOBAL

Global Kranj, d.o.o.
64000 Kranj, C. JLA 4
tel.: (064) 21-320
fax: (064) 28167

Za lepo spričevalo - lepo darilo

JADRALNE DESKE
Porenta, tel.: 40-347

avtotehna

zastopstva, trgovina, izvoz - uvoz, servis in proizvodnja
Titova 36, 61000 LJUBLJANA, tel 061-317-044, tx. 31223 yu avtena, fax.
061-320-589

**Na 40. Gorenjskem sejmu v Kranju od 10. do 19. avgusta 1990
bomo razstavljali in prodajali:**

- belo-tehniko in gospodinjske aparate **BOSCH**
- zabavno elektroniko **BLAUPUNKT** in **NESCO**
- glasbila **YAMAHA, ROLAND, FUJIHA BEKTON**
- avtoelektriko **BOSCH**
- električne agregate **BOSCH**
- elektro in pnevmatska orodja **BOSCH**
- vozila **NISSAN**
- scooterje **HONDA**
- vodne scooterje **YAMAHA**
- izvenkrmne motorje **YAMAHA**
- fotokopirne stroje in telefaxe **CANON**
- radio postaje za plovila **ICOM**

SEJEMSKI POPUSTI. 2 - 5 %

PRODAJA NA OBROKE

za zabavno elektroniko, belo tehniko, gospodinjske aparate in glasbila

STROKOVNI NASVETI IN

BREZPLAČNA DOSTAVA DO 50 KM!

Pričakujemo vas v otvoritveni dvorani v prizidku
večnamenske dvorane (nasproti salona Lipa)!

Prisrčno vabljeni!

**BIVŠA BENCINSKA ČRPALKA
NA PRIMSKOVEM NUDI**

IZ JAPONSKE	T SHIRT MAJICE	39 DIN	IZ AVSTRIJE	JEANS HLAČE LA PANTHERA	290 DIN
IZ ITALIJE	JEANS ELASTIČNE HLAČE	290 DIN	IZ AMERIKE	V SHIRT MAJICE	39 DIN
IZ ITALIJE	BERMUDA KRATKE HLAČE	179 DIN			

**IN ŠE IN ŠE
POCENI**

OBLIKOVANJE IŠOR POKORN

ARENA

tourist PULA

**NOVO - APARTMAJI »HORIZONT«
ZLATNE STIJENE
PULJ**

POSEBNI POPUSTI

BIVANJE 12 dni + 2 dni zastoj
BIVANJE 5 dni + 2 dni zastoj

Termini: 18., 25. avgusta in 1. septembra 1990

Informacije: Agencije YUGOTOURS, MERCATOR, KOMPAS, ATLAS, DALMACIJATURIST, KVARNER EXPRESS, IZLETNIK, GENERALTURIST, SLOVENIJATURIST, MONTENEGRO EXPRESS, GLOBTOUR ali ARENA TURIST, 52000 PULA, A. Smareglia 5, SEKTOR ZA MARKETING, tel.: (052) 23-811, 41-619, 34-024, telex: 25228, telefax: 42138

POSEBNO UGODNO: TURISTIČNO NASELJE VALOVINE, BUNGALOVI S CENTRALNO RESTAVRACIJO, PREPROSTO IN POCENI BIVANJE
REZERVACIJE: ARENATURIST, Pula, tel.: (052) 23-811, 24-093

kovinotehna

BELA TEHNIKA, KOTLI IN RADIATORJI

TELEVIZORJI, VIDEOREKORDERJI,

POPUSTI

PRODAJA NA OBROKE

**z minimalnimi
obrestmi**

*Na mednarodnem sejmu v Kranju od
10. do 19. avgusta 1990 v hali A - tel.:
064-22-759

V blagovnici FUŽINAR na Jesenicah -
tel.: 064-81-952

NEMOGOČE JE MOGOČE!

KOVINOTEHNA

**KVALITETO
PRODAJAMO
NAJCENEJE**

MALI OGLASI

27-960 Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj star PRALNI STROJ. 39-084 11493

Prodaj TRAKTOR Same Delfino, 35, pogon na vsa 4 kolesa, letnik 1987, 320 obratovnih ur ali zamenjaj Traktor Zetor, pogon na vsa 4 kolesa. Prodaj ga 30 odstotkov ceneje od nabavne cene. 51-444 11500

Prodaj nov barvni TV Fisher. Informacije na 78-446, popoldan 11505

Prodaj HI-FI komponente: OJAČEVALEC Jamaha, KASETOFON Akai, TUNER Technics in ZVOČNIKE Fisher, Slemc, C. II. grupe odredov 12, Cerklje 11520

Prodaj 80-litrski KOMPRESOR in verižno DVIGALO, nosilnosti 3.5 tone. 78-598 11537

Prodaj OJAČEVALEC za kitaro FENDER VIBRO LUX REVERB. 631-784

Advertisement for BUTIK Živ-Zav, featuring a panda logo and text about clothing and accessories.

GRADBENI MATERIAL

VRATA, dvokrilna, delno zastekljena, dim. 260 x 264 cm, rabljena, 5 kosov, prodaj. 061/447-603 11485

Prodaj SKODLE za streho, Franc Soklič, Selo 22, Bled, 77-334 11515

Poceni prodaj gradbeno ŽELEZO, premera 10 in 12 mm. 75-835, popoldan 11531

KUPIM

Takoj kupimo STROJ ali STROJE oziroma LINIJO za brušenje steklene embalaže. Ponudbe na 78-956 11489

LOKALI

Trgovsko podjetje "Bospor" p.o.o. Umag išče PROSTOR za vinsko klet, velikosti od 80 do 200 kvad. m., v okolici Ljubljane - proti Gornjski. Plačilo po dogovoru. 061/841-475 ali 061/212-059 11491

OBVESTILA

ELEKTRO SERVIS - popravilo malih gospodinjstvih aparatov in električnega ročnega orodja, napeljevanje nove elektroinstalacije ali obnovim staro. Huje 19, Kranj, 37-427 9668

Najmočnejša Avstrijska firma za življenjsko in neogodno ZAVAROVANJE (nepremičnine) vam ponuja sigurnost, visoko devizno varčevanje in še veliko ugodnosti. Prepičajte se - možnost honorarnega dela! 37-430 11243

Betonsko strešno OPEKO "dvojni folc" izdelujemo. 061/611-575 11313

POLAGAM, BRUSIM in LAKIRAM parket. Polagam tudi tople pode, tapison, itison in pluto. Maček, 622-065 11363

Iskrena HVALA komandirju oddelka Postaje milice Cerklje - gospodu Miru Grčarju, za najdene dokumente in denar. Polona Rampre, Kranj 11495

Zidarska skupina sprejme vsa ZIDARSKA in FASADERSKA DELA, s svojim odrom in opažem. 27-072 11506

Advertisement for ALMA-NAIL ESTETSKO TERAPEVTSKA KOZMETIKA NOHTOV, including a small image of a nail.

ROLETE, ŽALUZIJE in vertikalne ŽALUZIJE ter MARKIZE, izdelujem, montiram in popravilam. 26-919 11530

OSTALO

Prodaj KUMARICE za vlaganje. Bašelj 16, Preddvor, 45-329 11482

Prodaj KUMARICE za vlaganje. Sp. Brnik 68, Cerklje 11494

Prodaj JADRALNO DESKO hi-fly 500 CS, zelo primerna za začetnike. Tone Mulej, Vincarje 34, Škofja Loka, 620-416 11496

Prodaj KAMP PRIKOLICO Adria 380. 80-244, po 19. uri 11522

Prodaj GAJBICE za krompir. 64-303 11524

Prodaj belo POROČNO OBLEKO, štev. 38 do 40. 23-314 ali 38-093 11527

Prodaj BUTARE. 061/614-553 11528

ZAPRAVLJIVČEK, popolnoma obnovljen, sedeži tapecirani, prodaj po zelo ugodni ceni. Jože Vizlar, Na postaji 52, Mirna peč (na Doljenjskem) 11532

Prodaj otroški kombiniran VOZIČEK Chicco. 23-402 11536

Advertisement for MITSUBISHI featuring the company logo.

POSESTI

Polovico starejše HIŠE v ožji okolici Kranja, s posebnim vhomom, garažo, vrtom, prodaj. Cena 50.000 DEM. Mazi, Sp. Besnica 69/b 11521

RAZNO PRODAM

Prodaj enoletno KOZO srnaste pasme in nekaj hruškovega LESA, primeren za rezbarje. Jenko, Draga 1, Škofja Loka, 631-943 11501

Prodaj Z 750, letnik 1985, toplotno ČRPALKO VRT 2 YU - LTH in solarni BOJLER SAT 302, še nerabljen. Cena po dogovoru. Informacije na 622-492 11511

Prodaj barvni TV Iskra Horizont, star 6 let in ŠOTOR za 2 osebi. Zaletelj, Sr. Bitnje 32, Žabnica 11516

STAN.OPREMA

Prodaj 5-delno OMARO in PSIHOO, od kompleta spalnice. Cena po dogovoru. Janez Dobravec, Titova 22, Jesenice 11509

STANOVANJA

Mlada poštena mamica nujno išče STANOVANJE, brez predplačila. 36-891 11317

Iščem SOBO, z lastno kopalnico. Obljubljam redno plačilo, red in čistočo. Šifra: TIŠINA - BELINA

Na Bledu oddam v najem GARSONJERO za predplačilo. Šifra: PET ALI VEČ LET 11517

Prodaj GARSONJERO, 25 kvad. m., v Škofji Loki - Frankovo nas. Cena 40.000 DEM. 631-608 11523

VOZILA

Prodaj Z 126 P, za rezervne dele. Adergas 34, Cerklje 11326

R 4 GTL, 1.108 ccm, letnik september 1981, prodaj za 18.000,00 din in MOTOR Tori. Informacije na 78-734 11352

Prodaj JUGO 45 Koral, star 26 mesecev, garažiran. Ogled v ponedeljek in v sredo, od 19. do 20. ure. C. revolucije 2/b, Jesenice 11376

Prodaj KOLO BMX na tri prestave, za 1.500,00 din. Jure Melink, Jelenčeva 6/a, Kranj, 26-874 11481

Prodaj R 4 GTL, letnik 1982, potreben popravila. 45-262 11483

Prodaj ATX 50 C, letnik 1989. Cena 17.000,00 din. Pavel Bohinc, Cankarjeva 32, Radovljica 11486

Prodaj GOLF diesel, letnik 1978. Cena 35.000,00 din. 85-581

Prodaj APN 6, letnik 1988, lepo ohranjen. 74-000 11488

Prodaj Z 750, letnik 1979, prevoženih 50.000 km, registrirana do 21. 6. 1991 in otroški globok VOZIČEK ter AVTOSEDEŽ. Kranjska c. 2, Šenčur 11490

Ugodno prodaj MOTOR Tomos 15 SLC, registriran. Marčun, Šorljeva 20, Kranj, 28-423 11497

Prodaj JUGO 45, star 4 leta. 70-304 11499

Odstopim VRSTNI RED za Diahacu Šerada TS bencinar, dobava avgusta. 57-828 11503

HOMEVSCEK

FURNITZ PRED BELJAKOM KÄRNTNERSTRASSE 50, TEL.: 9943-4257-2210

ODLIČNE CENE IN TAKOJŠNJA DOBAVA

3 X 3 LETNA GARANCIJE

• NAD. DELI IN SERVIS • DODATNA OPREMA

Prodaj Z 750, karambolirana. Ugljenin, Trg svobode 10, Tržič

R 11, letnik december 1987, prevoženih 25.000 km, garažiran, brezhiben, prodaj. Cena 14.000 DEM. 27-221 11508

Obituary notice for Marija Drmota, including a photo and details of her death.

Prodaj FIAT 126 P, letnik 1982. Zorzut, Vrečkova 7, Kranj - Planina Prodaj R 10 Major, vozen. 80-750 11512

Prodaj JUGO 45, letnik 1981. Informacije na 721-006 11513

Nujno, po zelo ugodni ceni, prodaj Z 101, letnik 1981, registrirana do julija 1991. Ogled je možen od 10. do 12. ure. Biljana Okjan, Kejžarjeva 1, Jesenice 11518

Prodaj Z 101, letnik 1977, dobro ohranjena. Pipanova 2, Šenčur

AVTOIMPORT UDOVČ

Lesce d.o.o. Begunjska 17, 64248 Lesce tel.: 064 74-207

POSREDUJEMO PRI PRODAJI NOVIH IN RABLJENIH AVTOMOBILOV VSEH VRST

CITROEN GS super, letnik 1980, registriran do julija 1991, prodaj za 2.500 DEM. 84-738, po 18. uri 11519

Prodaj JUGO 60, star 1 leto, aluminijasta PLATIŠČA, GUME, dim. 165 x 70 Semperit. Cena 9.500 DEM. Zevnik, Hrastje 123, Kranj 11525

Prodaj PZ 125, celega ali po delih. 25-147 11526

Prodaj moško KOLO Senior, otroško KOLO Junior in sobno KOLO. Šiškovsko nas. 27, Kranj - Stražišče 11534

ZAPOSLITVE

Takoj zaposlimo žensko za ČIŠČENJE gostinskega lokala v Goricih. 46-030 11320

Takoj zaposlim KV ali PKV PLEŠKARJA. 23-143 11436

Za določen čas - za 1 leto, iščemo TAJNICO, s končano Ekonomsko šolo. 061/841-475 ali 061/212-059 11492

Iščem mlajšopokojenko za NEGO bolnika na domu. Ponudbe na 39-892, v torek in sredo, med 17. in 19. uro 11529

Takoj honorarno zaposlimo KV ali PKV KUCHARICO ali KUCHARJA. 75-504 11535

ŽIVALI

Rjave JARKICE ter od 20 do 120 kg težke PRAŠIČE, prodaj. Stanonik, Log 9, Škofja Loka 11438

Prodaj BIKCA in TELIČKO, simentalca, stara 3 tedne. Lovro Hribnik, Planica 2, Kranj, 27-521

Prodaj črno-bele BIKE, težke od 150 do 220 kg in delovno KOBILO, stara 9 let. 37-382 11502

Prodaj TELICO v devetem mesecu brejosti. Brezje 43, 79-093

Prodaj 3 tedne starega TELETA simentalca. Zg. Otok 13, Radovljica 11533

Dobijo se JARKICE. Goliška 1, Kokrica.

Obituary notice for ANE ZAVRL, including a photo and details of her death.

Obituary notice for MARTINA ARHARJA, including a photo and details of her death.

Obituary notice for MARIJE PFAJFAR, including details of her death.

Obituary notice for ANDREJA ZUPANCA, including a photo and details of his death.

ZA NOVE NAROČNIKE GORENJSKEGA GLASA 1 MALI OGLAS ZASTONJ

Subscription form for Gorenjski Glas, including fields for name, address, and date.

Text explaining the benefits of the subscription, including a 25% discount on advertising.

Form for a free advertisement coupon, including a field for the ad text.

Ob 90-letnem jubileju Češke kočice

Veličastno slavlje pod mogočnimi vršaci

Spodnje Ravni, 5. avgusta - Koča na 1545 metrih nadmorske višine, ki jo upravlja Planinsko društvo Jezersko, je to nedeljo sprejela nesvakdanje veliko družino. Pisana množica planincev in drugih ljubiteljev gora je namreč prišla na proslavo ob 90-letnici odprtja kočice. Med njo so bili tudi predstavniki češke planinske organizacije, ki so sklenili nadaljevati tradicijo svojih prednikov in utrditi prijateljske vezi z našimi planinci.

Za naše gore so se že zgodaj začeli zanimati Čehi, ki so 1897. leta ustanovili Češko podružnico Slovenskega planinskega društva. Ena od nalog podružnice je bila postavitev kočice pod našimi vršaci. Tako je zrasla Češka kočica na Spodnjih Ravnih, ki so jo slovesno odprli 26. julija 1900. Govor na svečanosti, ki se jo je udeležilo okrog 250 turistov - med temi 70 Čehov, je predsednik podružnice dr. Karl Choudomsky končal z besedami: »Otvorjam to kočico in jo izročam v uporabo hribolazcem vseh narodnosti brez izjeme. Tu naj najde potnik počitek, v tej koči naj nehajo strasti in boji, v tem gorskem zavetju naj vlada mir. A hribolazci druge narodnosti naj ne pozabijo, da so to kočico postavili Slovani in da stoji na slovanskih tleh.«

Izgleda, da so bile besede očeta Češke kočice izrečene s toliko gorečnosti, da se je njihov pomen zmožal prenesti iz naroda v narod, iz roda v rod planincev. Saj, po devetdesetih letih je bila slovesnost pri koči vsaj toliko svečana, pravi gotovo pa mnogo bolj množična! Že od ranega jutra so se obiskovalci vzpenjali z Jezerskega, od Štularjeve planine in od spodnje postaje tovarne žični-

Predsednik PZJ Tomaž Banovec izroča oskrbniku, Andreju Karničarju spominsko darilo za dolgoletno delo v koči

ce h koči. Nekateri so prihajali tja tudi z Ledin. Tako se je okrog okrašene lepote, ki je kljub spoštljivim letom ohranila mladostno podobo, zbrala sredi dopoldneva množica planincev in drugih ljubiteljev gorske prirode.

Slovesnost se je začela ob 11. uri s praznično mašo, v kateri je škof g. Jože Kvas med drugim opisal pozitivne človeške lastnosti, ki še bolj prihajajo ob izraza v gorski tišini. Obenem je to bila maša za umrle v gorah in priporočilo za varno pot sedanjim planincem.

Oskrbnik Karničar in predsednik češke zveze visokogorskega turizma, Ladislav Jirasko si ob izmenjavi spominkov obljubljata sodelovanje

Po cerkvenem obredu je zbrane, med katerimi so bili gostje iz češke in naše planinske organizacije, sosedje iz Železne Kape in tudi domačini, pozdravil predsednik PD Jezersko Luka Karničar. Predal je besedo slovenskemu ministru za vzgojo in izobraževanje ter šport dr. Petru Venclju, ki je priznal, da tudi njega Češka kočica vedno znova privlači kot magično središče, v katerem tiho šepeta o preživetih viharjih, ljubeznih oskrbnikov, nekdanjih in sedanjih obiskovalcih. Slednjim je župan Kranja dipl. inž. Vitomir Gros priporočil, naj pomagajo sedanjim vladi ohraniti našo zemljo slovensko. Predsednik Planinske zveze Jugoslavije Tomaž Banovec pa je povabil k sodelovanju tudi nečlane, da bi skupaj postorili vsaj toliko, kot so naredili naši predniki. V zahvalo za neutrudno tridesletno delo je predal oskrbniku kočice Andreju Karničarju simbolično darilo, stensko uro.

Jezerski planinci so ob spremeljavi citrarke Danice Butinar prebrali zgodovino Češke kočice. Svečanost je ozaljšala tudi planinska pesem iz grl Smrtnikovih fantov in Borovniškega kvarteta. Po proslavi, ki so jo sklenili z izmenjavo spominkov med našimi in češkimi planinci - slednji so oskrbniku Karničarju izročili tudi medaljo ob 100-letnici njihove turistične organizacije, pa so za veselo razpoloženje skrbeli godbeniki iz Gorij. ● Besedilo in slike: Stojan Saje

Lepotico pod Kočno je za praznik obiskalo več tisoč planincev

Gore so lepe, a tudi nevarne

Lahkomiselnost pustite doma

Jezersko, 5. avgusta - Naši gorski reševalci so tudi to poletje že nekajkrat morali pohiteti na pomoč planincem in alpinistom, ki iz tega ali onega razloga niso mogli sami nazaj v dolino. Da bi se nesrečam izognili, smo za nekaj nasvetov zaprosili instruktora GRS in dolgoletnega člana postaje GRS Kranj, Joža Žvoklja iz Cerkelj.

»Z načrtno planinsko vzgojo mladine smo veliko storili za večjo varnost v gorah,« razmišlja sogovornik in dodaja: »Žal so starejše generacije obiskovalcev gora imele manj priložnosti za tako vzgojo. Kdor ne seže niti po strokovni literaturi, ki je na razpolago po planinskih društvih, niti se ne udeležuje organiziranih pohodov, seveda ne more vedeti vsega o nevarnostih v gorah. Najbolj nevarno je zlasti precenjevanje sposobnosti, še posebej takrat, ko se neizkušeni planinec odloči popeljati skupino sebi enakih do zahtevnega cilja. Kdor ni vajen hoje v gore, naj tja nikakor ne hodi sam, predvsem pa naj pusti lahkomiselnost doma! Zato naj bi se tudi alpinistični pripravniki držali dogovora, naj vzpone v tem obdobju spremljajo izkušeni člani.«

Pomebna je tudi priprava na turo. Vsakdo naj ve, kam odhaja; tudi s sabo naj vzame

vodnik z zemljevidom. K obvezni opremi sodi prava planinska obutev, rezervna obleka, oblačila za zaščito pred dežjem in vetrom, pomožna vrstica, prva pomoč, hrana in pijača; med slednjo ne spada alkohol! Za planince je priporočljivo,

da imajo za daljše vzpone oziroma spuste vsaj palice, alpinisti pa naj uporabljajo čelado, ki jih zaščiti pred padajočim kamenjem. »Za planince so posebno nevarna snežišča,« navaja iz izkušenj Jože Žvokelj, »kjer lahko tudi poleti brez prave opreme hitro zdrsnejo. Kadar je nevihtno vreme, naj ne zahajo v gore, saj je takrat nevarnost strele; ob morebitnem presenečenju naj se čimprej umaknejo z vrhov in grebenov na varno. Tudi ljudje, ki imajo težave z zdravjem, naj se posebno v hudi vročini ne podajajo v višave. Ob utrujenosti se je mnogo pametneje vrniti, kot pa nadaljevati pot. Sploh pa je potrebna previdnost - nikakor ne prazen pogum, kadar je v nogah alkohol!«

Če že pride do nesreče, je nujno čim hitrejšo sporočilo s točnimi podatki o kraju nezgode, udeležencih in poškodbah. Na osnovi tega se reševalci lahko tudi lažje odločajo za učinkovitejšo reševanje s helikopterjem. Pa še to! Vsak naj pred odhodom v gore pove svojcem, kam odhaja, med potjo pa naj ne spreminja izbrane smeri in se vpiše v koči ali na vrhu. ● S. Saje

TURISTIČNO ZAVAROVANJE

Do odhoda je še pet minut

Če doma niste pozabili nič od tega, potem imate s seboj vse za mirno potovanje in lagodne počitnice.

1. Potni list in osebna izkaznica
2. Vozovnice
3. Denar in denarnica
4. Zelena karta
5. Zobna ščetka
6. Iгла, sukanec
7. Sončna očala
8. Žepna knjiga
9. Fotoaparati in film
10. Zavarovalna polica Turističnega zavarovanja

Posebej pazite, da se pred potovanjem ali letovanjem ne boste pozabili zavarovati pred vsemi nevarnostmi in neprijetnostmi, ki vas lahko doletijo. Če vas v potovalni agenciji niso opozorili na zavarovalno polico turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav, stopite do najbližjega poslovnega mesta Zavarovalnice Triglav in nemudoma izpolnite zavarovalno polico. Z njo si boste zagotovili povrnitev stroškov, ki bi na potovanju nastali zaradi okvare ali tatvine avtomobila, prometne nesreče, izgube ali poškodovanja prtljage, nenadne bolezni, prekinitve potovanja in podobnih neprijetnosti. Zavarujte se lahko sami, s celo družino ali v organizirani skupini. Možnosti za nezgodo je veliko, pred vsemi se lahko zavarujete z eno samo zavarovalno polico Turističnega zavarovanja Zavarovalnice Triglav.

Za varno potovanje - Turistično zavarovanje

 zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST